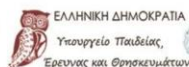

2η Επιμορφωτική Ημερίδα με θέμα
«ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»
Παρασκευή, 4 Δεκεμβρίου 2015
Παιδαγωγική Σχολή, Φλώρινα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας,
Ερευνας και Θρησκευμάτων
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

04.12.2015

Παιδαγωγική Σχολή
Φλώρινα

2η Ημερίδα
Καινοτομία
Δημιουργικότητα
Διεπιστημονικότητα
ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

<http://www.edu.uowm.gr>

Με τη συνδρομή:

- Της Περιφερειακής Ενότητας Φλώρινας
- Του Δήμου Φλώρινας

Με την υποστήριξη της

Ενέργεια για κάθε άνθρωπο

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

08:30 – 09:00	Προσέλευση - Εγγραφές
09:00 – 09:30	Έναρξη εργασιών – Χαιρετισμοί
09:30 – 10:15	<u>1^η Προσκεκλημένη ομιλία</u> Μαρίνα Ματθαιουδάκη, Αν. Καθηγήτρια ΑΠΘ <ul style="list-style-type: none">• <i>Η μέθοδος CLIL στην Ελλάδα. Γιατί τώρα;</i>
10:15 – 11:00	<u>2^η Προσκεκλημένη ομιλία</u> Όλγα Μούσιου, Σχολική Σύμβουλος <ul style="list-style-type: none">• <i>Ο κριτικός γραμματισμός ως καινοτόμα διδακτική προσέγγιση της γλώσσας και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του στο Δημοτικό Σχολείο</i>
11:00 – 11:30	Διάλειμμα - Καφές
11:30 – 13:30	1^η Συνεδρία Παρουσιάσεων <ul style="list-style-type: none">• 6 παράλληλες συνεδρίες• 2 εργαστήρια• Αφίσες
13:30 – 14:15	<u>3^η Προσκεκλημένη ομιλία</u> Δημήτριος Ψύλλος, Καθηγητής ΑΠΘ <ul style="list-style-type: none">• <i>Η ψηφιακή τεχνολογία ως εκπαιδευτική καινοτομία</i>
14:15 – 15:30	Διάλειμμα - Μπουφές
15:30 – 17:30	2^η Συνεδρία Παρουσιάσεων <ul style="list-style-type: none">• 6 παράλληλες συνεδρίες

	<ul style="list-style-type: none">• 2 εργαστήρια
17:30 – 18:00	Διάλειμμα - Καφές
18:00 – 20:00	3^η Συνεδρία Παρουσιάσεων <ul style="list-style-type: none">• 5 παράλληλες συνεδρίες• 1 εργαστήριο

ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

11:30 – 13:30	<ul style="list-style-type: none">• Ιστορία και Εικόνα <i>Κασβίκης Κωνσταντίνος, Κασίδου Στέλλα</i>• Η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στο Δημοτικό Σχολείο με χρήση του ιστολόγιου «δασκάλα εν τάξει» <i>Σουργουτσίδου Όλγα, Κουνατίδου Χρυσούλα</i>
15:30 – 17:30	<ul style="list-style-type: none">• Θέματα ταυτότητας στο σχολικό πλαίσιο <i>Κομπιάδου Εύη</i>• Κάνοντας ιστορία με ψηφιακά μέσα. Το παράδειγμα των μαθησιακών αντικειμένων του «Φωτόδεντρου» <i>Κασκαμανίδης Γιάννης</i>
18:00 – 20:00	<ul style="list-style-type: none">• Η τεχνική της νηματο – γραφίας και η χρήση – ενσωμάτωση των νέων βιομηχανικών υλικών ως ισοδύναμα παιδαγωγικά υλικά <i>Ταμουτσέλης Νικόλαος</i>

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΩΤΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Δρ Αλεξάνδρα Αναστασιάδου

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Λιθοξοΐδου Αγγελική

ΕΝΣΩΜΑΤΗ ΚΑΙ ΠΑΙΓΝΙΩΔΗΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Ελένη Λασκαράκη, Κατερίνα Δημητριάδου, Γιώργος Παλαιγεωργίου

«ΗΡΩΕΣ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ». ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΚΟΜΙΚΣ

Φώτης Παπαστεφάνου

ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ

Κωδωνάς Ιωάννης

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΜΑΣ

Βλάχου Ειρήνη, Σακελλαρίου Αγγελική

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΛΩΣΣΑΣ & ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΙΛΑΛΛΗΛΙΑΣ: ΜΙΑ ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΡΑΣΗΣ

Σταύρος Ε. Καμαρούδης

«ΜΑ... ΚΛΑΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ Α΄ ΤΑΞΗ;»: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΚΛΑΣΜΑΤΩΝ

Κυριακή Αμαραντίδου

«ΜΗΛΑ ΜΟΥ ... ΑΣΧΗΜΑ»: ΕΝΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αθανάσιος Θεοδώρου

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ

Μαρία Αθανασοπούλου

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: «ΚΑΝΕΙΣ ΕΚΤΟΣ. ΟΛΟΙ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΟΙ ΚΑΙ ΕΝΑΡΙΘΜΟΙ»

Γαλάνη Βασιλική

ΤΥΠΙΚΗ ΚΑΙ ΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

«ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ... ΠΟΣΟ ΜΙΚΡΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΜΑΣ!» ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΝΑΝΟΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΝΑΝΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (N-ET) ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Καζαής, Κ., Μήττα, Α., Μπλούχου, Σ., Τριανταφυλλίδου Ρ.

Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΙΑΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΣΤΙΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΙΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αδαμαντία Μαργαρίτη, Αθανασία Μπραγιάντση, Αικατερίνη Φλώρου, Ευφροσύνη Χατζηλία, Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Σοφία Αυγητίδου

«ΝΑΥΠΗΓΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΡΟΙ» ΚΑΙ «ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΓΗΣ»: ΔΥΟ ΕΚΘΕΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΕ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Βήτα Ευαγγελία, Σακελλάρη Κωνσταντίνα, Ζάχου Παναγιώτα, Σπύρτου Άννα

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΤΗΣ ΔΕΗ ΣΤΗ ΦΛΩΡΙΝΑ

Κορμά Άννα, Κατικαρίδης Γιώργος

ΥΛΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ. ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Καζαής, Κ., Μήττα, Α., Μπλούχου, Σ., Τριανταφυλλίδου Ρ.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΣΗΜΕΡΑ

Παπαθανασίου Πετρούλα, Καππάτου Αναστασία

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ

Καππάτου Αναστασία

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δρ Αλεξάνδρα Αναστασιάδου, Δρ Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου

ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ: ΕΝΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Πίτσα Φανή-Αριάδνη, Κασβίκης Κωνσταντίνος, Γρίβα Ελένη

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Ανδρομάχη Σολάκη

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΝΗΜΑΤΟ – ΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ – ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΩΣ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

Νικόλαος Ταμουτσέλης, Λάζαρος Παπουτσής

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τσακίριδου Ελένη, Στεργίου Κωνσταντίνος, Μακρίδου Μαρία

«ΜΕ ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟ ΠΕΙΡΑΤΙΚΟ, ΤΟΥΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΨΑΧΝΩ ΝΑ ΒΡΩ!»
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ TEACHER 4EUROPE
Μαβίδου Στέλλα

ΜΙΑ ΤΥΠΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΩΣ ΑΦΟΡΜΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
Χαραλαμπίδου Σοφία

«ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΡΙΓΥΡΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ», ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ TEACHERS 4EUROPE
Θεοχάρη Μαρία

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ PROJECT SIGNALS

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ SIGNALS-ΠΡΟΤΖΕΚΤ: ΟΙ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΚΙ ΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
Κλειώ Σέμογλου

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ SIGNALS- ΠΡΟΤΖΕΚΤ
Σπύρος Μπούρας, Τζένη Κοψαχείλη, Βασιλική Βογδανίδου

Η «ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ» ΩΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ SIGNALS- ΠΡΟΤΖΕΚΤ: ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ
Καλλιόπη Βρυνιώτη

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ SIGNALS- ΠΡΟΤΖΕΚΤ
Ελένη Γρίβα

Η ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ SIGNALS-ΠΡΟΤΖΕΚΤ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
Κοψαχείλη Τ., Βογδανίδου Β.

ΠΩΣ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ; ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ SIGNALS-ΠΡΟΤΖΕΚΤ
Θωίδης Ι., Βρυνιώτη Κ.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΝΑΦΩΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΙΤΛΙΣΜΟΥ (ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ CLIPFLAIR)
Βαφειάδου Δομνίκη

«ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»: ΜΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΟΕΠΓ-CLIL
Κοροσίδου Ελένη, Γρίβα Ελένη

Η ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΓΡΕΒΕΝΩΝ
Ποζουκίδης Νικόλαος

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ CLIL ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ. ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Αναστασία Γκιλδάκη, Σουλτάνα Παπαδημητρίου

«ΤΑΞΙΔΕΥΩ ΚΑΙ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»: ΕΝΑ ΔΙΓΛΩΣΣΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Νιχωρίτου Ιωάννα, Καραγιαννίδου Αντωνία, Γρίβα Ελένη, Ευθυμίου Αγάπη

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΟΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ORIGAMI ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Μαγκίρογλου Μαρία

«ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ»: ΜΙΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΓΡΑΦΟΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Βασιλική Μαρμαρά, Κλειώ Σέμογλου

ΜΙΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Γκατζιούρα Κ., Ζωγράφου Κ., Μακαρίκα Α., Μιχαηλίδου Μ., Χρήστου Κ.Π.

ΠΕΡΠΑΤΩ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τσελικίδου Νίκη

ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΕΝΣΥΜΑΚΙΑ

Τσελικίδου Νίκη

ΠΕΙΡΑΜΑ: ΕΝΑ ΙΣΧΥΡΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΕ ΑΝΟΙΧΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΔΥΟ ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΒΑΡΙΚΟΥ ΣΕ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Γκουντελίτσα Κατερίνα, Δρογγίτη Ελευθερία, Σπύρτου Άννα

ΕΝΑ ΠΕΙΡΑΜΑ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ: ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΣ ΤΟ CERN ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΥ ΤΑΞΗ

Ζουπίδης Αναστάσιος

Η ΑΝΤΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ (FLIPPED LEARNING) ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (Φ.Ε.) ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Όλγα Νεδέλκου, Θαρρενός Μπράττισης

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ «ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ» ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟΝ ΥΔΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΥΚΛΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Ευστάθιος Λιάμπας, Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Πέτρος Καριώτογλου

ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΤΟΥ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΡΙΚΗΣ ΕΚΛΙΨΗΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ INSPIRING SCIENCE EDUCATION

2η Επιμορφωτική Ημερίδα με θέμα
«ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»
Παρασκευή, 4 Δεκεμβρίου 2015
Παιδαγωγική Σχολή, Φλώρινα

Κοτσακώστα Μαρία

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΔΥΟ ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΚΘΕΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Δαγρέ Ελένη, Παπαδοπούλου Χριστιάνα, Βασιλούδη Αγγελική, Σπύρτου Άννα

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΖΩΑ ΥΠΟ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ-ΜΟΛΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: ΕΝΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Χατζή Μαρία, Προύτσου Αρετή, Μπουσουλέγκα Αλεξάνδρα

ΠΑΙΖΩ ΚΑΙ ΜΑΘΑΙΝΩ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ «ΠΑΙΧΝΙΔΗ»

Βασιλική Τζάνη

ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Καραβασίλογλου Ιωάννης, Λαβασίδης Στυλιανός, Νιτσοπούλου Ευδοξία, Τζώτζη Μαίρη, Σιούτη Φανή, Αλεξιάδου Ιωάννα, Ρισβά Τασία, Παπαδοπούλου Ξανθούλα

«ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ – ΚΑΛΛΙΕΡΓΩ ΤΗ ΓΗ - ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»: ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ 1ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΕΑΣ ΡΑΙΔΕΣΤΟΥ

Γεώργιος Τζίκας, Ευστάθιος Σερσινος, Μαρία Ιωσηφίδου, Στέλλα Σπανού

ΤΟ ΔΑΣΟΣ: ΕΝΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΠΟΛΛΑ ή ΠΩΣ ΕΝΑ «ΤΕΤΡΙΜΜΕΝΟ» ΘΕΜΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΟΔΗΓΗΣΕΙ ΣΕ ΜΟΝΟΜΑΤΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Σιδηροπούλου Χριστίνα

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΜΙΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Ιωάννα Καραγιώργου, Σοφία Χατζηγεωργιάδου, Κυριακή Βέλκου

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΩΣ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Αλεξίου Βασιλική, Σοφία Αυγητίδου

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ» ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Βασιλική Αλεξίου, Μαρία Ζιούγρη, Κυριακή Βέλκου, Σοφία Αυγητίδου

ΟΙ ΔΙΑΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Σόνια Λυκομήτρου, Σοφία Αυγητίδου

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ

Καραγκιόζης Ιωάννης

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Μαρία Μακρίδου, Κατερίνα Δημητριάδου

Η ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Ελισάβετ Λεπτοκαρίδου, Αθηνά Τσετίνη, Μαρία Παπαδανιήλ

ΜΗ ΦΟΒΑΣΑΙ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ, ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕ ΤΟΥΣ. ΤΟ ΑΛΚΟΟΛ

Μαλτή Ευδοκία-Ευθαλία

ΡΑΔΙΟ-ΠΑΧΝΙΔΙΑ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ-ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΩΡΑΣ ΤΟΥ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟΥ ΓΕΥΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΟΛΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Αθανάσιος Θεοδώρου, Ιωάννης Θωίδης

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΜΕ ΜΑΖΙ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή Γρηγοριάδου

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

REIGNONS LES LETTERS: ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟΣ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΓΡΑΦΗΣ

Καμαρούδης Σταύρος, Μανιάτη Αναστασία

«Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΑΣ - Η ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ ΜΑΣ»: ΕΝΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ PROJECT ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΟΡΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κωνσταντίνος Κουτμάνης, Κλειώ Σέμογλου

«ΠΑΙΖΩ- ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ - ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ ΑΛΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ»: ΜΙΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Φωτοπούλου Αλεξάνδρα, Γρίβα Ελένη, Σέμογλου Κλειώ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕΣΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ. «ΛΕΞΙΔΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΦΑΓΟΙ»

Βακάλη Άννα, Γκουντελίτσα Κατερίνα, Μαζαράκη Νατάσα

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ. ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΗ ΤΟΥ 5ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Οδυσσέας Ε. Χατζίκας

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ & ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗΣ

Ιωάννα Τσολοπάνη, Θαρρενός Μπράττισης

ΕΞΥΠΝΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Γίντσης Αλέξανδρος

ΜΙΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ – ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Καδιγιαννόπουλος Γεώργιος

ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΔΕΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Γιάννης Αρβανιτάκης

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΦΕ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ - ΝΕΟΣ ΝΟΥΣ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Δρ Αγνή Παπαδοπούλου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ

Καραβίδα Μαρία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Βασιλούδη Κωνσταντίνα, Μαλανδράκης Γεώργιος

ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΠΑΝΩ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Αντώνης Στράγγας, Νίκος Κολεδίνης, Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Πέτρος Καριώτογλου

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΝΑΝΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ VAKΕ

Χριστοδούλου Παναγιώτα, Πνευματικός Δημήτρης

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ. ΕΝΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Βαΐα- Ελένη Πασχάλη, Λάζαρος Παπουτζής

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δρ Φωτεινή Καγιόγλου, Υποψ. Δρ Ελένη Εφέογλου

ΜΑΘΑΙΝΩ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μαρία Αθανασοπούλου, Χρυσούλα Βαρσάμη

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΜΟΝΤΑΖ ΤΑΙΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Παπαστεφάνου Στέλα

ΣΙΝΕΜΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Αγοραστός Κωνσταντίνος, Σουργουτσίδου Όλγα

ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ & ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΕΝΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΜΥΕΛΟΥ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ

Καδιγιαννόπουλος Γεώργιος, Καραβίδα Μαρία

2η Επιμορφωτική Ημερίδα με θέμα
«ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»
Παρασκευή, 4 Δεκεμβρίου 2015
Παιδαγωγική Σχολή, Φλώρινα

ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΝΟΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Ανθή Τσαμπούρη, Ειρήνη Μυτιληναίου, Χρήστος Γκιαούρης, Γεώργιος Ευγενειάδης

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΡΟΜΑ ΚΑΙ ΜΗ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ 2ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

Φοινικιανάκη Ολυμπία, Παπαδοπούλου Βασιλική

«ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ» ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Βάσιου Θεοδώρα, Γεωργιάδου Ελένη, Κορμά Άννα

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΩΤΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Δρ Αλεξάνδρα Αναστασιάδου

*Περιφερειακή Δ/νση Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης Κεντρικής Μακεδονίας
Σ.Ε.Π. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
dhm3kat@yahoo.gr*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών λειτουργεί αποτελεσματικά όταν ανιχνεύει τις ανάγκες και τις προτιμήσεις τους (Karagiorgi & Symeou, 2007) με απώτερο στόχο την ενίσχυση των διδακτικών τους πρακτικών και την ανανέωση των γνώσεων τους στο γνωστικό αντικείμενο. Υπό αυτό το πρίσμα, διενεργήθηκε πλήθος ερευνών που εστιάζουν στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που διδάσκουν την Αγγλική ως ξένη γλώσσα στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (Γρίβα, 2005; Καραγιάννη, 2012). Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι ελάχιστες έρευνες έχουν εστιάσει στην επιμόρφωση των καθηγητών Αγγλικής σε μαθητές της πρωτοσχολικής ηλικίας καθώς η διδασκαλία της Αγγλικής στους νεαρούς μαθητές εντάχθηκε πρόσφατα στο Ελληνικό δημόσιο σχολείο.

Η παρούσα έρευνα επιχείρησε να ιχνηλατήσει τις επιμορφωτικές ανάγκες των Ελλήνων εκπαιδευτικών της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας οι οποίοι διδάσκουν σε πολύ μικρούς μαθητές. Συγκεκριμένα ανιχνεύθηκαν οι προτιμήσεις των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση, καθώς επίσης και η γνώση τους για τις κατάλληλες μεθόδους διδασκαλίας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών αυτής της ηλικιακής ομάδας. Ερευνήθηκαν οι επιμορφωτικές προτιμήσεις των εκπαιδευτικών σε συνάρτηση με την προϋπηρεσία και τις μεταπτυχιακές τους σπουδές. Το δείγμα συμπεριέλαβε 205 εκπαιδευτικούς της Κεντρικής Μακεδονίας, οι οποίοι απάντησαν σε ειδικά διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο. Τα πορίσματα κατέδειξαν την ιεράρχηση των επιμορφωτικών αναγκών των συμμετεχόντων και το ενδιαφέρον τους να ενημερωθούν περισσότερο για τα χαρακτηριστικά των μαθητών της πρωτοσχολικής ηλικίας. Αυτά τα ευρήματα θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως βάση για τον σχεδιασμό κατάλληλων επιμορφωτικών προγραμμάτων.

**ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ:
ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ**

Λιθοξοΐδου Αγγελική
Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας
englishlandflo@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η σύγχρονη τάση της πρόωμης εκμάθησης ξένων γλωσσών από την πρωτοσχολική αλλά και την προσχολική ηλικία θεωρείται ότι συνδράμει στη συνολική πρόοδο των παιδιών, ενώ είναι ακόμα σε ένα δυναμικό από εξελικτική άποψη στάδιο της ζωής τους. Η παρούσα διδακτική παρέμβαση υλοποιήθηκε στην Α' Τάξη του Δημοτικού Σχολείου και διήρκησε πέντε μήνες. Κύριοι στόχοι της παρέμβασης ήταν η ομαλή εισαγωγή των μικρών μαθητών στην Αγγλική γλώσσα ως δεύτερη και η δημιουργία των κατάλληλων δραστηριοτήτων για να μπορούν τα παιδιά να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία ενισχύοντας το κίνητρό τους προς τη γλώσσα-στόχο. Η οργάνωση της παρέμβασης βασίστηκε στη χρήση θεματικού λεξιλογίου και απλών στοιχείων γραμματικής. Δόθηκε έμφαση αποκλειστικά στον προφορικό λόγο, στα παιχνίδια και στα τεχνολογικά μέσα. Μετά το τέλος της παρέμβασης, οι μαθητές υποβλήθηκαν σε ένα γλωσσικό τεστ στην Αγγλική γλώσσα με σκοπό να διαπιστωθεί το επίπεδο στο οποίο κατάφεραν να κατακτήσουν τη διδακτέα ύλη. Πέρα από το γλωσσικό τεστ, οι μαθητές αξιολογήθηκαν για τη συνολική επίδοση και τη συμμετοχή τους στην τάξη με μια διαμορφωτικού τύπου αξιολόγηση. Οι επιδόσεις των μαθητών τριγωνοποιήθηκαν με τις επιδόσεις τους στο γλωσσικό τεστ. Μεταξύ της περιγραφικής αξιολόγησης και της συνολικής τους επίδοσης στο γλωσσικό τεστ βρέθηκε υψηλή θετική συσχέτιση. Τα δεδομένα αυτά επισημαίνουν ότι η δημιουργία ενός μη απειλητικού περιβάλλοντος με τη χρήση των τεχνολογικών μέσων συνεισφέρει σημαντικά στην εκμάθηση της δεύτερης/ξένης γλώσσας. Για τον λόγο αυτόν, καινοτόμες εκπαιδευτικές πρακτικές, προσαρμοσμένες στις ανάγκες των μικρών μαθητών είναι σημαντικό να εφαρμόζονται στην τάξη για να παραμένει το ενδιαφέρον των παιδιών ενεργό.

**ΕΝΣΩΜΑΤΗ ΚΑΙ ΠΑΙΓΝΙΩΔΗΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΑΠΟ
ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ**

Ελένη Λασκαράκη
elenilaskaraki@yahoo.com

Κατερίνα Δημητριάδου
adimitriadou@uowm.gr

Γιώργος Παλαιγεωργίου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο τέλος της Α' τάξης οι μαθητές αναμένεται να έχουν κατακτήσει τη δεξιότητα της ανάγνωσης, ώστε να διαβάζουν οποιαδήποτε λέξη. Σύμφωνα με ερευνητικά πορίσματα, ωστόσο, ακόμη και όταν έχει επιτευχθεί αυτό, αρκετοί μαθητές φαίνεται να μην κατανοούν άμεσα το νόημα των λέξεων που διαβάζουν. Σκοπός της ανάγνωσης όμως είναι η αναγνωστική κατανόηση και όχι μόνο η αποκωδικοποίηση των γραμματικών συμβόλων. Πρόκειται για μια πολύπλοκη γνωστική διαδικασία που αποβλέπει στην εξαγωγή νοήματος από τον γραπτό λόγο, και η οποία επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες και σε πολλαπλά επίπεδα. Στην ανακοίνωσή μας παρουσιάζουμε μια διδακτική παρέμβαση που βασίζεται στην κατάκτηση της αναγνωστικής κατανόησης - ως διαδικασίας και ως αποτελέσματος - με τη βοήθεια της ενσώματης μάθησης. Η υπόθεση της ερευνητικής μας προσέγγισης είναι ότι καθώς περνούν το δάκτυλό τους πάνω από το κείμενο, οι μικροί μαθητές αλληλεπιδρούν με τις λέξεις και εντοπίζουν πληροφορίες. Και ενώ καταβάλλουν σημαντική προσπάθεια προκειμένου να διαβάσουν σωστά και γρήγορα, η αναπαράσταση της λέξης που διαβάζουν δεν συνδέεται με πληροφορίες της σημασιολογικής μνήμης, για ανύψωση της πληροφορίας και περαιτέρω επεξεργασία. Αν το κείμενο, όμως, είχε την ευκαιρία να μιλά και να ζητά πληροφορίες από τους μαθητές, θα μπορούσε να βελτιώσει τις αναγνωστικές στρατηγικές τους καθιστώντας ευκολότερο τον εντοπισμό της ζητούμενης πληροφορίας· εν γένει, θα βοηθούσε στην καλύτερη και ταχύτερη κατανόηση. Στην ανακοίνωση αναδεικνύονται οι δυνατότητες που παρέχει η σύγχρονη τεχνολογία στους εκπαιδευτικούς, ώστε να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν διαδραστικό εκπαιδευτικό υλικό, διαφοροποιώντας στην πράξη τη διδακτική διαδικασία.

«ΗΡΩΕΣ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ». ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΚΟΜΙΚΣ

Φώτης Παπαστεφάνου

Εκπαιδευτικός, δημιουργός κόμικς
fotispapastefanou@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια η χρήση εικαστικών μέσων για την διδασκαλία και εμπέδωση γνωστικών αντικειμένων στις διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες, έχει διευρυνθεί και τα αποτελέσματα από αυτή την προσπάθεια δείχνουν τόσο τη χρησιμότητα της όσο και τα περιθώρια για περαιτέρω εξέλιξη.

Οι εκπαιδευτικές δυνατότητες των κόμικς είχαν διερευνηθεί ήδη από τον 19ο αι. Ειδικότερα στον τομέα της διδασκαλίας των κειμένων, τα κόμικς, λόγω της

λογοτεχνικότητάς τους, μπορούν να εμπλέξουν τα εικαστικά με έναν ενεργητικό τρόπο που ξεπερνάει τα πλαίσια μίας απλής συνοδευτικής εικονογράφησης. Σε αυτήν την κατεύθυνση προσανατολίζεται το σενάριο διδασκαλίας που παρουσιάζεται στην παρούσα εισήγηση. Στόχος του είναι να ενθαρρυνθούν οι μαθητές να διασκεύασουν σε κόμικς, κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνίας, μετέχοντας με αυτόν τον τρόπο στη διαδικασία δημιουργίας ενός πρωτότυπου έργου. Ξεκινώντας από τη μελέτη του κειμένου - προτύπου, και περνώντας μέσα από τα στάδια του σεναρίου, του ντεκουπάζ, της σχεδίασης και της ηλεκτρονικής επεξεργασίας, οι μαθητές θα καταλήγουν στη δημιουργία ενός ηλεκτρονικού ή έντυπου τεύχους που θα συγκεντρώνει όλα τα έργα που θα έχουν προκύψει στα πλαίσια του μαθήματος.

Η εμπλοκή στη δημιουργική διαδικασία εξοικειώνει τους μαθητές τόσο με τη λογοτεχνία (όπου πολλές φορές η διδασκαλία της λειτουργεί αποξενωτικά στο βαθμό που οι μαθητές παραμένουν απλοί δέκτες των κειμένων), αλλά και με την τέχνη των κόμικς η όποια εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται με προκατάληψη.

ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ

Κωδωνάς Ιωάννης

Δάσκαλος, Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Σερρών «Κωνσταντίνος Καραμανλής»
kodonaw@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο στηρίχτηκε στο μάθημα της Γλώσσας της Β' Δημοτικού στην ενότητα με τίτλο: «Στο δρόμο για το σχολείο» και συγκεκριμένα στο ποίημα της Μάρως Λοϊζου «Δε μ' ακούς;», σελίδα 15 του βιβλίου. Η ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα αποσκοπούσε στη συστηματοποίηση και τον εμπλουτισμό των γνώσεων των μαθητών/τριών για την εποχή του φθινοπώρου, στην κατανόηση του ποιήματος και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Επίσης, στην κατάκτηση του γραμματικού φαινομένου του συλλαβισμού και στην ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας και ομαδικότητας. Χρησιμοποιήθηκαν καινοτόμες εκπαιδευτικές μέθοδοι και εργαλεία που διαφοροποίησαν τη διδασκαλία από τον παραδοσιακό τρόπο μάθησης. Το μεγαλύτερο μέρος του υλοποιήθηκε στο εργαστήριο υπολογιστών, όπου οι μαθητές/τριες εργάστηκαν σε ομάδες 2-3 ατόμων, ανομοιογενείς. Ο δάσκαλος ήταν ο συντονιστής και συνεργάτης σε όλες τις προσπάθειες των μαθητών. Χρησιμοποιήθηκαν σύγχρονα και πρωτοπόρα εκπαιδευτικά λογισμικά (Inspiration, Kidspiration, διαδίκτυο, Tux Paint, κειμενογράφο) όπου οι μαθητές αναζήτησαν, επέλεξαν, οργάνωσαν και παρουσίασαν τις εργασίες τους στην ολομέλεια. Η αξιολόγηση είχε χαρακτήρα διαμορφωτικό (αρχική- διαμορφωτική- τελική) και επετεύχθησαν οι στόχοι που είχαν τεθεί στην αρχή (γνωστικοί- ως προς τις ΤΠΕ- ως προς τη διαδικασία μάθησης).

Τέλος, όλες οι δραστηριότητες από τα φύλλα εργασιών υποστήριξαν τη μαθησιακή διαδικασία με την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ με σκοπό οι μαθητές/τριες να φτάσουν στην υλοποίηση των στόχων με παιγνιώδη τρόπο.

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΜΑΣ

Βλάχου Ειρήνη
Σακελλαρίου Αγγελική

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα πλαίσια αυτής της παρουσίασης θα παρουσιάσουμε και θα αναλύσουμε διεξοδικά το διδακτικό σενάριο που εφαρμόσαμε, κάποιους μήνες πριν, στην Δ' Τάξη του 2ου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας. Πηγή έμπνευσής μας ήταν ένα παρόμοιο σενάριο που επεξεργάστηκαν στη Σχολή Επιστημών της Γενεύης. Η πρωτοτυπία του έγκειται στο ότι οι μαθητές καλούνται να γράψουν ένα πρώτο κείμενο που να ανήκει στο επιλεγμένο κειμενικό είδος. Βάσει αυτού καθορίζονται οι ανάγκες των μαθητών και γίνονται συγκεκριμένες και στοχευμένες διδακτικές παρεμβάσεις και τέλος οι μαθητές καλούνται να επεξεργαστούν εκ νέου το αρχικό τους κείμενο, το οποίο αξιολογείται με συγκεκριμένα κριτήρια. Εμείς επιλέξαμε το παραμύθι και, αφού πήραμε τα αρχικά παραμύθια των μαθητών, τους βοηθήσαμε να βελτιώσουν τον γραπτό τους λόγο στο συγκεκριμένο αφηγηματικό είδος και να φτιάξουν ένα παραμυθολόγιο. Θα αναφερθούμε αναλυτικά στα φάσεις αυτού του σεναρίου και θα περιγράψουμε την πρόοδο των μαθητών έπειτα από την εφαρμογή του, αντιπαραβάλλοντας κάποια από τα κείμενα τους και σχολιάζοντάς τα.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΛΩΣΣΑΣ & ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΙΛΑΛΛΗΛΙΑΣ: ΜΙΑ ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΡΑΣΗΣ

Σταύρος Ε. Καμαρούδης

*Αναπληρωτής Καθηγητής
Νέας Ελληνικής Γλώσσας και της Διδακτικής της
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
akamarou@uowm.gr*

Στη μνήμη του Παπαστρατή, της "Αγκαλιάς"

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τρεις οι αφορμές για την καινοτόμα, φρονούμε, προσέγγισή μας.

1. Η περιρρέουσα ατμόσφαιρα μιας βαθιάς και, δυστυχώς συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης, ορατής πλέον και στις τρυφερές ηλικίες των μαθητών και μαθητριών μας. Πώς να κρυφτείς άλλωστε απ'τα παιδιά;
2. Μια αναφορά σε Διδακτορική Διατριβή (Mohamed Othman Matar, 2006) στο zakat, τη φιλανθρωπία, μια από τις πέντε υποχρεώσεις των Μουσουλμάνων, για οικονομική συνδρομή στις ανάγκες της Κοινότητας, που αντιστοιχεί στο 2,50%.
3. Η ανάγκη τόσο για Κοινωνικοσυναισθηματική διδασκαλία της γλώσσας (Σμαράγδα Παπαδοπούλου) όσο και των Μαθηματικών της φύσης και της ζωής (Χαράλαμπος Λεμονίδης).

Στόχος η ευαισθητοποίηση των μαθητών στην αλληλεγγύη μέσω μαθηματικών προβλημάτων και τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου τους. Ταυτόχρονα και των Εκπαιδευτικών με την ετυμολογική/εννοιολογική εξέταση όρων όπως λογία, ζητεια, δεκάτη, οβολός, συνεισφορά, συνδρομή και ελεημοσύνη - limosna στην ισπανική.

Προτείνουμε σειρά ασκήσεων με υπολογισμό αθροίσματος, κλάσματος ή ποσοστών, όπως π.χ. ποιο το συνολικό ποσό που δικαιούται για αγορές από το Κοινωνικό Παντοπωλείο επιταμής οικογένεια πολυτέκνων με τρεις ενήλικες και τέσσερα παιδιά εάν γνωρίζουμε πως οι ενήλικοι δικαιούνται 50 ευρώ και οι ανήλικοι 30;

Αντίστοιχα για τους Διδάσκοντες εισήγηση - αναστοχασμό στην κοινωνική θεώρηση δικαιοσύνης και στην υποστήριξη ασθενέστερων τάξεων, ιδιαίτερα στις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (Γιατί ούτε και στις Νομικές μας Σχολές δεν διδάσκεται πλέον η Αναδιαναμητική).

Η ανεπτυγμένη εισήγησή μας, δεν εφαρμόστηκε ακόμη στην πράξη συνολικά. Θεωρούμε όμως πως συνεισφέρει στον βαθύτερο αναστοχασμό φαινομένων όπως φτώχειας, ανεργίας και της προσφυγιάς. Ο άνθρωπος πάνω από τα κέρδη!

Αναζητούμε λοιπόν εκπαιδευτικούς, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας, εθελοντές - εφαρμοστές. Με καρδιά, λογισμό, φαντασία και λογαριασμό.

«ΜΑ... ΚΛΑΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ Α΄ ΤΑΞΗ»»: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΚΛΑΣΜΑΤΩΝ

Κυριακή Αμαραντίδου
δασκάλα, υποψ. PhD

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα ανακοίνωση αναφέρεται στην εφαρμογή της πρότασης του Εργαστηρίου των Μαθηματικών της Φύσης και της Ζωής του ΠΤΔΕ Φλώρινας για τη διδασκαλία των κλασμάτων. Εφαρμόστηκε στην Α΄ τάξη του Πρότυπου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας και εντάσσεται στην ευρύτερη πρωτοβουλία του Εργαστηρίου, που υπαγορεύτηκε από την πεποίθηση ότι η διδασκαλία των ρητών αριθμών στο δημοτικό σχολείο χρήζει βελτίωσης, καθώς θέτει πολλά προβλήματα σε μαθητές και δασκάλους. Η πεποίθηση αυτή βασίζεται σε σύγχρονες θεωρίες σχετικά με την αριθμητική ανάπτυξη και σε πλήθος ερευνών που αναδεικνύουν τις δυσκολίες που συναντώνται στη μάθηση των κλασμάτων και γενικά των ρητών αριθμών (ενδεικτικά: Stafylidou & Vosniadou, 2004; Geary, 2006; Nunes & Bryant, 2009; Vamvakoussi & Vosniadou, 2010; Lemonidis & Kaiafa, 2013).

Στο ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα τα κλάσματα και οι δεκαδικοί αριθμοί παρουσιάζονται για πρώτη φορά στην Γ΄ τάξη, ωστόσο στο νέο πρόγραμμα προτείνεται η διδασκαλία των κλασμάτων να εισάγεται νωρίτερα, από την Α΄ τάξη. Πιο συγκεκριμένα, στην παρούσα διδακτική πρόταση δίνεται έμφαση στην κατανόηση της έννοιας του κλάσματος, η οποία παρουσιάζεται με σειρά εξελικτικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τις ικανότητες των μαθητών, ενώ εφαρμόζεται η λογική των τροχιών μάθησης. Στην Α΄ τάξη οι μαθητές πραγματοποιούν χωρισμούς σχημάτων σε δύο ή τέσσερα ίσα μέρη, με ευρεία χρήση εποπτικών μέσων. Αναλυτικότερα, χωρίζουν κύκλους, τετράγωνα και ορθογώνια σε 2 και 4 ίσα μέρη και περιγράφουν τα μέρη αυτά χρησιμοποιώντας τις φράσεις: «μισό και τέταρτα» ή «το μισό του, το ένα τέταρτο του» κτλ.

Στην εφαρμογή της διδακτικής αυτής πρότασης αφιερώθηκαν τέσσερις διδακτικές ώρες, ενώ στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζονται όλα τα στάδια της εφαρμογής, από τον καθορισμό των στόχων μέχρι την αξιολόγηση του αποτελέσματος και τη συζήτηση.

«ΜΗΛΑ ΜΟΥ ... ΑΣΧΗΜΑ»: ΕΝΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αθανάσιος Θεοδώρου
Δάσκαλος, Δρ Παιδαγωγικής
theodorouathan@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο της ευέλικτης ζώνης υλοποιείται στο Δημοτικό Σχολείο Άρνισσας διαθεματικό σχέδιο εργασίας με θέμα «Μήλα μου ά-σχημα». Στο πρόγραμμα συνδέονται με διαθεματικό τρόπο γνωστικά αντικείμενα από τα περισσότερα μαθήματα της ΣΤ' τάξης (Γλώσσα, Μαθηματικά, Γεωγραφία, Φυσικά και Εικαστικά) και αξιοποιούνται Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται δραστηριότητες οι οποίες στοχεύουν στην κατανόηση μαθηματικών εννοιών και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, αξιοποιώντας τα βιώματα και τις εμπειρίες των μαθητών σε σχέση με την μηλοκαλιέργεια, η οποία αποτελεί βασική καλλιέργεια της περιοχής, αλλά και το μήλο ως βασικό εποπτικό υλικό.

Με δραστηριότητες συνεργατικής και βιωματικής μάθησης, όπως διαγωνισμός μήλων, διοργάνωση εβδομάδας μηλοχυμού, διεξαγωγή έρευνας με θέμα την κατανάλωση μήλου, παρασκευή μηλοβασιλόπιτας και καραμελωμένων μήλων κ.ά., επιδιώκεται η επίτευξη στόχων του αναλυτικού προγράμματος που αφορούν στις θεματικές ενότητες: μέτρηση βάρους, δεκαδικοί αριθμοί και δεκαδικά κλάσματα, συμμιγείς αριθμοί, ποσοστά, ανάλογα ποσά, επίλυση προβλήματος, μέτρηση επιφάνειας, στατιστική - επεξεργασία δεδομένων. Με την εμπλοκή των μαθητών στις παραπάνω δραστηριότητες αξιοποιείται η υπάρχουσα γνώση των μαθητών, προωθούνται γενικότεροι στόχοι μάθησης και αγωγής και δημιουργούνται ευνοϊκές προϋποθέσεις για τη σύνδεση της σχολικής γνώσης με την καθημερινή τους ζωή.

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ

Μαρία Αθανασοπούλου
mathanasopoul@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Όλοι οι μαθητές έχουν την ικανότητα να κάνουν μαθηματικούς συλλογισμούς, αν αφενός στρέψουμε την προσοχή τους προς δραστηριότητες που τους ενδιαφέρουν και αφετέρου καταφέρουμε μ' αυτή τη μέθοδο να απομακρύνουμε τις συναισθηματικές αναστολές που

πολύ συχνά τους δημιουργούν ένα αίσθημα κατωτερότητας στα μαθήματα αυτού του τομέα.

Η μαθησιακή διαδικασία που προτείνεται στην παρούσα εργασία (εκπαιδευτικός όμιλος: «οι αριθμοί παίζουν» Α' τάξη) είναι τα μαθηματικά παιχνίδια: μπαλόνια, λουλούδια, ζάρια, φιδάκι, σκυταλοδρομία, παντοπωλείο, σημαίες, διδυμάκια, καθώς βοηθούν τα παιδιά να εξασκήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για την κατανόηση των μαθηματικών σχέσεων αλλά και την εκτέλεση μαθηματικών πράξεων με αποτελεσματικό τρόπο.

Μαθαίνουν να προσθέτουν και να αφαιρούν ως το 10, ψάχνοντας να βρουν τα μπαλόνια με τον αριθμό που αντιστοιχεί στην καρτέλα τους. Σχηματίζουν λουλούδια βάζοντας κάθε φορά τα πέταλα με τις προσθέσεις που ταιριάζουν. Προσθέτουν και αφαιρούν με οδηγό το ζάρι προσέχοντας να μην κάνουν λάθος γιατί το μεγάλο φίδι περιμένει να τους τυλίξει και να τους «φάει». Υπολογίζουν με ευρώ αγοράζοντας στο παντοπωλείο της τάξης, συμπληρώνουν προσθέσεις και αφαιρέσεις ως το 50 παίζοντας σκυταλοδρομία...

Στόχοι:

- Να εκτελούν τα παιδιά με ακρίβεια και ταχύτητα μαθηματικές πράξεις.
- Να κατανοούν τα αριθμητικά σύμβολα και την τιμή θέσης.
- Να αναπτύξουν αυτονομία.
- Να βοηθήσει τα παιδιά με δυσκολίες να συμμετέχουν και να ξεπερνούν τις δυσκολίες τους.
- Να προωθήσει τη συνεργασία και το ομαδικό πνεύμα.

Ο όμιλος αξιολογήθηκε από τη συμμετοχή των μαθητών στις συναντήσεις, από τον τρόπο που δρούσαν στο πεδίο. Στο τέλος της χρονιάς ο όμιλος έδειξε ότι το σχολικό εγχειρίδιο δεν είναι απαραίτητο για να μάθεις. Οι μαθητές εμπλούτισαν τις γνώσεις τους ευχάριστα και διαπίστωσαν ότι τα μαθηματικά δεν είναι δύσκολα και μόνο για «λίγους». Η αξιοποίηση των μαθηματικών εμπειριών των μαθητών εκτός της τάξης, έδωσε νόημα σε όσα μαθαίνουν στο σχολείο. Στον όμιλο διασκέδασαν και πέρασαν καλά παίζοντας μαθηματικά παιχνίδια και συμφώνησαν με την άποψη: «όλοι μπορούν να ανακαλύψουν πράγματα στα μαθηματικά αρκεί να προσπαθήσουν».

**ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: «ΚΑΝΕΙΣ ΕΚΤΟΣ. ΟΛΟΙ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΟΙ
ΚΑΙ ΕΝΑΡΙΘΜΟΙ»**

Γαλάνη Βασιλική
Δασκάλα-Μαθηματικός
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΕΡΡΩΝ
«ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ»
mail@dim-peir-serron.ser.sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πρόγραμμα αφορούσε την ενδυνάμωση των δεξιοτήτων τριών(3) μαθητών της Γ' τάξης στα Μαθηματικά, ύστερα από την αναγνώριση των αναγκών τους. Η επιλογή έγινε ανάλογα με το γνωστικό και το κοινωνικοπολιτισμικό τους επίπεδο.

Ο στόχος που τέθηκε ήταν η μείωση του φαινομένου της αποτυχίας, η παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση και η ισότιμη συμμετοχή όλων, ιδιαίτερα των φτωχών μαθητών στην αυριανή κοινωνία.

Οι παραπάνω μαθητές είχαν τις απαραίτητες νοητικές ικανότητες αλλά δεν απέδιδαν ανάλογα. Δυσκολευόταν στη σύγκριση των αριθμών και ιδιαίτερα των κλασματικών, αδυνατούσαν να τους απεικονίσουν πάνω στην αριθμογραμμή, δεν ήταν εξοικειωμένοι με τη μαθηματική ορολογία, έκαναν αρκετά λάθη στη χρήση χρημάτων (πληρωμές και ρέστα) και παρουσίαζαν δυσκολίες στην εκμάθηση της ώρας και του χρόνου.

Κατά τη διδασκαλία χρησιμοποιήθηκαν οι νέες τεχνολογίες καθώς και ψεύτικα κέρματα και χαρτονομίσματα για τις εικονικές συναλλαγές.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε το τελευταίο τρίμηνο του σχολικού έτους 2014-2015 μετά από συγκατάθεση των ιδίων των μαθητών αλλά και των γονέων τους. Είχε διάρκεια ένα διδακτικό δίωρο την εβδομάδα και λάμβανε χώρα μετά τη λήξη του πρωινού ωραρίου.

Θεωρούμε πως τα αποτελέσματα του παραπάνω προγράμματος ήταν ενθαρρυντικά. Οι μαθητές παρακολούθησαν ευχάριστα την παραπάνω προσπάθεια. Ανταποκρίθηκαν θετικά στα ερωτήματα που συνάντησαν και βελτίωσαν σε μεγάλο βαθμό τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους. Ανέπτυξαν φιλίες και καλλιέργησαν μεταξύ τους πνεύμα συνεργασίας και αλληλοβοήθειας. Είμαστε σίγουροι πως τέτοιες καινοτόμες δράσεις προάγουν την εκπαιδευτική διαδικασία και μειώνουν σημαντικά φαινόμενα όπως η σχολική αποτυχία, η αδιαφορία και η απόρριψη.

ΤΥΠΙΚΗ ΚΑΙ ΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

**«ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ... ΠΟΣΟ ΜΙΚΡΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΜΑΣ!»
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΝΑΝΟΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΚΑΙ ΝΑΝΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (N-ET) ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

**Καζαής Κ .
Μήττα Α.
Μπλούχου Σ.
Τριανταφυλλίδου Ρ.**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα πλαίσια του έργου «Εκπαίδευση εκπαιδευτικών στις Φυσικές Επιστήμες» της δράσης «ΑΡΙΣΤΕΙΑ II», οι τέσσερις εκπαιδευτικοί αφού πρώτα επιμορφώθηκαν μέσα σε ένα διερευνητικό περιβάλλον μάθησης σε βασικές έννοιες, μοντέλα και εφαρμογές της N-ET, σχεδιάζουν και υλοποιούν πρακτικές μέσα από τις οποίες μαθητές της Ε' και Στ' τάξης έρχονται σε μια πρώτη επαφή με τον νανόκοσμο στη σχολική τάξη. Συγκεκριμένα, σε πέντε διδακτικά δώρα οι μαθητές σε ομάδες διδάσκονται να περιγράφουν φαινόμενα, έννοιες και εφαρμογές της Νανοεπιστήμης-Νανοτεχνολογίας και καλούνται να κατασκευάσουν μοντέλα για την αναπαράσταση αντικειμένων και φαινομένων που αφορούν τη N-ET, τα οποία παρουσιάζουν σε αφίσες. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιούν τα μοντέλα ως εργαλείο για τη μελέτη και την αναπαράσταση αντικειμένων του μακρόκοσμου, του μικρόκοσμου και του νανόκοσμου (κτύταρο, ιός, νανόφιλτρο) και με τη βοήθεια των οπτικών μικροσκοπιών και των ΤΠΕ παρατηρούν το αόρατο μέρος του κόσμου που τους περιβάλλει. Η μελέτη της περίπτωσης της ίωσης βοηθά τους μαθητές να κατανοήσουν την επίδραση του νανόκοσμου στον μακρόκοσμο. Οι μαθητές συζητούν για τη δυνατότητα της N-ET να εμπνέεται από τη φύση (φαινόμενο λωτού-υπερυδροφοβικότητα, σαύρα γκέκο-νανοπροεξοχές) με σκοπό να κατασκευάζει προϊόντα για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του ανθρώπου (νανόφιλτρα, αδιαβροχοποίηση, ιατρική) και προχωρούν στην κατασκευή των αντίστοιχων μοντέλων προκειμένου να ερμηνεύσουν τη λειτουργία τους.

**Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΙΑΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΣΤΙΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ**

**(ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΜΙΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ**

Αδαμαντία Μαργαρίτη

*Νηπιαγωγείο Σιταριάς
diamarg2000@yahoo.de*

Αθανασία Μπραγιάντση

*7ο Νηπιαγωγείο Φλώρινας
bragianathan66@gmail.com*

Αικατερίνη Φλώρου

*Νηπιαγωγείο Παπαγιάννη
flokaf71@gmail.com*

Βασιλική Σκένδου

*Νηπιαγωγείο Παπαγιάννη
skevi@otenet.gr*

Ευφροσύνη Χατζηλία

*Νηπιαγωγείο Αρμενοχωρίου
efikost2@gmail.com*

Πηνελόπη Παπαδοπούλου

*ΠΤΝ - ΠΔΜ
ppapadopoulou@uowm.gr*

Σοφία Αυγητίδου

*ΠΤΝ - ΠΔΜ
saugitidou@uowm.gr*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της ανακοίνωσης είναι η περιγραφή των διαδικασιών κατασκευής μιας διδακτικής μαθησιακής ακολουθίας στις φυσικές επιστήμες για το νηπιαγωγείο (μαγνητισμός) στο πλαίσιο μιας κοινότητας μάθησης που δημιουργήθηκε μέσα από τη συνεργασία πανεπιστημίου και εκπαιδευτικών στο ερευνητικό πρόγραμμα Αριστεία II «Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών στις Φυσικές Επιστήμες», του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Πέντε μόνιμοι εκπαιδευτικοί προσχολικής ηλικίας, που εργάζονται σε νηπιαγωγεία του νομού Φλώρινας, ανέπτυξαν, σχεδίασαν και εφάρμοσαν μια Διδακτική Μαθησιακή Ακολουθία (ΔΜΑ) με τίτλο «Γνωριμία με τους μαγνήτες - Μαγνητικές αλληλεπιδράσεις στο νηπιαγωγείο» σε συνεργασία με μέλη του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού του πανεπιστημίου. Η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων στο πλαίσιο της κοινότητας μάθησης τροφοδοτήθηκε από την επιστημονική θεωρία για τις σύγχρονες τάσεις εκπαίδευσης των παιδιών στις Φυσικές Επιστήμες αλλά και από θεωρίες σχετικές με τις διαδικασίες υποστήριξης της επαγγελματικής μάθησης των εκπαιδευτικών. Η κοινότητα μάθησης αναπτύχθηκε στο πλαίσιο μιας ετήσιας συνεργασίας με στόχο την ενίσχυση της

αυτονομίας και της ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και αξιολόγηση ΔΜΑ στην προσχολική εκπαίδευση.

Στην ανακοίνωση οι εκπαιδευτικοί εντοπίζουν τον καινοτόμο τρόπο εργασίας τους στο σχεδιασμό, στην υλοποίηση και στην αξιολόγηση της μάθησης των παιδιών στις ΦΕ αναφέροντας μεταξύ άλλων διαφορές στη στόχευση, στον τρόπο οργάνωσης της μάθησης και στην υποστήριξη των διερευνητικών και διαδικαστικών δεξιοτήτων των παιδιών. Οι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν επίσης τα καινοτόμα χαρακτηριστικά της υποστήριξής τους στο πλαίσιο μιας κοινότητας μάθησης που αφορούν στην σταδιακή ενδυνάμωση του ρόλου τους, στην υποστήριξη τους στη θεωρία, στην έρευνα και στο στοχασμό και όχι μόνο στην πράξη.

**«ΝΑΥΠΗΓΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΡΟΙ» ΚΑΙ «ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΓΗΣ»:
ΔΥΟ ΕΚΘΕΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΕ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

**Βήτα Ευαγγελία
Σακελλάρη Κωνσταντίνα
Ζάχου Παναγιώτα
Σπύρτου Άννα**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας προφορικής ανακοίνωσης είναι να περιγραφούν τα εκπαιδευτικά υλικά που παρήχθησαν από μαθητές της Στ΄ τάξης Δημοτικού Σχολείου της ευρύτερης περιοχής της Φλώρινας, κατά τη διάρκεια του 3ου Φεστιβάλ Φυσικών Επιστημών και Τεχνολογίας (ΦΕ/ΤΧ) καθώς και η διαδικασία που οδήγησε στην τελική τους μορφή. Αρχικά, θα γίνει αναφορά στο θεωρητικό πλαίσιο που βασίζεται το συγκεκριμένο Φεστιβάλ, δηλαδή θα παρουσιαστούν οι αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης του έχοντας ως άξονες την αυθεντική μάθηση, την ανοιχτή διερεύνηση και την ανάπτυξη του επιστημονικού και τεχνολογικού γραμματισμού. Ακολούθως, θα παρουσιαστούν δύο καινοτόμα παραδείγματα που αναδείχθηκαν κατά το σχολικό έτος 2014-2015. Η πρώτη ομάδα αποτελείται από 5 μαθητές οι οποίοι ως «Ναυπηγοί Θαλασσοπόροι» κατασκεύασαν ένα τριοδιάστατο μοντέλο πλοίου με ηλεκτρική φτερωτή. Το μοντέλο συνόδευσε με ένα επιτραπέζιο παιχνίδι που στόχο είχε την πραγματοποίηση δοκιμών και παρατηρήσεων σχετικά με την επίπλευση ή βύθιση συγκεκριμένων υλικών. Η δεύτερη ομάδα, «Ταξίδι στο κέντρο της Γης», η οποία αποτελείται από 4 μαθητές, κατασκεύασε το μοντέλο μιας υδρογείου σφαίρας και της εσωτερικής της τομής καθώς και ένα μοντέλο ηφαιστείου που ταυτόχρονα ήταν επιτραπέζιο παιχνίδι. Πρόκειται να παρουσιαστούν αναλυτικά τόσο οι κατασκευές όσο και τα στάδια που ακολουθήθηκαν για την κατασκευή τους. Επιπλέον θα

γίνει αποτίμηση της εμπλοκής των μαθητών για όλες τις φάσεις του προγράμματος, (σχεδιασμός και κατασκευή εκθεμάτων, παρουσίαση στο Φεστιβάλ).

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΤΗΣ ΔΕΗ ΣΤΗ ΦΛΩΡΙΝΑ

Κορμά Άννα
anna.korma@yahoo.gr

Κατκαρίδης Γιώργος
geokatik@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρουσίαση αυτή αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας Διδακτικής Μαθησιακής Ακολουθίας (ΔΜΑ) με θέμα: «Οργάνωση, εφαρμογή και αξιολόγηση επίσκεψης στο εργοστάσιο της ΔΕΗ στη Φλώρινα», που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της δράσης «ΑΡΙΣΤΕΙΑ II» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, στον τομέα «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην οργάνωση επισκέψεων σε χώρους επιστήμης και τεχνολογίας».

Για τον σχεδιασμό στηριχτήκαμε στις σύγχρονες τάσεις στη διδακτική των Φ.Ε, όπως είναι η Διδακτική Μαθησιακή Ακολουθία (ΔΜΑ), ο Διδακτικός Μετασχηματισμός του περιεχομένου, οι προϋπάρχουσες εναλλακτικές ιδέες των μαθητών και η Διερεύνηση ως μέθοδος διδασκαλίας.

Οι στόχοι μας, εκτός των γνωστικών, ήταν η καλλιέργεια επιστημονικών δεξιοτήτων, όπως είναι η παρατήρηση, το πείραμα, η επικοινωνία των αποτελεσμάτων. Παράλληλα, επιδιώξαμε την επίτευξη κοινωνικο – συναισθηματικών στόχων, όπως η διαμόρφωση θετικότερης στάσης για τις θετικές επιστήμες, η ερευνητική αυτονομία, η ικανοποίηση από την ενεργητική μάθηση και η ενίσχυση ανάληψης πρωτοβουλιών και υπευθυνότητας

Η ΔΜΑ οργανώθηκε σε τρεις φάσεις: 1) Η πρώτη φάση περιελάμβανε 4 διδακτικά δίωρα μέσα στην τάξη, με σκοπό την προετοιμασία των μαθητών για την επίσκεψη. Σχεδιάστηκαν και τους δόθηκαν φύλλα εργασίας με ποικίλες δραστηριότητες διερευνητικού χαρακτήρα. Η επιλογή του περιεχομένου έγινε με βάση την ηλικία των μαθητών, το επίπεδο της νοητικής ανάπτυξής τους, τις προϋπάρχουσες ιδέες τους για τις αντίστοιχες φυσικές έννοιες και τα φαινόμενα που θα συναντούσαν, καθώς και τα ενδιαφέροντά τους. 2) Η δεύτερη φάση περιελάμβανε τη μετάβαση στον ΑΗΣ Μελίτης και τα λιγνιτωρυχεία Αχλάδας, με σκοπό την αξιοποίησή τους ως δημιουργικών χώρων μάθησης μέσα από κατάλληλες δραστηριότητες. 3) Η τρίτη φάση πραγματοποιήθηκε στο σχολείο με ανακεφαλαιωτικό – μεταγνωστικό χαρακτήρα.

Ως μέθοδος διδασκαλίας εφαρμόστηκε η Καθοδηγούμενη Διερεύνηση, που επιτρέπει στους μαθητές να έχουν μεγαλύτερη αυτονομία, να διερευνούν και να πειραματίζονται μόνοι τους, αλλά και να επικοινωνούν τα συμπεράσματα και τη γνώση που απέκτησαν, εργαζόμενοι με τη μέθοδο jigsaw.

Η ικανοποίηση των παιδιών, ο ενθουσιασμός τους κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος και η επίτευξη των τιθέμενων στόχων αποτελούν ισχυρό κίνητρο για την εφαρμογή τέτοιων διαδικασιών μάθησης.

ΥΛΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ. ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

**Καζαής Κ .
Μήττα Α.
Μπλούχου Σ.
Τριανταφυλλίδου Ρ.**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα πλαίσια του έργου «Εκπαίδευση εκπαιδευτικών στις Φυσικές Επιστήμες» της δράσης «ΑΡΙΣΤΕΙΑ II», οι τέσσερις εκπαιδευτικοί καλούνται να σχεδιάσουν, να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν μια Διδακτική Μαθησιακή Ακολουθία (ΔΜΑ) σε μαθητές / τριες των τάξεων Ε' και ΣΤ' Δημοτικού με περιεχόμενο τα υλικά σώματα. Για το επιστημονικό περιεχόμενο των υλικών σωμάτων, το σχολικό εγχειρίδιο περιλαμβάνει 3 ενότητες, οι οποίες προτείνεται να διδαχθούν συνολικά σε 5 διδακτικές ώρες (όγκος, μάζα, πυκνότητα). Η νέα ΔΜΑ για τα υλικά σώματα αποτελείται επίσης από 3 ενότητες, οι οποίες προτείνεται να διδαχθούν σε 3 δίωρα διδασκαλίας. Πιο αναλυτικά στην 1η ενότητα οι μαθητές καλούνται να διακρίνουν τα υλικά σώματα με βάση την δομή τους καθώς και να διακρίνουν τη μάζα από το βάρος με την βοήθεια των ΤΠΕ. Επίσης καλούνται να κατασκευάσουν μοντέλα για την δομή των υλικών σωμάτων, να τα παρουσιάσουν σε αφίσα και εισάγονται από τον/την εκπαιδευτικό στις έννοιες της βαρύτητας και του βάρους. Στη 2η ενότητα οι μαθητές εμπλέκονται σε βιωματικές δραστηριότητες για τον προσδιορισμό της έννοιας του όγκου στα στερεά και υγρά. Στη συνέχεια εισάγονται στην ιδέα ότι ο όγκος είναι χαρακτηριστική ιδιότητα και των αερίων και γίνεται αναφορά στη δυνατότητα συμπίεσης τους. Τέλος οι μαθητές καλούνται να κατασκευάσουν ένα ογκομετρικό δοχείο. Όσον αφορά την 3η ενότητα επιχειρείται η προσέγγιση της πυκνότητας μέσω πλεύσης - βύθισης με πειραματικές δραστηριότητες. Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες ώστε να αναδειχθούν οι εναλλακτικές τους ιδέες και έπειτα σε πειράματα ώστε να οδηγηθούν σε γνωστική σύγκρουση. Η διδασκαλία υποστηρίζεται και από μοντελοποίηση της πυκνότητας με διάφορα τρόπους (οκίτσο, τελίτσες).

2η Επιμορφωτική Ημερίδα με θέμα
«ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»
Παρασκευή, 4 Δεκεμβρίου 2015
Παιδαγωγική Σχολή, Φλώρινα

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΣΗΜΕΡΑ

Παπαθανασίου Πετρούλα

Peripap67@hotmail.gr

Καππάτου Αναστασία

Πρότυπο Πειραματικό Δημοτικό Φλώρινας

natassakF@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος με τίτλο «Η Φλώρινα χθες και σήμερα» που υλοποιήθηκε κατά το σχολικό έτος 2014-2015, οι μαθητές της Στ' τάξης προσέγγισαν ζητήματα που άπτονται του γνωστικού αντικείμενου της τοπικής ιστορίας από μια εναλλακτική οπτική.

Σήμερα, περισσότερο ίσως από ό,τι στο παρελθόν, γνωρίζουμε την αποφασιστική συμβολή της ιστορίας στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που στοχεύουν στη βαθύτερη γνώση τόσο του εαυτού μας όσο και του κοινωνικού περιβάλλοντος. Ειδικότερα, η τοπική ιστορία, σύμφωνα με τα δεδομένα της σύγχρονης διδακτικής μεθοδολογίας, προτείνεται στη σχολική εκπαίδευση περισσότερο ως μέθοδος και όχι ως ένα ξεχωριστό είδος ιστορικής προσέγγισης. Ο βασικός σκοπός ενασχόλησης με την τοπική ιστορία είναι να εργαστούν οι μαθητές ως ιστορικοί, να καλλιεργήσουν δηλαδή τον ιστορικό λόγο και την κριτική τους σκέψη, να μελετούν τις ιστορικές πηγές και να είναι σε θέση να τις ταξινομήσουν και να τις αξιολογούν.

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο διοργανώθηκε μια λαογραφική έκθεση από τους ίδιους τους μαθητές στο σχολείο μας. Οι μαθητές συγκέντρωσαν παλιά αντικείμενα που βρισκόνταν στις αποθήκες τους και δημιούργησαν σε ένα ειδικά διαμορφωμένο χώρο από τους ίδιους το δικό τους λαογραφικό μουσείο. Παράλληλα, για κάθε αντικείμενο που κατέθεταν, κατέγραφαν την ιστορία που το συνόδευε, δηλαδή ποιος το χρησιμοποιούσε, για ποιο σκοπό αλλά και σε κάποιες περιπτώσεις ποια κρυμμένη ιστορία το συνόδευε. Επίσης, οι μαθητές πραγματοποίησαν αντιπαραβολή των παλιών αντικειμένων με τη σύγχρονη εκδοχή τους π.χ. ο μύλος που άλεθαν παλιά τον καφέ με το σημερινό καφεκοπτείο. Η λαογραφική έκθεση φιλοξενήθηκε για ένα μήνα στο σχολείο μας ενώ ομάδες μαθητών της Στ' ανέλαβαν και τη ξενάγηση.
<http://ppf.mysch.gr/?q=activities/laografiki-ekthesi-sto-sholeio-mas>

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ

Καππάτου Αναστασία

Πρότυπο Πειραματικό Δημοτικό Φλώρινας
natassakf@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πρόσφατα έχει συντελεστεί μια αλλαγή πλεύσης στη μεθοδολογία προσέγγισης της τοπικής γνώσης στο χώρο της εκπαίδευσης. Η σκοποθεσία της διδακτικής στρατηγικής έχει μετατοπιστεί στην προσπάθεια ενεργοποίησης και ανάδειξης των δημιουργικών δυνάμεων των μαθητών συνάμα με την καλλιέργεια της φαντασίας και της κριτικής τους σκέψης. Για το σκοπό αυτό προωθούνται εκπαιδευτικές δράσεις με χαρακτήρα διαθεματικό και καινοτόμο που στοχεύουν στην άμεση επαφή σχολείου και κοινωνικού γίγνεσθαι.

Σε αυτό το πλαίσιο θα παρουσιαστεί το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που υλοποιήθηκε με τους μαθητές της Ε' και Στ' Δημοτικού, στο Πρότυπο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο, κατά το σχολικό έτος 2014-15 με τίτλο: «Γνωριμία με την παραστατική τέχνη της όπερας». Το πρόγραμμα αυτό αποσκοπούσε στη γνωριμία των μαθητών με το μουσικό, θεατρικό και σκηνογραφικό είδος της όπερας. Ειδικότερα, περιελάμβανε την οπτικοακουστική επαφή των μαθητών στα πλαίσια του μαθήματος της μουσικής αγωγής με τις σημαντικότερες όπερες του παγκόσμιου ρεπερτορίου, την ενημέρωση γύρω από την ιστορία και την εξέλιξη της τέχνης της όπερας αλλά και την ανάδειξη της αξίας της σκηνογραφικής τέχνης μέσω επισκέψεων και ειδικά σχεδιασμένων παρουσιάσεων που πραγματοποιήθηκαν στο εργαστήριο Σκηνογραφίας υπό την επιμέλεια του σκηνογράφου Τάσου Πρωτοψάλτου. Παράλληλα, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν τη δική τους έκθεση παιδικής τέχνης με τίτλο: «Κοστούμια όπερας: η εκδοχή των παιδιών» σε συνεργασία με το Εργαστήριο Σκηνογραφίας και Ενδυματολογίας της Σχολής Καλών Τεχνών (<http://2dim-peir-florin.flo.sch.gr/?q=activities/kostoymia-operas-i-ekdohi-ton-paidion>). Η έκθεση αποτελούνταν από εικαστικές δημιουργίες των μαθητών με έναυσμα τα κοστούμια 6 οπερετικών ηρωίδων ειδωμένα μέσα από τη δική τους ματιά (Κάρμεν, Τόσκα, Βιολέτα, Μανόν Λεσκό, Λούλου, Ποπαία) καθώς και ερμηνεία οπερετικών έργων συνοδεία πιάνου.

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δρ Αλεξάνδρα Αναστασιάδου

Σ.Ε.Π. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Περιφερειακή Δ/ση Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης Κεντρικής Μακεδονίας

dhm3kat@yahoo.gr

Δρ Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου

Πειραματικό Σχολείο ΑΠΘ
Επιστημονική συνεργάτης ΚΕΓ
k.ilioroulou@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι σαρωτικές επιστημονικές, τεχνολογικές, κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές της τελευταίας δεκαπενταετίας οδήγησαν στην ανάγκη επαναπροσδιορισμού της εκπαίδευσης με απώτερο στόχο την πρόληψη, διαχείριση και εφαρμογή της γνώσης από όλους τους μαθητές. Συνακόλουθα, υιοθετήθηκε στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα (ΦΕΚ 303, 304/13-03-2003) η διαθεματική προσέγγιση, καθώς προϋποθέτει τη συνέργεια ποικίλων επιστημονικών πεδίων. Ως βασικές αρχές της κρίνονται η μαθητοκεντρική προσέγγιση, η βιωματική μάθηση, η ομαδοσυνεργατική μάθηση και η ανακά-λυψη της γνώσης μέσω της μεθόδου «μαθαίνω πώς να μαθαίνω». Επιπροσθέτως, ο πιο πρόσφορος τρόπος εφαρμογής της είναι η μέθοδος project (Ματσαγγούρας, 2003; 2004).

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω σχεδιάστηκε διαθεματική πρόταση διδασκαλίας στο μάθημα της Ιστορίας της Στ' δημοτικού με παράλληλα εμπλεκόμενα γνωστικά πεδία τη ΝΕ Γλώσσα, τη Λογοτεχνία, τη Γεωγραφία και την Πληροφορική. Σε πλαίσιο ομάδων οι μαθητές διερεύνησαν τους ιστορικούς, κοινωνικοοικονομικούς και πολιτικούς λόγους που ώθησαν τους Έλληνες στη μετανάστευση σε διαφορετικές ιστορικές φάσεις έως σήμερα. Για τον σκοπό αυτό εξοικειώθηκαν με γλωσσικά εργαλεία που τους βοήθησαν μέσω των προσληπτικών και παραγωγικών δεξιοτήτων να διερευνήσουν πτυχές του σημερινού σύνθετου κόσμου και να κατανοήσουν την πραγματικότητα, γεγονός που στο μέλλον θα τους εξασφαλίσει την πλήρη και κριτική συμμετοχή τους ως πολιτών στο κοινωνικοπολιτικό γίγνεσθαι. Η αξιολόγηση του διαθεματικού σεναρίου έγινε μέσα από αξιολόγηση από τον εκπαιδευτικό σχετικά με την επίτευξη των στόχων και αυτοαξιολόγηση των αποκτηθέντων γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων από τους μαθητές.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ: ΕΝΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Πίτσα Φανή-Αριάδνη
Κασβίκης Κωνσταντίνος
Γρίβα Ελένη
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της εργασίας μας είναι να παρουσιάσει ένα διαθεματικό πρόγραμμα που έδινε τη δυνατότητα στους/στις μαθητές/τριες να «εξερευνήσουν» την έννοια του μουσείου μέσα από τη διδασκαλία της αγγλικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε

σε μαθητές/τριες της Στ' τάξης του 3ου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας από τον Απρίλιο ως τον Ιούνιο του 2015 και αναπτύχθηκε σε επτά θεματικές ενότητες οι οποίες σχετίζονται με την ιστορία του μουσείου και τις σύγχρονες πτυχές του μουσειακού θεσμού. Εφαρμόστηκε σε ένα δραστηριοκεντρικό πλαίσιο το οποίο προωθούσε την συνεργατική μάθηση, την επικοινωνία στη γλώσσα-στόχο, την αλληλόδραση και την ενεργητική προσέγγιση του περιεχομένου. Αξιοποιήθηκαν μαθητοκεντρικές δραστηριότητες, πολυτροπικό υλικό, ποικιλία παιχνιδιών, κατασκευές και μουσειακές επισκέψεις. Η προσέγγιση που ακολουθήθηκε είχε την ακόλουθη δομή: αρχικά επιδιώκονταν η ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος και της προϋπάρχουσας γνώσης των μαθητών/τριών, καθώς και η εξοικείωσή τους με το ειδικό λεξιλόγιο της ενότητας σε ένα πολυτροπικό περιβάλλον. Στη συνέχεια, μέσα από την ενεργό συμμετοχή τους στην κύρια δραστηριότητα, οι μαθητές/τριες κατανοούσαν τις διάφορες όψεις της συγκεκριμένης θεματικής γύρω από το μουσείο. Κάθε ενότητα ολοκληρώνονταν με παιγνιώδεις και δημιουργικές δραστηριότητες. Ως εργαλεία για την αξιολόγηση του προγράμματος χρησιμοποιήθηκαν ο προέλεγχος και ο μετέλεγχος, τα ημερολόγια της ερευνήτριας και τα ερωτηματολόγια ικανοποίησης. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κατέδειξαν ότι οι μαθητές/τριες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα βελτίωσαν τις επιδόσεις στις γλωσσικές δεξιότητες της αγγλικής γλώσσας και κατανόησαν με ουσιαστικό τρόπο την έννοια και τα χαρακτηριστικά του μουσείου.

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ιφιγένεια Βαμβακίδου

Καθηγήτρια Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας και Πολιτισμού
ibambak@uowm.gr

Ανδρομάχη Σολάκη

Υποφ. Διδάκτωρ ΠΤΝ ΠΔΜ
machisolaki@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ανακοίνωση αυτή παρουσιάζουμε ερευνητικό και διδακτικό υλικό από το ψηφιακό αρχείο εκπαιδευτικών πρακτικών, που υλοποιήθηκαν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Οι γενικές - μαθησιακές θεωρίες των J. S. Bruner, R. M. Gagné και Vygotsky, συμπίπτουν με τη σύγχρονη άποψη ότι «και η υποχρεωτική εκπαίδευση ανηλίκων και η εκπαίδευση ενηλίκων στοχεύει λιγότερο στην τυποποιημένη γνώση και περισσότερο στην ανάπτυξη πρακτικών, αλλά και θεωρητικών δεξιοτήτων ικανών να βοηθήσουν τον εκπαιδευόμενο να επιλέγει μόνος του τις γνώσεις που επιθυμεί» (Κόκκος 2005: 14).

Από τη θεωρία προς την εμπειρική έρευνα και το αντίστροφο, μελετούμε τη διπλή δραστηριότητα που συντελείται στη διδασκαλία και τη μάθηση, τη σχέση μαθητών με την

ιστορική γνώση με στόχο τον μετασχηματισμό αυτής της σχέσης σε κριτική και αναστοχαστική διαδικασία.

Σύμφωνα με την ψηφιακή ιστορία και την παιδαγωγική του οπτικού γραμματισμού (Stokes, 2001) οι νέες τεχνολογίες, ως μέσο πρακτικής του νέου γραμματισμού, με τη δυνατότητα παροχής ψηφιοποιημένου πολυτροπικού και πολυμεσικού υλικού μπορούν να στηρίξουν την κατανόηση και τη διασύνδεση παρελθόντος - παρόντος στην ιστορική διδασκαλία (Munro, 2000).

Ερευνητικά και διδακτικά παρουσιάζουμε τις δράσεις, πρακτικές και εφαρμογές που υλοποιούμε στην εκπαίδευση με στόχο την οπτικοποίηση του ιστορικού «ίχνους» και την ανάδειξη των «τόπων».

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΝΗΜΑΤΟ - ΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΩΣ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

Νικόλαος Ταμουτσέλης

Εικαστικός Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας,

Λάζαρος Παπουτσής

Υποψήφιος Διδάκτωρ Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Βασικός Στόχος:

Να γνωρίσουμε την τεχνική της Νηματο - γραφίας και να αξιοποιήσουμε τις πληροφορίες για την ανάπτυξη νέων ιδεών, όπου η σχεδίαση των γεωμετρικών σχημάτων - ευθείες, να γίνεται με τη χρήση του νήματος ή σπάγκου, χωρίς την παρουσία άλλων σχεδιαστικών εργαλείων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το σενάριο περιγράφει την επαναχρησιμοποίηση μιας τεχνικής που πρωτοεμφανίστηκε τη δεκαετία του 70 επιζητώντας την προσαρμογή της στα δεδομένα των σύγχρονων εκπαιδευτικών διαδικασιών.

Η προετοιμασία περιλαμβάνει την ενεργοποίηση του εκπαιδευτικού στην κατανόηση των τεχνικών της προτεινόμενης θεματικής και στην παράλληλη εύρεση των κατάλληλων ισοδύναμων υλικών για να υποστηριχθεί η όλη διδακτική διαδικασία.

Το μοντέλο εκπαίδευσης προβλέπει την ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας ώστε να προσαρμόσουμε τα προσφερόμενα υλικά ανάλογα στο κινητικό, αισθητικό και ηλικιακό υπόβαθρο των μαθητών ανάλογα την τάξη στο δημοτικό.

Η ανάπτυξη της προτεινόμενης δραστηριότητας είχε ως αποτέλεσμα την παράλληλη ενεργοποίηση και την ανακάλυψη νέων ιδεών, η οποία αποτέλεσε και την απαρχή για να φτάσουν οι μαθητές της ΣΤ δημοτικού στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.

Σήμερα αυτή η έννοια της πρωτοτυπίας έγκειται στο γεγονός της χρήσης των νέων βιομηχανικών υλικών και στοιχείων τα οποία είναι κατάλληλα λόγω των ιδιοτήτων και των χαρακτηριστικών στην κατασκευή για να αξιοποιήσουμε ως ισοδύναμα παιδαγωγικά υλικά.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η κατανόηση των νοημάτων και των τεχνικών στη χρήση από την μεριά του εκπαιδευτικού, όπου η γνώση και η βιωμένη εμπειρία του εκπαιδευτικού θα αποτελέσει το

σημείο, ώστε η ενεργοποίηση των μαθητών σε σχέση με την παραγόμενη γνώση να αποτελέσει στο στοιχείο για την τελική αξιολόγηση.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

**Τσακρίδου Ελένη
Στεργίου Κωνσταντίνος
Μακρίδου Μαρία**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα αποτελεί προτεραιότητα στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες καθώς εντάσσεται στη στρατηγική τους για τη δια βίου μάθηση, τη νεολαία ή την ανάπτυξη.

Η ενίσχυση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρηματικότητας, σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης αποτελεί επίσης μακροπρόθεσμο στόχο του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2020».

Στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας το Μάθημα «Επιχειρηματικότητας και Καινοτομία» διδάσκεται στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ) ως επιλεγόμενο μάθημα στο 3ο και 4ο έτος. Το μάθημα εστιάζει στη ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων των φοιτητών ώστε να προετοιμαστούν είτε ως αυριανοί εκπαιδευτικοί, είτε ως διοικητικά στελέχη, είτε ως επιχειρηματικές του μέλλοντος.

Από το σχολικό έτος 2014-2015 εφαρμόζεται ένα πιλοτικό πρόγραμμα από το ΠΤΔΕ σε συνεργασία με το Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων / Junior Achievement Greece έναν από τους μεγαλύτερους οργανισμούς εφαρμογής προγραμμάτων επιχειρηματικότητας στην εκπαίδευση στον κόσμο.

Το πρόγραμμα ονομάζεται «More than Money» απευθύνεται σε μαθητές 5ης και 6ης δημοτικού και έχει σαν στόχο να βοηθήσει τα παιδιά να αναπτύξουν τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά τους, συνδέοντάς τα με πιθανά μελλοντικά επαγγέλματα διαφόρων κατευθύνσεων, να κατανοούν το ρόλο των χρημάτων στην καθημερινή ζωή και να γίνουν «έξυπνοι» καταναλωτές. Το πρόγραμμα βασίζεται σε ένα επιτραπέζιο παιχνίδι, που μοιάζει με την μονόπολη, το οποίο εξοικειώνει τους μαθητές με έννοιες όπως: Επιχείρηση, Επιχειρησιακό πλάνο, Καταναλωτής, Κατάθεση, Κέρδος, Εισόδημα, Επαγγελματικές δεξιότητες, Διαχείριση χρημάτων, Αποταμίευση κ.α.

Η καινοτομία του ΠΤΔΕ είναι ότι προχώρησε ένα βήμα παραπέρα και έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα κάποιες ιδέες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες στο μέλλον. Η προσέγγιση ήταν περισσότερο

κοινωνική, ώστε να αντιληφθούν την σημαντικότητα της κοινωνικής προσφοράς μιας επιχείρησης και της κάλυψης κοινωνικών αναγκών με ταυτόχρονη εξασφάλιση της βιωσιμότητας της.

«**ΜΕ ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΟ ΠΕΙΡΑΤΙΚΟ, ΤΟΥΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΨΑΧΝΩ ΝΑ ΒΡΩ!**» ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ TEACHER 4EUROPE

Μαβίδου Στέλλα

*Νηπιαγωγός Ολοήμερου Νηπιαγωγείου
Κάτω Κλεινών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Φλώρινας
stellamaavidou@gmail.com*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εισήγηση περιγράφεται συνοπτικά το Σχέδιο Εργασίας «Με το καράβι το πειρατικό, τους θησαυρούς της Ευρώπης ψάχνω να βρω!», το οποίο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος Teacher 4Europe το σχολικό έτος 2014-2015, και συγκεκριμένα τους μήνες Μάρτιος- Μάιος του 2015 και ολοκληρώθηκε σε 41 συναντήσεις με ποικίλες δραστηριότητες.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

Κύρια επιδίωξη του προγράμματος ήταν:

- -Η προετοιμασία των αυριανών ενεργών πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- -με την καλλιέργεια της ευρωπαϊκής τους συνείδησης και
- -της ανάπτυξης μιας καλής στάσης απέναντι στην ιδέα της ΕΕ.
- Να γνωρίσουν την ευρωπαϊκή τους ταυτότητα.

Μέσα από το νοερό ταξίδι μας, τα παιδιά, ως πειρατο-μελετητές της Ευρώπης, έχουν ως στόχο:

1. Να γνωρίσουν το χάρτη της Ευρώπης και τις χώρες της.
2. Να γνωρίσουν κάποιες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Αυστρία) και στοιχεία του πολιτισμού και της ταυτότητάς τους (γλωσσικά στοιχεία, τραγούδια, χορούς, διατροφικές συνήθειες, σημαίες, κλπ.).
3. Να μάθουν να ψάχνουν πληροφορίες για το θέμα με τη βοήθεια της τεχνολογίας, βιβλίων, διαφόρων άλλων πηγών.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

Η μεθοδολογία του προγράμματος εστιάζεται κυρίως σε βιωματικές τεχνικές μάθησης, όπως το Σχέδιο Εργασίας (project), τα παιχνίδια ρόλων, η δραματοποίηση, οι Τέχνες (Ζωγραφική, Κολάζ, Παντομίμα, Κίνηση, Χορός Τραγούδι) η χρήση Η/Υ (internet, βίντεο, κινούμενες εικόνες, ψηφιακή αφήγηση, google earth) και η αξιολόγηση και ανατροφοδότηση.

Η καινοτομία του Προγράμματος συνίσταται καταρχήν στο περιεχόμενό του, εφόσον η διάσταση της ευρωπαϊκής ταυτότητας καλλιέργειας της ευρωπαϊκής συνείδησης των παιδιών είναι ένας νέος διδακτικό στόχος με ιδιαίτερο πλαίσιο αναφοράς και σε δεύτερο επίπεδο στη μεθοδολογία, όπου συνδυάστηκαν σύγχρονες βιωματικές προσεγγίσεις, ερευνητικές μέθοδοι, αξιοποίηση των Τ.Π.Ε., καθώς και συνεργασία και εμπλοκή των γονέων.

ΜΙΑ ΤΥΠΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΩΣ ΑΦΟΡΜΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Χαραλαμπίδου Σοφία

Εκπαιδευτικός

Ολοήμερο 6/θέσιο Δημοτικό Σχολείο

Αγίου Γερμανού Πρεσπών.

sonidos14@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο Δημοτικό Σχολείο Αγίου Γερμανού η ετήσια εκδήλωση για τα Χριστούγεννα του 2014 έγινε αφορμή για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός πρωτότυπου και διαθεματικού - διεπιστημονικού project με θέμα το λαϊκό θέατρο σκιών του Καραγκιόζη.

Οι ελλείψεις και οι αδυναμίες ενός δυσπρόσιτου διασυννοριακού σχολείου, όπως το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Γερμανού, που είναι στο τριεθνές Ελλάδα, Π.Γ.Δ.Μ. και Αλβανίας, αλλά και στον αντίποδα οι δυνατότητες μιας απομακρυσμένης κοινωνίας και του μαθητικού και εκπαιδευτικού δυναμικού, μας προσδιόρισαν τις ακόλουθες πρακτικές:

- Συνεργασίες με εξωσχολικούς φορείς:
Με επαγγελματίες του θεάτρου σκιών, πραγματοποιήθηκαν μαθήματα μέσω skype για την απόδοση των χαρακτήρων του Καραγκιόζη.
Με σπουδαστές της Σχολής Καλών Τεχνών Φλώρινας, σχεδιάστηκαν και δημιουργήθηκαν τα σκηνικά της παράστασης.
Ενεργοποίηση της τοπικής κοινωνίας και του Δήμου για την υποστήριξη της παράστασης.
- Ακολουθώντας τους άτυπους κανόνες της λαϊκής παράδοσης του θεάτρου σκιών:
το θεατρικό κείμενο ανέκυψε από συρραφή παλαιότερων έργων αλλά και την προσθήκη κειμένου και χαρακτήρων προκειμένου να καλυφθούν οι προϋποθέσεις για τον αριθμό συμμετεχόντων μαθητών.
- Καινοτόμες και άλλες πρακτικές για την επιτέλεση του έργου:
Συνδυασμός του θεάτρου σκιών και της «αποθέωσης» (όπου τα έργα του Καραγκιόζη αποδίδονται από ηθοποιούς στην σκηνή).

Δημιουργία διασκευών των χαρακτηριστικών τραγουδιών στο θέατρο σκιών κάθε χαρακτήρα, προκειμένου να αποδοθούν από μουσικό μαθητικό σύνολο.

- Παιδαγωγική προσέγγιση:

Προσομοίωση μιας θεατρικής παραγωγής, με τους μαθητές να αποφασίζουν για τις θέσεις που θα αναλάβουν στις δημιουργικές ομάδες.

Ο εκπαιδευτικός πάντα και μόνο στον ρόλο του συντονιστή.

Η εφαρμογή του προγράμματος αυτού και η τελική παρουσίαση όλης της μελέτης και έρευνας των μαθητών με μια αυθεντική παράσταση Καραγκιόζη, ολοκληρωτικά δημιουργημένη από τα παιδιά, αποτέλεσαν μια εναλλακτική διδακτική και μαθησιακή εμπειρία για τους μαθητές μας, όπου απέκτησαν σημαντικές δεξιότητες και γνώσεις στο πλαίσιο μιας διαδικασίας βιωματικής και ημι-άτυπης μάθησης.

«ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΡΙΓΥΡΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ», ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ TEACHERS 4EUROPE

Θεοχάρη Μαρία

*Δασκάλα στο Ολοήμερο 6/θέσιο Δημοτικό Σχολείο
Κάτω Κλεινών Φλώρινας*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Κάτω Κλεινών, στο πλαίσιο του προγράμματος Teachers 4Europe για το σχολικό Έτος 2014-2015, οργανώθηκε και εφαρμόστηκε ένα project με στόχο να γνωρίσουν οι μαθητές την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η δράση στηρίχθηκε στην παραδοχή πως η γνώση της ιστορίας και του πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να αποτελέσει παράγοντα ενοποίησης- αδελφοποίησης και να οδηγήσει στην αποδοχή από όλους τους ευρωπαίους πολίτες της πολυμορφίας και της διαφορετικότητας που υπάρχει εκεί.

Καταρχάς, τα 38 παιδιά που συμμετείχαν γνώρισαν την ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα σύμβολά της, τα θεσμικά της όργανα, τον ρόλο της και τα δικαιώματα των πολιτών της. Στη συνέχεια, ξεκίνησε γι' αυτούς ένα ταξίδι, με όχημα τη φαντασία, από την ακριτική Φλώρινα προς τις χώρες της Ευρώπης. Οι μαθητές «επισκέφτηκαν» νοερά και με τη βοήθεια της τεχνολογίας την Ιταλία, την Ισπανία και την Αυστρία όπου και γνώρισαν τα αξιοθέατα, τα μνημεία τους, τη μουσική και τον πολιτισμό τους.

Με βιωματικό τρόπο γνώρισαν το σύνθημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το «Ενωμένοι στην πολυμορφία», ζωγραφίζοντάς το, δραματοποιώντας το, αλλά και εφαρμόζοντάς το στην πράξη καθώς οργανώσαμε πολλές κοινές δράσεις με τους μαθητές του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου Κάτω Κλεινών και την Νηπιαγωγό, Στέλλα Μαβίδου. Όλο αυτό το «ταξίδι» οδήγησε στη δημιουργία ενός τραγουδιού και τη συγγραφή ενός παραμυθιού, όπου

γινόταν αναφορά στη συνεργασία, την αλληλεγγύη και την αρμονική συνύπαρξη όλων των Ευρωπαίων πολιτών.

Η καινοτομία του Προγράμματος συνίσταται στο περιεχόμενό του, με δεδομένο ότι η διάσταση της ευρωπαϊκής ταυτότητας των παιδιών είναι ένας νέος διδακτικό στόχος με ιδιαίτερο πλαίσιο αναφοράς και επίσης, αναφορικά με τη μεθοδολογία, όπου συνδυάστηκαν σύγχρονες βιωματικές προσεγγίσεις, ερευνητικές μέθοδοι, αξιοποίηση των Τ.Π.Ε., καθώς και συνεργασία και εμπλοκή των γονέων.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ PROJECT SIGNALS

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ SIGNALS-ΠΡΟΤΖΕΚΤ: ΟΙ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΚΙ ΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Κλειώ Σέμογλου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο του ελληνικού SIGNALS-πρότζεκτ σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ένα πρόγραμμα 12 διώρων διδακτικών παρεμβάσεων σε μαθητές της Β΄ τάξης Δημοτικού. Πριν από την έναρξη των παρεμβάσεων θεωρήθηκε σκόπιμη μια πρώτη επαφή με τους συμμετέχοντες μαθητές με στόχο τη διερεύνηση των αναγκών και προτιμήσεών τους αναφορικά με το παιχνίδι. Για το σκοπό αυτό σχεδιάστηκαν και διενεργήθηκαν δομημένες συνεντεύξεις με το σύνολο των παιδιών της Α΄ τάξης του 6ου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας. Κάθε συνέντευξη έγινε με κάθε παιδί ξεχωριστά μέσα σε ένα χαλαρό και παιγνιώδες περιβάλλον, ενώ οι ερωτήσεις θέτονταν με τη βοήθεια εικόνων-καρτών. Για την ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων που προέκυψαν από τις απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις, εφαρμόστηκε η τεχνική της θεματικής ποιοτικής ανάλυσης (Miles & Huberman, 1994). Από την ανάλυση προέκυψαν οκτώ κατηγορίες και 39 κωδικοί, οι οποίοι ομαδοποιήθηκαν στους παρακάτω θεματικούς άξονες: α) Οι προτιμήσεις των παιδιών για διάφορα είδη παιχνιδιών, β) Αιτιολόγηση των προτιμήσεων, γ) Συνεργασία στο παιχνίδι και δ) Αντίδραση στη διατάραξη του παιχνιδιού. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε ένα ομαδικό παιχνίδι, το οποίο σχεδιάστηκε για τις ανάγκες του πρότζεκτ, με τίτλο «Φτιάξε πάλι το τραγούδι». Στόχος της συγκεκριμένης δραστηριότητας ήταν η καταγραφή των επικοινωνιακών στρατηγικών των συμμετεχόντων. Οι μαθητές χωρίστηκαν τυχαία σε ομάδες των 4 ατόμων και κλήθηκαν να αναδομήσουν τους στίχους ενός τραγουδιού και να το επικοινωνήσουν μη λεκτικά. Παράλληλα, δύο ερευνητές-παρατηρητές κατέγραφαν μια σειρά από αλληλοδραστικού τύπου στρατηγικές, καθώς και τις εξωλεκτικές αντισταθμιστικές στρατηγικές που συνέβαλαν στην αποτελεσματική μετάδοση του μηνύματος και την αποτελεσματική ενδοομαδική αλληλόδραση και επικοινωνία.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ SIGNALS- ΠΡΟΤΖΕΚΤ

Σπύρος Μπούρας
Τζένη Κοψαχείλη

Βασιλική Βογδανίδου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Για την εφαρμογή του ελληνικού SIGNALS-πρότζεκτ επιλέχθηκαν 12 θεματικές με βάση τη 'δραστηριοκεντρική' προσέγγιση και το πρόγραμμα «Σχολική και Κοινωνική Ζωή». Εικοσιπέντε μαθητές της Β' τάξης έλαβαν μέρος στο συγκεκριμένο πρότζεκτ. Κάθε θεματική είχε σαν βάση και αφετηρία τις αρχές του Επικοινωνία - Συνεργασία - Αλληλόδραση - Δημιουργία. Κάθε μία από τις παρεμβάσεις υλοποιήθηκε μέσα σε ένα παιγνιώδες, διαθεματικό, πολυτροπικό περιβάλλον και είχε ως στόχο να προτρέψει και να παρακινήσει τους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά και να συναποφασίζουν για θέματα που τους αφορούν. Η θεματολογία των παρεμβάσεων είχε ποικίλο περιεχόμενο και αφορούσε τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών, την επικοινωνία με τους άλλους, τα συναισθήματα, τη διαχείριση των συγκρούσεων, τη φροντίδα της υγείας των μαθητών μέσα από τη σωστή διατροφή και άσκηση και τη διαχείριση και αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Οι μαθητές οργανώθηκαν τυχαία σε ομάδες των 4-5 μαθητών και σε κάθε δραστηριότητα ενθαρρύνονταν να εκφράζουν ελεύθερα την άποψή τους, να διατυπώνουν τις προσωπικές τους γνώμες, να τις υποστηρίζουν με επιχειρήματα, να συνεργάζονται αρμονικά, να επλύονται οι διαφωνίες τους με κατανόηση και πειθώ και να αποφασίζουν από κοινού τις περαιτέρω ενέργειες που αφορούσε κάθε φορά την ολοκλήρωση κάποιας δραστηριότητας. Μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες, κατασκευές και παιχνίδια ρόλων, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να επικοινωνούν, συναποφασίζουν για τη συνέχεια και να αλληλοδρούν όχι μόνο με τους συμμαθητές και τους διδάσκοντες, αλλά και με τους γονείς τους. Κατά τη διάρκεια των παρεμβάσεων παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση των αλληλοδραστικών στρατηγικών των παιδιών, τα οποία άρχισαν να αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στις ομάδες τους και να έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην λήψη αποφάσεων και στην εξέλιξη κάθε ενότητας,

**Η «ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ» ΩΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ SIGNALS- ΠΡΟΤΖΕΚΤ: ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ**

Καλλιόπη Βρυνιώτη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζεται το μοντέλο των πέντε διαφορετικών επιπέδων συμμετοχής του Shier (2001), το οποίο αποτέλεσε τη θεωρητική βάση του ελληνικού SIGNALS- πρότζεκτ, όπου η έννοια «συμμετοχή» προσεγγίζεται ως εξελισσόμενη μαθησιακή διαδικασία, μία διαδικασία η οποία δεν αναφέρεται μόνο στα

παιδιά αλλά και στους ενήλικες. Στη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (1989, αρθ.12) προβλέπεται το δικαίωμα της συμμετοχής του παιδιού στη λήψη αποφάσεων σε θέματα που το αφορούν, ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξής του. Επίσης προβλέπεται η υποχρέωση των ενηλίκων να κάνουν γνωστό στα παιδιά το δικαίωμα της συμμετοχής τους, οργανώνοντας διαδικασίες μάθησης, οι οποίες όχι μόνο να δίνουν την ευκαιρία στα παιδιά να κάνουν χρήση αυτού του δικαιώματος αλλά και να τα προτρέπουν προς αυτό. Η ηλικία των παιδιών στη λήψη αποφάσεων παίζει ρόλο μόνο ως προς τον τρόπο οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας προκειμένου να επιτευχθεί η ενεργητική συμμετοχή τους και σε καμία περίπτωση δεν τίθεται ζήτημα σχετικά με το αν είναι σε θέση ή όχι τα παιδιά της πρωτοσχολικής ηλικίας να συναποφασίζουν για θέματα που τα αφορούν. Καίριας σημασίας ζήτημα αποτελεί το αν οι ενήλικες επιθυμούν την ενεργητική συμμετοχή των παιδιών και αν είναι σε θέση να οργανώσουν διαδικασίες εκμάθησής της, ανάλογα με τη μαθησιακή βιογραφία του κάθε παιδιού. Με βάση τα παραπάνω, το ελληνικό SIGNALS-πρότζεκτ έχει ως βασικό σκοπό του αφενός την ανάπτυξη της ενεργητικής συμμετοχής των παιδιών στο σχολικό και οικογενειακό περιβάλλον και αφετέρου την ενίσχυση των δεξιοτήτων των ενηλίκων (εκπαιδευτικών και γονέων) ώστε να είναι σε θέση να συνδιαμορφώνουν μαζί με τα παιδιά την εκπαιδευτική διαδικασία.

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ SIGNALS- ΠΡΟΤΖΕΚΤ

Ελένη Γρίβα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι 12 δίωρες παρεμβάσεις του ελληνικού SIGNALS-πρότζεκτ σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν σε ένα δραστηριοκεντρικό πλαίσιο (Willis, 1996) με τα παιχνίδια και τις συνεργατικές δραστηριότητες να αποτελούν τον πυρήνα του όλου (Wright, Betteridge & Buckby, 2005). Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, δίνονται ευκαιρίες στα παιδιά για ενεργή συμμετοχή, αλληλόδραση και συνεργασία κατά τη λήψη αποφάσεων και την επίλυση προβλημάτων. Έτσι, στο δικό μας πρότζεκτ δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στο να καταστούν ικανά τα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά και να συναποφασίζουν για τα θέματα που τα απασχολούν, τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι. Ήταν πρόθεση των ερευνητών, επομένως, να επιλέξουν και να σχεδιάσουν δραστηριότητες που θα διευκόλυναν την λεκτική επικοινωνία, την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία. Με βάση τη δραστηριοκεντρική προσέγγιση, σχεδιάσαμε το πρότζεκτ έτσι, ώστε να υλοποιηθεί μέσα από τρία στάδια: α) Το Στάδιο προετοιμασίας όπου τα παιδιά εισάγονται στο θέμα και τις δραστηριότητες σε ένα πολυτροπικό εκπαιδευτικό πλαίσιο. β) τον Κύριο κύκλο της δραστηριότητας: Σε αυτό το στάδιο, τα παιδιά σε ομάδες αλληλοδρούν, χρησιμοποιούν τη γλώσσα δημιουργικά και αυθόρμητα,

συμμετέχουν ενεργά σε δραστηριότητες, τις οποίες εκτελούν αποφασίζοντας από κοινού για την «λύση του προβλήματος» και αναλαμβάνοντας ευθύνη για την ολοκλήρωση της εργασίας της ομάδας. Με την ολοκλήρωση του έργου, ο αρχηγός της κάθε ομάδας ανακοίνωνε την απόφασή τους και παρουσίαζε τη διαδικασία. γ) το Στάδιο της εφαρμογής της νεαποκτηθείσας γνώσης μέσα από τη συμμετοχή των παιδιών σε παιχνιδιές δραστηριότητες, άλλοτε σε συνεργασία με τους συμμαθητές τους και άλλοτε σε συνεργασία με τους γονείς.

Η ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ SIGNALS-ΠΡΟΤΖΕΚΤ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

**Κοψαχείλη Τ.
Βογδανίδου Β.**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ένας από τους βασικούς στόχους του Comenius project SIGNALS ήταν αφενός η παροχή ευκαιριών από το σχολείο στους γονείς για μία ενεργητική συμμετοχή τους στα δρώμενα του σχολείου και αφετέρου η παροχή ευκαιριών από τους γονείς στα παιδιά τους για μία ενεργητική συμμετοχή στα δρώμενα του οικογενειακού περιβάλλοντος. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, στο πλαίσιο του ελληνικού SIGNALS-πρότζεκτ (μελέτη περίπτωσης) σχεδιάστηκαν τέσσερις δραστηριότητες, με τη μορφή επιτραπέζιων παιχνιδιών, για παιδιά της Β' τάξης δημοτικού σχολείου (N=21), οι οποίες άρχιζαν στο σχολείο αλλά η ολοκλήρωσή τους γινόταν στο σπίτι με τη συμμετοχή των γονέων. Διερευνήθηκαν οι απόψεις των γονέων (α) σχετικά με το πώς αντιλαμβάνονται τη συμμετοχή των παιδιών τους, αλλά και αυτών των ίδιων στα δρώμενα του σχολικού περιβάλλοντος και (β) σχετικά με το πώς αντιλαμβάνονται τη συμμετοχή των παιδιών τους στα δρώμενα του οικογενειακού περιβάλλοντος. Τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν είναι το ερωτηματολόγιο και η ομαδική συνέντευξη (Pramling Samuelson, 2014). Τα αποτελέσματα της διερεύνησης έδειξαν ότι οι γονείς θεωρούν ότι η συμμετοχή των παιδιών τους και πολύ περισσότερο η δική τους στα δρώμενα του σχολείου είναι εξ ορισμού περιορισμένη και νοηματοδοτείται αποκλειστικά από το σχολείο, γιατί το σχολείο έχει «θεσμική εξουσία». Αναφορικά με την παροχή ευκαιριών για ενεργητική συμμετοχή των παιδιών στο οικογενειακό περιβάλλον οι απόψεις των γονέων κυμαίνονται μεταξύ του ενός άκρου ότι «τα παιδιά σε αυτή την ηλικία μπορούν να συναποφασίζουν με τους γονείς τους για ελάχιστα μόνο θέματα που τα αφορούν» και του άλλου άκρου ότι «μπορούν να συναποφασίζουν για τα περισσότερα θέματα της οικογένειας».

**ΠΩΣ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ; ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ SIGNALS-ΠΡΟΤΖΕΚΤ**

**Θωίδης Ι.
Βρυνιώτη Κ.**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του ελληνικού SIGNALS-πρότζεκτ (2013-2015) θεωρήθηκε σημαντική η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αναφορικά με το εννοιολογικό περιεχόμενο των εννοιών «μάθηση» και «συμμετοχή» των παιδιών πρωτοσχολικής ηλικίας. Και αυτό γιατί οι δύο αυτές έννοιες αποτελούν έννοιες κλειδιά του συγκεκριμένου πρότζεκτ. Η παρούσα μελέτη εξετάζει κεντρικά ερωτήματα όπως, τι νοείται ως μάθηση, κάτω υπό ποιες προϋποθέσεις επιτυγχάνεται και ποιον ρόλο παίζει σε αυτήν η συμμετοχή του μαθητή. Ως εργαλείο της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ένα γραπτό δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο κατασκευάστηκε και χρησιμοποιήθηκε αρχικά από μια ομάδα Δανών και Σουηδών ερευνητών με συντονιστή τον Stig Broström. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από τέσσερις κλειστές ερωτήσεις που αναφέρονται στα κεντρικά ερωτήματα της έρευνας. Στην κάθε ερώτηση αντιστοιχούν 7 μέχρι 10 δηλώσεις, οι οποίες εκφράζουν εκπαιδευτικούς στόχους και παιδαγωγικές αρχές, από τις οποίες οι ερωτώμενοι καλούνται να επιλέξουν με σειρά προτεραιότητας. Δείγμα της παρούσας έρευνας αποτέλεσαν 130 δάσκαλοι. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας οι απόψεις των εκπαιδευτικών απηχούν με τις σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις ως προς κάποιες, ορισμένες, σημαντικές διαστάσεις της μάθησης, απουσιάζουν όμως από αυτές άλλες εξίσου σημαντικές διαστάσεις. Ειδικότερα, τα αποτελέσματα απηχούν ένα χάσμα ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη. Οι εκπαιδευτικοί φαίνεται ότι γνωρίζουν τι θεωρείται «σωστό» και προσπαθούν να απαντήσουν σύμφωνα με αυτό. Ωστόσο η συνολική εικόνα που προκύπτει είναι αντιφατική, γεγονός που ενδεχομένως οφείλεται στην ελλιπή κατανόηση των σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΝΑΦΩΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΙΤΛΙΣΜΟΥ (ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ CLIPFLAIR)

Βαφειάδου Δομνίκη

ΠΕ06 Αγγλικής Γλώσσας

DESS Traduction (ITI-RI, Université Marc Bloch, Strasbourg II, France)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Παρουσίαση του προγράμματος και εργαστήριο για τους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς.

Το Clipflair είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα, προϊόν ενός ευρωπαϊκού προγράμματος που υλοποιήθηκε με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης (2011-2014). Η πλατφόρμα αναπτύχθηκε με τους εξής στόχους: να παράσχει διαδικτυακό εκπαιδευτικό υλικό για λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες, να αποτελέσει ένα νέο εκπαιδευτικό εργαλείο για την εκμάθηση ξένων γλωσσών, και να ανταποκριθεί στην αυξημένη ευαισθητοποίηση για θέματα προσβασιμότητας (για άτομα με προβλήματα όρασης ή ακοής).

Τα οφέλη που παρέχει η αξιοποίηση δραστηριοτήτων επαναφώνησης και υποτιτλισμού στη διαδικασία εκμάθησης/διδασκαλίας μιας γλώσσας είναι σημαντικά: η χρήση οπτικοακουστικού υλικού (βίντεο) διανθίζει την ενίοτε άχαρη διαδικασία, επιτρέπει ενεργό προσέγγιση στη μάθηση, και συνδέει τη γλώσσα με μη λεκτικά και πολιτιστικά στοιχεία μέσω της εικόνας. Οι δραστηριότητες (ενδογλωσσικής ή διαγλωσσικές) βασίζονται σε αυθεντικό υλικό και η επικοινωνία που ακούγεται είναι φυσική. Οι μαθητές επωφελούνται επίσης από τον συνδυασμό με τις ΤΠΕ, καθώς ο τεχνολογικός εγγραμματισμός συνιστά προτεραιότητα στη σύγχρονη εκπαίδευση.

Η μετάφραση, που παλαιότερα είχε εξοβελιστεί χάριν της επικοινωνιακής προσέγγισης, από το 2000 και μετά επιστρέφει στη διδακτική ως επικοινωνιακή δραστηριότητα διαμεσολάβησης.

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό είναι η έμφαση στις λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες. Το clipflair παρέχει μια διαδικτυακή «βιβλιοθήκη» (gallery), στην οποία ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναζητήσει προϋπάρχουσες ή να προσθέσει νέες δραστηριότητες. Υπάρχει δυνατότητα αναζήτησης υλικού σε 15 γλώσσες (αγγλικά, ισπανικά, καταλανικά, πορτογαλικά, κινεζικά, ρουμάνικα, εσθονικά, ιταλικά, αραβικά, πολωνικά, ελληνικά, ιαπωνικά, βασκικά, ρωσικά, βασκικά, γαλλικά, ουκρανικά).

**«ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»: ΜΙΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΟΕΠΓ-CLIL**

Κοροσίδου Ελένη

Εκπαιδευτικός Αγγλικής γλώσσας
Α/θμια Εκπαίδευση,
koro_elen@hotmail.com

Γρίβα Ελένη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
egriva@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται ο σχεδιασμός, η διαδικασία υλοποίησης και τα αποτελέσματα μιας πειραματικής εφαρμογής της μεθόδου ΟΕΠΓ (Ολοκληρωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας) στην Στ' τάξη (18 μαθητές) σε Δημοτικό σχολείο του Ρεθύμνου. Αξιοποιήσαμε τη μέθοδο ΟΕΠΓ, καθώς έχει καταδειχθεί πως οδηγεί σε θετικά μαθησιακά αποτελέσματα αναφορικά με τις δεξιότητες των μαθητών σε μια δεύτερη/ ξένη γλώσσα, αλλά και σε ένα γνωστικό αντικείμενο (Κοροσίδου & Γρίβα, 2013, Lgabaster, 2008, Zydatiss, 2007). Το προτζεκτ υλοποιήθηκε στα πλαίσια της εκμάθησης της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας (ΞΓ), είχε θέμα «Ελάτε να γνωρίσουμε την Κρήτη» και διήρκησε 6 μήνες. Σχεδιάστηκε γύρω από πέντε θεματικές ενότητες : 1) Τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά των νομών της Κρήτης, 2) Η ιστορία και ο πολιτισμός της Κρήτης, 3) Τα παραδοσιακά κρητικά προϊόντα και η κρητική διατροφή, 4) Η Κρητική μουσική και παράδοση και 5) Ο τουρισμός στην Κρήτη. Οι μαθητές εργάστηκαν σε ένα δραστηριοκεντρικό πλαίσιο, και είχαν τη δυνατότητα για ενεργή συμμετοχή σε αλληλοδραστικές, δημιουργικές, κινητικές και διερευνητικού τύπου δραστηριότητες. Για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της πειραματικής παρέμβασης χρησιμοποιήθηκαν τρία βασικά εργαλεία, συγκεκριμένα: α) ημερολόγιο, στο οποίο η εκπαιδευτικός κατέγραφε τις παρατηρήσεις της και αναστοχάζονταν επί της διαδικασίας, β) συνεντεύξεις με τους μαθητές στο τέλος της παρέμβασης και γ) φάκελοι εργασιών των μαθητών (portfolio). Τα αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής συνάδουν με αυτά προηγούμενων ερευνών, καταδεικνύοντας σημαντική βελτίωση των παραγωγικών δεξιοτήτων των μαθητών στη Γ2, καθώς και ενίσχυση του γνωστικού αντικειμένου, δηλαδή των γνώσεων τους σε στοιχεία γεωγραφίας και πολιτισμού της Κρήτης.

**Η ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ
ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΓΡΕΒΕΝΩΝ**

Ποζουκίδης Νικόλαος
Σχολικός Σύμβουλος Αγγλικής Γλώσσας
nickpoz64@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θεωρείται ως απαραίτητο προαπαιτούμενο για την καινοτομία και την εκπαιδευτική αλλαγή. Παρόλα αυτά, τα κυρίαρχα μοντέλα επιμόρφωσης φαίνεται να αποτυγχάνουν στο ρόλο τους να προσφέρουν στους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να εξελιχθούν επαγγελματικά, μια που είναι οργανωμένα με συγκεντρωτικό τρόπο, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των εκπαιδευτικών. Παρόλο που η άτυπη μάθηση είναι στις μέρες μας ιδιαίτερα υποτιμημένη, η βιβλιογραφία δείχνει ότι αποτελεί την πιο προσφιλή διαδικασία μάθησης για τους ενήλικες, διότι απαντά στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην εργασία τους. Έχοντας όλα τα χαρακτηριστικά των άτυπων μορφών μάθησης, οι διαδικτυακές κοινότητες πρακτικής δίνουν την ευκαιρία για μια δυναμική, αμφίδρομη διαδικασία ανάμεσα στο άτομο και την κοινωνία, όπου η ατομική εμπειρία αλληλεπιδρά με την κοινωνική γνώση.

Στην παρούσα εργασία, υποστηρίζεται πως οι διαδικτυακές κοινότητες πρακτικής μπορούν να αποτελέσουν ένα άλλο μοντέλο επιμόρφωσης, το οποίο βασίζεται στην άτυπη μάθηση που αποκτούν οι εκπαιδευτικοί μέσα από την εμπειρία και την συναναστροφή με συναδέλφους τους και παρουσιάζεται η λειτουργία της διαδικτυακής κοινότητας «καθηγητές Αγγλικής Γλώσσας Φλώρινας, Καστοριάς και Γρεβενών». Η διαδικτυακή κοινότητα πρακτικής «Καθηγητές Αγγλικής Γλώσσας Φλώρινας, Καστοριάς και Γρεβενών» λειτουργεί από το Σεπτέμβριο του 2013 και δημιουργήθηκε από το σχολικό σύμβουλο Αγγλικής Γλώσσας με έδρα τη Φλώρινα σε μια προσπάθεια συμβολής στην επιμόρφωση και την επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών της περιοχής ευθύνης του. Η επικοινωνία μεταξύ των μελών της κοινότητας πραγματοποιείται μέσω των υπηρεσιών googlegroups που προσφέρει η google.

Στόχοι: Παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου πάνω στο οποίο βασίζεται η λειτουργία των διαδικτυακών κοινοτήτων πρακτικής και ενημέρωση για τη δημιουργία και τη λειτουργία της διαδικτυακής κοινότητας πρακτικής «καθηγητές Αγγλικής Γλώσσας Φλώρινας, Καστοριάς και Γρεβενών»

Καινοτόμος χαρακτήρας: Στη σημερινή εποχή, κατά την οποία η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών είναι ιδιαίτερα παραμελημένη από τους θεσμικούς φορείς, οι διαδικτυακές κοινότητες πρακτικής προσφέρουν στα μέλη τους σημαντικές ευκαιρίες άτυπης μάθησης μέσα από την αλληλεπίδραση και τη διάχυση της γνώσης. Με τον τρόπο αυτό, οι εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται για θέματα που ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους σε τόπο και χρόνο που αυτοί επιθυμούν.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ CLIL ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ. ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Αναστασία Γκιλδάκη

Εκπαιδευτικός ΠΕ07 - 3ο Πειραματικό Δημοτικό σχολείο Ευόσμου
siagilda@yahoo.de

Σουλτάνα Παπαδημητρίου

*Σχολική Σύμβουλος Γερμανικής Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Ανατολικής
Μακεδονίας Θράκης & Βορείου Αιγαίου, Π.Δ.Ε Κεντρικής Μακεδονίας*
papadimi@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εκπαιδευτική προσέγγιση CLIL (Content and Language Integrated Learning) μέσω της οποίας διδάσκεται ένα γνωστικό αντικείμενο με τη χρήση μιας ξένης γλώσσας εφαρμόζεται τα τελευταία χρόνια σε αρκετές χώρες της Ευρώπης. Η εστίαση είναι διπλή, δηλαδή τόσο το γνωστικό αντικείμενο, όσο και η ξένη γλώσσα βρίσκονται στο επίκεντρο της μαθησιακής διαδικασίας. Υπάρχουν διάφορες παραλλαγές στην εφαρμογή της προσέγγισης CLIL, οι οποίες προσαρμόζονται στο εκπαιδευτικό σύστημα της κάθε χώρας. Από το σχολικό έτος 2014-2015 υλοποιείται ένα διετές πιλοτικό πρόγραμμα CLIL στη Γερμανική Γλώσσα στο 3ο Πειραματικό Δημοτικό σχολείο Ευόσμου στη Θεσσαλονίκη. Στόχος του πιλοτικού προγράμματος είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής της προσέγγισης CLIL στο Δημοτικό Σχολείο, με ενδεχόμενη επέκτασή της σε περισσότερες σχολικές μονάδες της Α/θμιας Εκπ/σης. Η παρούσα εισήγηση αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο και η μεθοδολογία της προσέγγισης CLIL και στο δεύτερο μέρος η πρακτική εφαρμογή στο 3ο Πειραματικό σχολείο Ευόσμου σε ενότητες τριών γνωστικών αντικειμένων της Ε' τάξης και συγκεκριμένα στη Φιλαναγνωσία, στη φυσική Αγωγή και στη Μουσική. Η εισήγηση είναι προφορική και στοχεύει στην ανάδειξη των εμπειριών και των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την πιλοτική εφαρμογή της προσέγγισης CLIL στη Γερμανική Γλώσσα στη συγκεκριμένη σχολική μονάδα.

«ΤΑΞΙΔΕΥΩ ΚΑΙ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»: ΕΝΑ
ΔΙΓΛΩΣΣΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Νιχωρίτου Ιωάννα

Π.Σ.Π.Θ
ioannakni@yahoo.gr

Καραγιαννίδου Αντωνία
Π.Σ.Π.Θ
karagiannidouantonia@hotmail.com

Γρίβα Ελένη
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
egriva@uowm.gr

Ευθυμίου Αγάπη
Εκπαιδευτικός I-nous
agapieftthymiou@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η ανάπτυξη ενός εναλλακτικού διδακτικού πλαισίου με στόχο την εξοικείωση των μαθητών με τα πολιτισμικά στοιχεία ανά την Ελλάδα αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες και την πλατφόρμα του Ινστιτούτου Ψηφιακής Μάθησης (I-nous). Στο πλαίσιο αυτό, σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε ένα διαθεματικό πρόγραμμα για μαθητές της Στ' Δημοτικού. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα βασίστηκε στη μέθοδο ολοκληρωμένης εκμάθησης περιεχομένου και γλώσσας, ενώ οι στόχοι που τέθηκαν ήταν α) γλωσσικοί, το πρόγραμμα υλοποιήθηκε στην ελληνική και αγγλική γλώσσα αποσκοπώντας στον ψηφιακό γραμματισμό, β) γνωστικοί, ώστε οι μαθητές να κατακτήσουν στοιχεία γεωγραφίας της Ελλάδας και γ) πολιτισμικοί, ώστε να εξοικειωθούν με στοιχεία του πολιτισμού της χώρας. Είκοσι έξι μαθητές της Στ' Δημοτικού του Πρότυπου Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συμμετείχαν σε αυτό, το οποίο εφαρμόστηκε για τέσσερις μήνες και κάθε παρέμβαση αποτελούνταν από τρία στάδια: το προστάδιο, το κυρίως στάδιο και το μεταστάδιο. Στο προστάδιο οι μαθητές έρχονταν σε επαφή με το γεωγραφικό διαμέρισμα το οποίο θα μελετούσαν σε ένα ψηφιακό περιβάλλον. Στο κυρίως στάδιο οι μαθητές ανά ομάδες αναζητούσαν πληροφορίες για συγκεκριμένα γεωγραφικά και πολιτισμικά στοιχεία κάθε νομού του γεωγραφικού διαμερίσματος που ερευνούσαν, και τέλος στο μεταστάδιο κατασκεύαζαν τον ηλεκτρονικό χάρτη και ένα μέρος από το ηλεκτρονικό βιβλίο στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Για την αποτίμηση του προγράμματος χρησιμοποιήθηκαν το ημερολόγιο των ερευνητριών, το ερωτηματολόγιο ικανοποίησης των μαθητών και το τελικό παραδοτέο, το ηλεκτρονικό βιβλίο των μαθητών.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΟΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ORIGAMI ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Μαγκίρογλου Μαρία

*Προισταμένη 1/Θ Ολοήμερου Νηπιαγωγείου Κάτω Κλεινών Φλώρινας
maria.magirotlou@gmail.com*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη σύγχρονη βιβλιογραφία η σχολική βελτίωση είναι συνδεδεμένη με την ανάπτυξη καινοτόμων πρακτικών, είτε σε επίπεδο πολιτικών αποφάσεων, είτε σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Η ερμηνεία και κατασκευή τρισδιάστατων μοντέλων με την τέχνη origami, αποτελεί μία διδακτική πρακτική, στα πλαίσια της σχολικής τάξης Νηπιαγωγείου. Επιχειρείται μέσα από τρεις διακριτές και διαδοχικές κατασκευές origami, με προοδευτικά αυξανόμενο βαθμό δυσκολίας, η προσέγγιση των γεωμετρικών εννοιών του σημείου, της ευθείας, του άξονα συμμετρίας, και των επικαλυπτόμενων σχημάτων που προκύπτουν. Αρχικά διερευνήθηκαν οι πρότερες εμπειρίες των παιδιών. Ακολούθησε η υλοποίηση της δράσης, παρουσιάζοντας η εκπαιδευτικός το αντίστοιχο μοντέλο origami καθώς και τα στάδια κατασκευής του, παραχωρώντας υψηλό βαθμό αυτονομίας, και αξιοποιώντας το λάθος για την κατασκευή της γνώσης. Με την ολοκλήρωση των κατασκευών, πραγματοποιήθηκε η ανασκόπηση των αποτελεσμάτων της εκπαιδευτικής εφαρμογής, στο γνωστικό, μεταγνωστικό και κοινωνικό επίπεδο, με τη συμμετοχή των νηπίων και ερωτήσεων παιδαγωγικής αξιολόγησης. Πλεονεκτήματα της δράσης είναι ο βαθμός ασφάλειας των υλικών, το χαμηλό κόστος υλοποίησης, ο παιχνιδιάρης τρόπος προσέγγισης και η επίτευξη των άμεσα ορατών αποτελεσμάτων, όπως η ολοκλήρωση των κατασκευών μέσα από την ενεργητική συμμετοχή των νηπίων. Η εφαρμογή της παραπάνω δράσης παρουσιάζει στοιχεία καινοτομίας διότι εντάσσεται σ'ένα ευρύτερο πλαίσιο προβληματισμού για τη χρήση των origami κατασκευών στην προσχολική εκπαίδευση, ενέχει το στοιχείο της επεκτασιμότητας σε μεγαλύτερες βαθμίδες εκπαίδευσης και σε άλλες περιοχές μάθησης, και διερευνά νέους τρόπους δημιουργίας και αναπαράστασης γεωμετρικών εννοιών, στην προσχολική ηλικία.

**«ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ»: ΜΙΑ
ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΓΡΑΦΟΚΙΝΗΤΙΚΩΝ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**

**Βασιλική Μαρμαρά
Κλειώ Σέμογλου**

Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, ΠΔΜ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με τον όρο «Παράδοση» αναφερόμαστε στο σύνολο των πολιτιστικών στοιχείων του παρελθόντος, που μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά και συνθέτουν την ταυτότητα ενός λαού (Σπανού, 2010). Από την άλλη πλευρά, ο όρος γραφοκινητικές δεξιότητες αναφέρεται σε όλες εκείνες τις επιδέξιες κινήσεις που σχετίζονται με τη γραφική εκτέλεση σχεδίων, λεκτικών και μη-λεκτικών συμβόλων μιας γλώσσας (Σέμογλου, 2002). Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση της διαθεματικής παρέμβασης ενίσχυσης των γραφοκινητικών δεξιοτήτων μαθητών της Α΄ Δημοτικού με τίτλο «Γνωρίζοντας την ελληνική λαϊκή τέχνη και παράδοση». Στόχος της διαθεματικής αυτής παρέμβασης ήταν η ενίσχυση των γραφοκινητικών δεξιοτήτων των παιδιών, μέσα από επιλεγμένες δραστηριότητες ενίσχυσης της λεπτής κινητικότητας, οπτικοκινητικού συντονισμού και οπτικοχωρικού προσανατολισμού. Η συγκεκριμένη παρέμβαση εφαρμόστηκε σε 18 μαθητές της Α΄ Δημοτικού και διήρκησε συνολικά 12 εβδομάδες. Κατά τη διάρκεια των παρεμβάσεων οι μικροί μαθητές ήρθαν σε επαφή με τη λαϊκή τέχνη και παράδοση, επισκέφθηκαν το λαογραφικό μουσείο της πόλης, κατασκεύασαν ψηφιδωτά και αργαλειό, αντέγραψαν και κέντησαν παραδοσιακά μοτίβα, διακόσμησαν παραδοσιακές φορεσιές. Παράλληλα, ήρθαν σε επαφή με παραδοσιακά τραγούδια, χορούς και έθιμα από όλη την Ελλάδα, ενώ προετοίμασαν και παρουσίασαν και ένα θεατρικό δρώμενο με θέμα έναν παραδοσιακό γάμο. Οι γνωστικές περιοχές που ενεπλάκησαν κατά τη διάρκεια των παραβάσεων, ήταν η γλώσσα, τα μαθηματικά, η μελέτη περιβάλλοντος, τα εικαστικά, η θεατρική αγωγή και η φυσική αγωγή. Η αποτελεσματικότητα της διαθεματικής αυτής παρέμβασης αξιολογήθηκε με προέλεγχο και μετέλεγχο κλιμάκων του Αθηνά Τεστ, καθώς και της αντιγραφής ενός κειμένου, μέσω των οποίων φάνηκε σημαντική βελτίωση για όλους τους μαθητές της ομάδας παρέμβασης.

**ΜΙΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ**

Γκατζιούρα Κ.

Νηπιαγωγός

st2464@nured.uowm.gr

Ζωγράφου Κ.
Φοιτήτρια ΠΤΝ
st2350@nured.uowm.gr

Μακαρίκα Α.
Νηπιαγωγός
st2377@nured.uowm.gr

Μιχαηλίδου Μ.
Νηπιαγωγός
st2385@nured.uowm.gr

Χρήστου Κ.Π.
Επίκουρος Καθηγητής ΠΤΝ
Πανεπιστήμιο Δοτική Μακεδονίας
kpchristou@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα δραστηριότητα εστιάζει στη διδασκαλία της θεματικής ενότητας «Στατιστική» του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος για το Νηπιαγωγείο και σχεδιάστηκε στα πλαίσια του εργαστηριακού μαθήματος «Δραστηριότητες Μαθηματικών στο Νηπιαγωγείο» του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών. Στόχος της δραστηριότητας είναι να μπορούν τα νήπια να κατασκευάσουν διαφράγματα συχνοτήτων σε διάφορες μορφές (ιστόγραμμα, πίτα, κτλ.), και να μπορούν να αναγνωρίσουν την πλειοψηφική και την μειοψηφική κατηγορία δεδομένων που εμφανίζεται σε αυτά. Η καινοτομία της δραστηριότητας έγκειται στο σχεδιασμό της που βασίζεται στη θεωρία δραστηριότητας, και στη κατασκευή και χρήση διαφορετικών αναπαραστάσεων από τα ίδια τα παιδιά σε ένα βιωματικό περιβάλλον μάθησης.

Στη βασική δραστηριότητα τα παιδιά παίρνουν μέρος σε ψηφοφορίες για πράγματα που τους αρέσουν (π.χ., αγαπημένη εποχή του χρόνου) και συλλέγουν τις ψήφους και τις χρησιμοποιούν για να κατασκευάσουν τα ιστογράμματα στα οποία φαίνεται η συχνότητα κάθε κατηγορίας. Για παράδειγμα, τα χαρτιά με τις ψήφους κάθε κατηγορίας μπαίνουν το ένα πάνω (ή δίπλα) στο άλλο φτιάχνοντας ένα πρώτο κάθετο (ή οριζόντιο) ιστόγραμμα. Στην συνέχεια οι ψήφοι καταμετρούνται χρησιμοποιώντας τις αρχές της απαρίθμησης και ακολουθεί επαλήθευση των αποτελεσμάτων, και συζήτηση των συμπερασμάτων. Η χρονική εκτίμηση της δραστηριότητας κυμαίνεται στην μία ώρα και τριάντα λεπτά.

Για αξιολόγηση δίνονται στα παιδιά ατομικά ερωτηματολόγια με ιστογράμματα από “ψηφοφορίες άλλων παιδιών” και τους ζητάμε να κυκλώσουν την πλειοψηφική κατηγορία. Η αξιολόγηση αυτή θα μας βοηθήσει να δούμε αν οι στόχοι ικανοποιήθηκαν και σε ποιο βαθμό τα παιδιά μπορούν να «διαβάσουν» τα διαγράμματα, όπως ενδεικτικά αναφέρει το αναλυτικό πρόγραμμα, δηλαδή να αντλούν τις απαραίτητες πληροφορίες από αυτά.

ΠΕΡΠΑΤΩ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τσελικίδου Νίκη
nikitselik@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κατά το Σχολικό Έτος 2014-2015 πραγματοποιήθηκε στο Νηπιαγωγείο Φλαμπούρου από τη Νηπιαγωγό Τσελικίδου Νίκη Καινοτόμο Σχέδιο Δράσης με τίτλο «Περπατώ με ασφάλεια». Σκοπός γενικά του σχεδίου δράσης ήταν η ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτόμων δράσεων που συμπληρώνουν το Πρόγραμμα Σπουδών, ενθαρρύνουν τη μαθητική πρωτοβουλία, καλλιεργούν τον δημοκρατικό διάλογο, συμβάλλουν στη δημιουργία θετικού κλίματος, βελτιώνουν τις σχέσεις μεταξύ των μελών της σχολικής μονάδας και συντελούν στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Στόχοι του Σχεδίου Δράσης ήταν η ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και διαμόρφωση εκ μέρους τους θετικής στάσης απέναντι στις καινοτόμες δράσεις. Η κινητοποίηση της εκπαιδευτικού για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και καινοτόμες δράσεις. Η διάχυση των αποτελεσμάτων των δράσεων στη σχολική κοινότητα. Η ευαισθητοποίηση γονέων και παιδιών σε θέματα οδικής συμπεριφοράς και ασφάλειας. Η γνωριμία και συνεργασία των γονέων με επιστήμονες, ειδικούς σε ζητήματα κυκλοφοριακής αγωγής. Η σύσφιξη των σχέσεων γονέων-σχολείου-επιστημόνων-φορέων. Το Σχέδιο Δράσης υλοποιήθηκε στα πλαίσια του αναλυτικού προγράμματος του νηπιαγωγείου και του Κοινωνικού Σχολείου. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την υλοποίηση του ήταν κυρίως η βιωματική προσέγγιση μάθησης. Η αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης έγινε με τη μορφή πρωτότυπης ανοιχτής εκδήλωσης στους γονείς και την τοπική κοινωνία. Συγκεκριμένα το Νηπιαγωγείο έλαβε μέρος στην έκθεση παιδικών έργων με τίτλο «Ζωγραφηγήσεις των παιδιών» που διοργάνωσε η Σύμβουλος 14ης Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής κ.Βαϊρινού Κωνσταντία στο πλαίσιο του Κοινωνικού Σχολείου και παρουσίασε τα έργα του μέσα από παιχνίδια.

ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΕΝΣΥΜΑΚΙΑ

Τσελικίδου Νίκη
nikitselik@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κατά το Σχολικό Έτος 2014-2015 πραγματοποιήθηκε στο Νηπιαγωγείο Φλαμπούρου από τη Νηπιαγωγό Τσελικίδου Νίκη Καινοτόμο Σχέδιο Δράσης με τίτλο «Χαρούμενα Ενζυμάκια». Σκοπός γενικά του σχεδίου δράσης ήταν η ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτόμων δράσεων που συμπληρώνουν το Πρόγραμμα Σπουδών,

ενθαρρύνουν τη μαθητική πρωτοβουλία, καλλιεργούν τον δημοκρατικό διάλογο, συμβάλλουν στη δημιουργία θετικού κλίματος, βελτιώνουν τις σχέσεις μεταξύ των μελών της σχολικής μονάδας και συντελούν στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Στόχοι του Σχεδίου Δράσης ήταν η κινητοποίηση της εκπαιδευτικού για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και καινοτόμες δράσεις. Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και διαμόρφωση εκ μέρους τους θετικής στάσης απέναντι στις καινοτόμες δράσεις. Η διάχυση των αποτελεσμάτων των δράσεων στη σχολική κοινότητα. Η ευαισθητοποίηση γονέων και παιδιών σε θέματα διατροφής. Η γνωριμία και συνεργασία των γονέων με επιστήμονες, ειδικούς σε ζητήματα διατροφής. Η σύμφωνη των σχέσεων γονέων- σχολείου- επιστημόνων- φορέων. Το Σχέδιο Δράσης υλοποιήθηκε στα πλαίσια του αναλυτικού προγράμματος του νηπιαγωγείου και του Κοινωνικού Σχολείου. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την υλοποίηση του ήταν κυρίως η βιωματική προσέγγιση μάθησης. Μέσα στη μεθοδολογία ενσωματώθηκε και η χρήση ΤΠΕ, ώστε τα παιδιά να κατανοήσουν την επικοινωνία και τη συνεργασία μέσω τηλεδιάσκεψης. Η αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης έγινε με τη μορφή ανοιχτής εκδήλωσης στους γονείς και την τοπική κοινωνία. Συγκεκριμένα τα νήπια με αρωγό τη Νηπιαγωγό τους διοργάνωσαν γιορτή με θέμα «στοματική υγιεινή» και την παρουσίασαν με τη λήξη της Σχολικού Έτους.

ΠΕΙΡΑΜΑ: ΕΝΑ ΙΣΧΥΡΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

**ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΕ ΑΝΟΙΧΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΔΥΟ ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΒΑΡΙΚΟΥ ΣΕ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
& ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

Γκουντελίτσα Κατερίνα
Προπτυχιακή φοιτήτρια
katerina_gount@hotmail.com,

Δρογγίτη Ελευθερία
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια
eldrogiti@gmail.com

Σπύρτου Άννα
Αναπληρώτρια καθηγήτρια
aspiritou@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία έχει σκοπό να παρουσιάσει δύο διδακτικές προσεγγίσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του 3ου Φεστιβάλ Φυσικών Επιστημών και Τεχνολογίας (ΦΕ/Τ) στη Φλώρινα. Οι συγκεκριμένες προσεγγίσεις πραγματοποιήθηκαν στις Ε' και Στ' τάξεις του Δημοτικού Σχολείου Βαρικού, το διάστημα μεταξύ Μαρτίου και Ιουνίου 2015. Οι μαθητές των δύο τάξεων δημιούργησαν εκθέματα που αφορούσαν την εξερεύνηση των κλιμάκων του κόσμου, που οριοθετούνται μεταξύ Νανόκοσμου και Γιγαντόκοσμου (Στ' τάξη) και διερεύνηση του πλανητικού μας συστήματος μέσω του συνόλου των αισθήσεων των μαθητών (Ε' τάξη).

Υιοθετήθηκαν σύγχρονες τάσεις για τη διδασκαλία των ΦΕ, όπως η ανάπτυξη ανοιχτού διερευνητικού περιβάλλοντος μάθησης, η μάθηση μέσω του συνόλου των αισθήσεων και η εισαγωγή καινοτομικού περιεχομένου στις ΦΕ. Οι συγκεκριμένες δράσεις στόχευσαν στην ανάπτυξη του επιστημονικού γραμματισμού των μαθητών καθώς και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επιστημονικής διερεύνησης, όπως είναι ο σχεδιασμός και η εκτέλεση σχεδίων εργασίας για την αναζήτηση απαντήσεων (π.χ. σχεδιασμός και κανόνες εκτέλεσης παιχνιδιού) και η επικοινωνία αποτελεσμάτων έρευνας.

Πραγματοποιήθηκαν 15 συναντήσεις, διάρκειας 30 διδακτικών ωρών για το σχεδιασμό και την κατασκευή κάθε εκθέματος. Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων οι μαθητές κλήθηκαν να εμπλακούν σε δραστηριότητες ανοιχτής διερεύνησης όπως: αναζήτηση

πληροφοριών, κατασκευή και χρήση εκπαιδευτικών μοντέλων, εξοικείωση με το οπτικό μικροσκόπιο.

Η αποτίμηση του προγράμματος επικεντρώθηκε αφενός στην εμπλοκή των μαθητών στις δραστηριότητες προετοιμασίας για το Φεστιβάλ και αφετέρου στη συμμετοχή τους την ημέρα παρουσίασης των εκθεμάτων.

ΕΝΑ ΠΕΙΡΑΜΑ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ: ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΣ ΤΟ CERN ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΥ ΤΑΞΗ

Ζουπίδης Αναστάσιος
1ο Γυμνάσιο Αλεξάνδρειας
azoupidis@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μια σημαντική διάσταση των νέων προγραμμάτων σπουδών είναι η έμφαση στις μορφές μη τυπικής εκπαίδευσης. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε ένα πρόγραμμα που εντάσσεται στη θεματολογία «Καινοτόμα Πολιτιστικά Προγράμματα» και πραγματοποιήθηκε στο 1ο Γυμνάσιο Αλεξάνδρειας το σχολικό έτος 2014 – 2015. Οι γενικοί στόχοι του προγράμματος ήταν: α) η αλλαγή της καταγεγραμμένης άποψης των μαθητών ότι η επιστήμη είναι ένα στατικό σύνολο γνώσεων στην άποψη ότι η επιστήμη είναι μια δυναμική διαδικασία παραγωγής της γνώσης στην οποία μπορούμε να συμμετέχουμε όλοι, και β) η ανάπτυξη συνείδησης ενεργού πολίτη στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη χρήση των τεχνολογικών επιτευγμάτων στην καθημερινή ζωή. Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες επισκέψεις: α) επίσκεψη στην έκθεση του CERN στη Δ.Ε.Θ., β) επίσκεψη στο εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του τμήματος Φυσικής του Α.Π.Θ., και γ) εικονική επίσκεψη στον ανιχνευτή CMS στο CERN. Τα εργαλεία αξιολόγησης του προγράμματος ήταν δύο ερωτηματολόγια: ένα μετά την επίσκεψη στο τμήμα Φυσικής, και ένα μετά την εικονική επίσκεψη στο CERN. Η ανάλυση των απαντήσεων έγινε με μία bottom up ομαδοποίηση τους, η οποία ανέδειξε συγκεκριμένες κατηγορίες καθώς και την θετική επίδραση των δραστηριοτήτων στις απόψεις των μαθητών. Τα προϊόντα του προγράμματος είναι τα εξής: α) Μετάφραση και παραγωγή σε ηλεκτρονική μορφή pdf του κόμικ «ALICE, Η Αλίκη και η σούπα με τα κουάρκ και τα γκλουόνια», β) Κατασκευή και χρήση οκτώ θαλάμων νέφωσης για την παρατήρηση κοσμικής ακτινοβολίας (μιόνια), και γ) δύο δημοσιεύσεις μαθητών και μαθητριών στο ηλεκτρονικό περιοδικό «Φωτεινές Σελίδες» του 1ου Γυμνασίου Αλεξάνδρειας.

**Η ΑΝΤΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ (FLIPPED LEARNING) ΩΣ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
(Φ.Ε.) ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ**

Όλγα Νεδέλκου
o.nedelkou@gmail.com,

Θαρρενός Μπράτιτσης
Πανεπιστήμιο Δοτικής Μακεδονίας,
bratitsis@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο όρος Flipped Learning περιγράφει μια σχετικά νέα προσέγγιση εκπαιδευτικού σχεδιασμού, αντιστρέφοντας τη μέχρι σήμερα ακολουθούμενη δομή. Οι μαθητές αντί να παρακολουθούν την παράδοση μαθήματος και να αναλαμβάνουν εργασία για το σπίτι, παρακολουθούν την παράδοση στο σπίτι μέσω δεκάλεπτων βίντεο και διεκπεραιώνουν συνεργατικές δραστηριότητες στην τάξη, αξιοποιώντας όλη την σχολική ώρα. Πρόκειται για μια μείξη άμεσης διδασκαλίας και εποικοδομητικής μάθησης, όπου ο δάσκαλος από διδάσκων (instructor-lecturer) μετατρέπεται σε καθοδηγητή και η διδασκαλία από διάλεξη (lecture) σε δραστηριότητα (activity). Η μάθηση τίθεται στο επίκεντρο, με σεβασμό στον προσωπικό ρυθμό μάθησης ενώ παράλληλα προωθείται η συνεργασία μεταξύ μαθητών, στα πλαίσια του κοινωνικού εποικοδομητισμού του Vygotsky.

Η προτεινόμενη έρευνα αποτελεί κομμάτι διπλωματικής εργασίας υπό εξέλιξη, αποτελείται από τρεις φάσεις και έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με την ημειραματική μέθοδο (quasi - experimental). Ως εκ τούτου θα υπάρχει μια ομάδα ελέγχου και μια πειραματική ομάδα μαθητών. Στην Α' Φάση μέσω ερωτηματολογίων θα διερευνηθεί ο τρόπος μελέτης των μαθητών στο σπίτι, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και η παροχή βοήθειας από τους γονείς ή τρίτους. Στην Β' Φάση, στην ομάδα ελέγχου η διδασκαλία θα γίνει χωρίς καμία αλλαγή ενώ στην πειραματική ομάδα θα εφαρμοστεί η Αντεστραμμένη Διδασκαλία και στις συνεργατικές δραστηριότητες οι μαθητές θα είναι χωρισμένοι σε ομάδες. Τέλος, στην Γ' Φάση, στην πειραματική ομάδα θα εξεταστούν η αποδοχή της προτεινόμενης παρέμβασης (εντυπώσεις και δυσκολίες μαθητών) μέσω συνεντεύξεων και θα διερευνηθούν οι απόψεις γονέων και η παροχή βοήθειας από μέρους τους στους μαθητές, μέσω ερωτηματολογίων.

**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ «ΤΟ
ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ» ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟΝ ΥΔΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΥΚΛΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ**

Ευστάθιος Λιάμπας

Μεταπτυχιακός φοιτητής Π.Μ.Σ. του Π.Τ.Ν.- Π.Δ.Μ.
stathisliampas@gmail.com

Πηνελόπη Παπαδοπούλου

Επίκουρη Καθηγήτρια Π.Τ.Ν.- Π.Δ.Μ.
ppapadopoulou@uowm.gr

Πέτρος Καριώτογλου

Καθηγητής Π.Τ.Ν.- Π.Δ.Μ.
pkariotog@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα έρευνα αποσκοπεί στην αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία και συγκεκριμένα στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών. Για το σκοπό αυτό σχεδιάστηκε, αναπτύχθηκε και αξιολογήθηκε το εκπαιδευτικό λογισμικό «Το ταξίδι του νερού». Πρόκειται για ένα αλληλεπιδραστικό λογισμικό που βασίζεται στο animation και αφορά τη διδασκαλία του υδρολογικού κύκλου σε νήπια και μαθητές πρώτης σχολικής ηλικίας. Το λογισμικό σχεδιάστηκε έπειτα από διερεύνηση προϋπάρχουσων ιδεών και δυσκολιών που συναντούν τα παιδιά της συγκεκριμένης ηλικίας στο διδακτικό θέμα.

Το λογισμικό αξιολογήθηκε πολλαπλώς, με τη συμμετοχή 21 μαθητών της Β' Δημοτικού ενός ΔΣ της περιοχής Θεσσαλονίκης και 5 εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Αξιολογήθηκε πιο συγκεκριμένα η συμβολή του λογισμικού στη διδασκαλία: α) της αξίας του νερού ως κοινωνικό αγαθό και της καθημερινής χρήσης του, β) της διαδοχής των φαινομένων του υδρολογικού κύκλου και γ) των επιμέρους κύριων φαινομένων του κύκλου.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας έγιναν εμφανείς ποιοτικές βελτιώσεις στις απαντήσεις των παιδιών σχετικά με τα φαινόμενα του υδρολογικού κύκλου και την κοινωνική αξία του νερού, ενώ ταυτόχρονα η χρησιμότητα του λογισμικού επιβεβαιώνεται και από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στο σχετικό ερωτηματολόγιο.

Η μελέτη αυτή αποτελεί μία προσπάθεια καινοτομίας, διότι σχεδιάστηκε ένα διαδραστικό, πολυτροπικό λογισμικό διαφορετικού ύφους σε σχέση με τα υπάρχοντα, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην διδασκαλία καθ' αυτή, ως πρωτότυπο εργαλείο στα χέρια του εκπαιδευτικού για τη μελέτη του υδρολογικού κύκλου. Ταυτόχρονα, αλληλοεπιδρώντας ατομικά με το λογισμικό, ο μαθητής «οδηγείται» στην μάθηση των φαινομένων, ή του κύκλου συνολικά, με την χρήση ενός πολύ ενδιαφέροντος και σύγχρονου μέσου. Τέλος, η διαθεματική προσέγγιση του λογισμικού είναι εμφανής καθώς δεν περιορίζεται στα φυσικά φαινόμενα μόνο, αλλά δίνει ευκαιρίες προβληματισμού και ενασχόλησης αφ' ενός με την κοινωνική διάσταση της χρήσης του νερού και αφ' ετέρου με την παγκόσμια διάσταση αυτών των προβλημάτων.

**ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΤΟΥ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΡΙΚΗΣ
ΕΚΛΕΙΨΗΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ INSPIRING SCIENCE EDUCATION**

Κοτσακώστα Μαρία

Σχολική Σύμβουλος Π.Ε. Ν. Θεσ/νίκης
maria25482000@yahoo.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Είναι γεγονός ότι η ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι στενά συνδεδεμένη με τον εκπαιδευτικό. Επομένως άρρηκτα συνδεδεμένη με τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης καθίσταται η επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού. Τα τελευταία χρόνια πολλοί ερευνητές υποστηρίζουν ότι όταν η συνεργασία ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς προάγεται τότε και οι προσωπικές προσπάθειες των εκπαιδευτικών για ανάπτυξη προάγονται. Τις τελευταίες δεκαετίες έχουν αναπτυχθεί διάφορα σχήματα συνεργατικής διαδικασίας, παρατήρησης, ανατροφοδότησης και συμβουλευτικής μεταξύ των εκπαιδευτικών. Ένα τέτοιο συνεργατικό σχήμα επαγγελματικής ανάπτυξης είναι τα δίκτυα συνεργασίας είτε μεταξύ των εκπαιδευτικών είτε μεταξύ των σχολικών μονάδων. Ευρέως διαδεδομένα ιδιαίτερα στη Μεγάλη Βρετανία είναι τα δίκτυα «κοινοτήτων μάθησης».

Το Inspiring Science Education (ISE) είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα, που στοχεύει στον εκσυγχρονισμό και στην εδραίωση της καινοτομίας στη σχολική εκπαίδευση, καθώς και στη συνολική ανάπτυξη της σχολικής μονάδας. Μέσα από τη δημιουργία ενός καινοτόμου πανευρωπαϊκού περιβάλλοντος με ενιαία πρόσβαση σε ψηφιακές βιβλιοθήκες, σε διαδραστικά εργαλεία, σε ψηφιακές πηγές από όλο τον κόσμο, σε εκπαιδευτικά σενάρια και μεθοδολογίες στοχεύει να γίνει η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών πιο ενδιαφέρουσα, πιο παιγνιώδης και κυρίως πιο ευφάνταστη για τους μαθητές αλλά παράλληλα να υποστηρίξει και τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν το μάθημα. Συμβάλλει στη δημιουργία πανευρωπαϊκών κοινοτήτων εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων προκειμένου να ανακαλύψουν, να μοιραστούν και να αξιολογήσουν ψηφιακές πηγές μάθησης.

Στα πλαίσια του παραπάνω εκπαιδευτικού προγράμματος και μετά από σχετική επιμόρφωση των εκπ/τικών των Ε' και Στ' τάξεων της 11ης Εκπ/τικής Περιφ. Π.Ε. Ν. Θεσ/νίκης, πραγματοποιήθηκε σε προαιρετική βάση το Πείραμα του Ερατοσθένη, στις 19/3/2015, και η παρατήρηση της μερικής Έκλειψης Ηλίου, στις 20/3/2015. Στο Πείραμα του Ερατοσθένη έλαβαν μέρος 18 εκπαιδευτικοί και 450 παιδιά των Ε' και Στ' τάξεων, ενώ στην παρατήρηση της μερικής Έκλειψης του Ηλίου που ήταν ορατή από στην πόλη μας τη συγκεκριμένη ημερομηνία έλαβαν μέρος 19 εκπαιδευτικοί και 475 παιδιά ανεξάρτητα τάξης.

Βασικοί στόχοι των δύο δράσεων ήταν οι μαθητές/τριες:

- Να αγαπήσουν τις Φυσικές Επιστήμες και να ενδιαφερθούν για αυτές

- Να νοιώσουν οι ίδιοι/ες μικροί/ές ερευνητές/τριες και να μάθουν να παρατηρούν, να πειραματίζονται και να διερευνούν φυσικά φαινόμενα σύμφωνα με το ανακαλυπτικό διερευνητικό μοντέλο μάθησης.

**ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΔΥΟ ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΚΘΕΜΑΤΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ**

Δαγρέ Ελένη

Προπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Δ.Μ.
elenidagre8@gmail.com

Παπαδοπούλου Χριστιάνα

Προπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Δ.Μ.
xristianaptde@gmail.com

Βασιλούδη Αγγελική

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Δ.Μ.
vasiloudiangela992@gmail.com

Σπύρτου Άννα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Δ.Μ.
aspirτου@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην προφορική εργασία περιγράφονται δύο εκθέματα, τα οποία σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν από μαθητές/τριες Δημοτικού σχολείου για να συμμετέχουν στο 3ο Φεστιβάλ Φυσικών Επιστημών και Τεχνολογίας (ΦΦΕ/ΤΧ) της Φλώρινας. Το Φεστιβάλ αυτό, αποσκοπεί στην ανάπτυξη θετικών στάσεων για τις Φυσικές Επιστήμες και εφαρμόστηκε σε μαθητές/τριες της Στ' τάξης της ευρύτερης περιοχής της Φλώρινας.

Στην εργασία πρόκειται να περιγραφούν αναλυτικά δύο εκθέματα: το «τρένο» και το «πλανητικό σύστημα». Το έκθεμα του τρένου περιλαμβάνει ένα μοντέλο ατμομηχανής και ένα μοντέλο αναπαράστασης τροχών. Το δεύτερο έκθεμα επικεντρώνεται στους πλανήτες και σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τους (π.χ. μέγεθος, θερμοκρασία, σύσταση). Επιπλέον, στην εισήγηση θα περιγραφούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος μάθησης όπου αναπτύχθηκε η συγκεκριμένη εκπαιδευτική καινοτομία, όπως είναι η συνεργασία μέντορα-φοιτητών-μαθητών για το σχεδιασμό και την κατασκευή εκθεμάτων. Παράλληλα, θα υπογραμμιστούν τα διερευνητικά χαρακτηριστικά της καινοτομίας, π.χ. η έρευνα σε διαφορετικές πηγές δεδομένων από τους μαθητές (βιβλία, διαδίκτυο), οι συζητήσεις και οι πειραματικές δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν. Η ολοκλήρωση του προγράμματος πραγματοποιήθηκε κατά το 3ο ΦΦΕ/ΤΧ στη Φλώρινα -Ιούνιος 2015- στο οποίο συμμετείχε

μεγάλος αριθμός μαθητών. Η αξιολόγηση του προγράμματος επικεντρώνεται στη μελέτη του βαθμού εμπλοκής των μαθητών σε όλη τη διαδικασία. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι ένα ανοιχτό διερευνητικό περιβάλλον μάθησης μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα γόνιμο στην αλληλεπίδραση των μαθητών μεταξύ τους, αλλά και με τους επισκέπτες του ΦΦΕ/ΤΧ.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΖΩΑ ΥΠΟ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ-ΜΟΛΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: ΕΝΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Χατζή Μαρία

*Εκπαιδευτικός ΠΕ70 – 3ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου
chatzi.mairi@gmail.com*

Προύτσου Αρετή

*Εκπαιδευτικός ΠΕ70 – 3ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου
aproutsou@gmail.com*

Μπουσουλέγκα Αλεξάνδρα

*Εκπαιδευτικός ΠΕ32 – 3ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου
aboussoulega@gmail.com*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στις μέρες μας αντιμετωπίζουμε ένα πολύ σοβαρό, κοινωνικό και διεθνές πρόβλημα. Ένα πρόβλημα που έχει καταστρέψει την ομορφιά και γαλήνη της ζωής και αφορά στη μόλυνση του περιβάλλοντος και στην προστασία των ζώων υπό εξαφάνιση. Η συνειδητοποίηση της κρισιμότητας του εν λόγω οικολογικού ζητήματος είναι αναγκαία από όλους και ιδιαίτερα από τους μαθητές. Για το λόγο αυτό υλοποιήθηκε το συγκεκριμένο καινοτόμο πρόγραμμα στο 3ο Πειραματικό Σχολείο Ευόσμου Θεσσαλονίκης, από τους μαθητές της Α' τάξης, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2014-2015.

Στόχος του προγράμματος ήταν η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση των μαθητών σε θέματα που αφορούν στη μόλυνση του περιβάλλοντος, η απόκτηση γνώσεων σχετικών με τα ζώα που απειλούνται με εξαφάνιση στον ελλαδικό χώρο και η καλλιέργεια θετικών στάσεων και συμπεριφορών για την προστασία και αειφόρο ανάπτυξη του περιβάλλοντος.

Για την υλοποίηση του προγράμματος, πραγματοποιήθηκε διαθεματική σύνδεση με τα γνωστικά αντικείμενα της Γλώσσας (παραγωγή γραπτού λόγου με τη δημιουργία δύο κόμικς, κουκλοθέατρο), της Φιλαναγνωσίας (συγγραφή παραμυθιού), της Πληροφορικής (ψηφιακό παραμύθι με τη χρήση του λογισμικού Storyjumper), της Αισθητικής Αγωγής (δημιουργική απασχόληση με κολάζ και πηλό για τα ζώα υπό εξαφάνιση) και της Θεατρικής Αγωγής (δραματοποίηση κόμικς).

Πραγματοποιήθηκε διαμορφωτική αξιολόγηση του καινοτόμου προγράμματος, μέσω παρατήρησης των μαθητών και αξιολόγησης του παραγόμενου υλικού το οποίο παρουσιάστηκε στους γονείς μετά την ολοκλήρωσή του.

Η καινοτομία του προγράμματος στηρίχθηκε στην ομαδοσυνεργατική μέθοδο, στη βιωματική διδασκαλία, στη χρήση ψηφιακών εργαλείων και στην αξιοποίηση προϋπάρχουσων γνώσεων και εμπειριών των μαθητών.

Η εισήγηση είναι προφορική και στοχεύει στην ανάδειξη των εμπειριών, καθώς και των αποτελεσμάτων που διαμορφώθηκαν.

ΠΑΙΖΩ ΚΑΙ ΜΑΘΑΙΝΩ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ «ΠΑΙΧΝΙΔΗ»

Βασιλική Τζάνη
Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, ΠΔΜ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η χρήση του παιχνιδιού στην εκπαιδευτική διαδικασία δεν είναι καινούρια ανακάλυψη (Γρίβα & Σέμογλου, 2015). Τα παιχνίδια αποτελούν ιδανικό εργαλείο μέσα στην τάξη, ιδιαίτερα όταν είναι διασκεδαστικά, ενδιαφέροντα και εμπεριέχουν το στοιχείο της πρόκλησης, καθώς με αυτό τον τρόπο αυξάνονται τα κίνητρα των μαθητών για ενεργή συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία. Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση μιας παιχνιδοκεντρικής μεθόδου διδασκαλίας του μαθήματος της Μελέτης Περιβάλλοντος (ΜΠ). Τα τελευταία χρόνια γίνονται απόπειρες ώστε τα σχολικά μαθήματα να εμπλουτιστούν με στοιχεία δημιουργικότητας, όπως η πρόκληση, το ενδιαφέρον περιεχόμενο, η προαγωγή της πρωτότυπης σκέψης και το στοιχείο της φαντασίας (Σέμογλου & Τζάνη, 2015). Έτσι, ο στόχος πολλών παιδαγωγών και εκπαιδευτικών στρέφεται όλο και περισσότερο προς τη μάθηση μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων και παιχνιδιών, καθώς ανακαλύπτουν αποτελέσματα ευεργετικά στον γνωστικό, ψυχοκινητικό αλλά και κοινωνικό τομέα των μαθητών τους. Ο χαρακτήρας του μαθήματος της ΜΠ, τόσο στο τρέχον Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων όσο και στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών (2011), είναι διαθεματικός, μαθητοκεντρικός και συνδυαστικός (Μαλανδράκης, 2015). Με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα κάθε τάξης, οι μαθητές παίζοντας μαθαίνουν με ευχάριστο και δημιουργικό τρόπο. Η κάθε δραστηριότητα που παρουσιάζεται, μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της εισαγωγής, της εμπέδωσης αλλά και της αξιολόγησης της νέας γνώσης. Η πιλοτική εφαρμογή των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων καταδεικνύει ότι ένα δημιουργικό μάθημα μπορεί να αναζωπυρώσει τα κίνητρα των μαθητών που έχουν χάσει το ενδιαφέρον τους, αλλά και των εκπαιδευτικών, οι οποίοι μπορεί να μην αποδίδουν όπως θα ήθελαν, μέσα σε μια κουλτούρα ελέγχου και συμμόρφωσης.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Καραβασιλόγλου Ιωάννης
Λαβασίδης Στυλιανός
Νιτσοπούλου Ευδοξία
Τζώτζη Μαίρη
Σιούτη Φανή
Αλεξιάδου Ιωάννα
Ρισβά Τασία
Παπαδοπούλου Ξανθούλα

Δάσκαλοι/ες στο 3ο Δημοτικό Σχολείο Αμυνταίου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κατά το σχολικό έτος 2014 – 2015, οι μαθητές του 3ου Δημοτικού σχολείου Αμυνταίου υλοποίησαν το πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με θέμα: «Παραγωγή, επεξεργασία και συντήρηση τροφίμων», με σκοπό να έρθουν σε επαφή με τα προϊόντα που παράγει ο τόπος τους, να τα επεξεργαστούν και να εξοικειωθούν με τη διαδικασία συντήρησής τους. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, έγινε προσπάθεια να συνδεθεί η σχολική γνώση με τα την καθημερινή ζωή των μαθητών, να εμπλουτιστεί η σχολική ζωή με στόχο την ψυχοκινητική ανάπτυξη και την ενεργοποίηση της δημιουργικότητας των μαθητών, όπως και η ουσιαστική εμπλοκή όλων των μαθητών, ασχέτως επίδοσης και κλίσεων, σε δράσεις μέσα στη σχολική κοινότητα.

Το όλο εγχείρημα είχε ως αποτέλεσμα όχι μόνο οι μαθητές να γνωρίσουν και να εφαρμόσουν τρόπους συντήρησης τροφίμων, αλλά και να αναπτύξουν επιχειρηματικές δεξιότητες. Με τη συνεργατική και βιωματική μέθοδο που εφαρμόστηκε σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος αυξήθηκε το ενδιαφέρον και η γνώση των μαθητών σε θέματα που αφορούν τα παραδοσιακά τοπικά προϊόντα της καθημερινότητάς τους και αποτελούν μέρος του πολιτισμικού τους υπόβαθρου.

«ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ - ΚΑΛΛΙΕΡΓΩ ΤΗ ΓΗ - ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»: ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ 1ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΕΑΣ ΡΑΙΔΕΣΤΟΥ

Γεώργιος Τζίκας
Ευστάθιος Σερσινός
Μαρία Ιωσηφίδου
Στέλλα Σπανού

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σήμερα που βιώνουμε ιδιαίτερα έντονα τα αποτελέσματα της αλόγιστης εκμετάλλευσης της φύσης κρίνεται απαραίτητη η ευαισθητοποίηση των παιδιών σε θέματα που αφορούν την προστασία και την ορθή καλλιέργεια της γης.

Στα πλαίσια του περιβαλλοντικού προγράμματος «Λαχανόκηπος- Καλλιέργω τη γη - προστατεύω το περιβάλλον», το οποίο εφαρμόστηκε για 8 μήνες στο 1ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Ραιδεστού, και μέσα από την αναζήτηση υλικού και πληροφοριών στη βιβλιοθήκη της Θέρμης, οι μαθητές/τριες της Γ' τάξης του, ήρθαν σε επαφή με τη γη, την καλλιέργησαν και απόλαυσαν τους καρπούς της.

Βασικός σκοπός της λειτουργίας του σχολικού μας κήπου ήταν να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά στις βιολογικές καλλιέργειες της γης, να εκπαιδευτούν και να γίνουν οικολόγοι - καλλιεργητές λαχανικών με σκοπό να γίνουν αργότερα οι ίδιοι παρακινητές των άλλων παιδιών - να γίνουν διακινητές της οικολογικής συνείδησης.

Το βασικό μας ερώτημα ήταν: 'Μπορούν όλοι να γίνουν μικροί καλλιεργητές';

Μέσω του συγκεκριμένου προγράμματος διαπιστώσαμε πως οι μικροί μαθητές ανέπτυξαν βιωματική σχέση με τη φύση, καλλιέργησαν τα δικά τους φυτά, αναγνώρισαν τα είδη τους και να τα ταξινόμησαν σε κατηγορίες. Παρατήρησαν την ανάπτυξή τους, ευαισθητοποιήθηκαν για τον ρόλο των φυτών στη φύση. Κατανόησαν την ανάγκη της υγιεινής διατροφής, ένιωσαν ικανοποίηση για την ενεργό συμμετοχή τους και την απόδοση των προσπαθειών τους, ανέπτυξαν πρωτοβουλίες και έκαναν τα πρώτα βήματα για να γίνουν ενεργοί πολίτες.

ΤΟ ΔΑΣΟΣ: ΕΝΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΠΟΛΛΑ ή ΠΩΣ ΕΝΑ «ΤΕΤΡΙΜΜΕΝΟ» ΘΕΜΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΟΔΗΓΗΣΕΙ ΣΕ ΜΟΝΟΜΑΤΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Σιδηροπούλου Χριστίνα

Νηπιαγωγός

3ο Νηπιαγωγείο Αλεξάνδρειας

sidichris_4@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ανακοίνωση αναφέρεται σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το οποίο υλοποιήθηκε κατά τη σχολική χρονιά 2014-15, διήρκησε 6 μήνες. και αναδείχθηκε ως ένα σχέδιο εργασίας με ποιοτικά χαρακτηριστικά τέτοια, που το κατέστησαν δημιουργικό και καινοτόμο. Μέσα από το πρόγραμμα επιδιώκαμε, κυρίως, να υλοποιήσουμε γνωσιοκεντρικούς στόχους, να αντιληφθούν, για παράδειγμα, τα παιδιά το δάσος ως ένα οικοσύστημα, να μάθουν γι' αυτό και να κατανοήσουν στο βαθμό που μπορούσαν τους κανόνες του. Οι στρατηγικές μάθησης που ακολουθούσαμε διεύρυναν, ωστόσο, τους στόχους μας και σε θέματα που αφορούσαν τις διδακτικές μεθόδους, τον ευρύτερο γνωστικό και κοινωνικοσυναισθηματικό τομέα.

Βασιζόμενοι στο ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ προσεγγίσαμε το δάσος με τρόπο όσο το δυνατόν διερευνητικό για τα παιδιά και αντλήσαμε αναφορές γνώσεων μέσα από μεγάλο εύρος πεδίου, συνδυάζοντας κλασικές πηγές πληροφόρησης (εγκυκλοπαίδειες, εκλαϊκευμένα επιστημονικά εγχειρίδια) με πιο καινοτόμες (επιτόπια παρατήρηση, κινηματογράφος, ακτιβισμός). Πραγματοποιήσαμε εκπαιδευτικές επισκέψεις, υποδεχτήκαμε στο νηπιαγωγείο ΜΚΟ για την άγρια ζωή και φύση και συνεργαστήκαμε με αυτές, αντιμετωπίσαμε τη γνώση και το δάσος ως ένα όλον και μέσα από αυτό προσεγγίσαμε επιμέρους θέματα που άπτονταν άλλων θεματικών πεδίων, δώσαμε τη δυνατότητα στα παιδιά να εκφραστούν και να δημιουργήσουν συνδυάζοντας τα παραδοσιακά εικαστικά με την οικολογία και τις σύγχρονες εφαρμογές των ΤΠΕ. Μέσα από το πρόγραμμα ευνοήθηκαν δράσεις που καλλιεργούσαν την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία τόσο των ομηλικών μεταξύ τους, όσο και ενηλίκων-παιδιών, οικογένειας-σχολείου, σχολείου-τοπικής κοινότητας. Αξιολογώντας το πρόγραμμα α) μέσα από την εμπλοκή των παιδιών και τον ενθουσιασμό τους, β) τα απτά αποτελέσματα προόδου τους μέσα από τα φύλλα εργασίας και γ) την ενσωμάτωση των νέων εμπειριών και γνώσεων στην καθημερινότητά τους μπορούμε να ισχυριστούμε πως το δάσος έβγαλε το νηπιαγωγείο έξω από τους ...τοίχους του, προάγοντας το βίωμα, τη δράση, τη δημιουργικότητα ως πολύτιμα εργαλεία μάθησης.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΜΙΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Ιωάννα Καραγιώργου

Σοφία Χατζηγεωργιάδου

2expmodkindsch@gmail.com

Κυριακή Βέλκου

kikiyelkou@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι σχολικές εορτές στο νηπιαγωγείο αποτελούν σημαντικό κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Πέρα από τις ιστορικές πληροφορίες και μηνύματα που μεταδίδονται στα παιδιά, η συμμετοχή τους στην προετοιμασία και υλοποίησή τους υποστηρίζει το αίσθημα της συλλογικότητας. Ο συνήθης ρόλος των γονέων σε αυτές τις εορτές εξαντλείται στην ανενεργή υποστήριξη και σε μία διεκπαιρευτική λογική. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση εναλλακτικών πρακτικών με στόχο την ενεργή συμμετοχή των γονέων σε εορταστικές εκδηλώσεις του νηπιαγωγείου. Οι πρακτικές θα αναδείξουν τρόπους, με τους οποίους, οι γονείς καλούνται να συνεργαστούν αφενός με τα παιδιά τους και αφετέρου σε επίπεδο ομάδων γονέων και παιδιών. Με τον τρόπο αυτό επιχειρήσαμε να διαπιστώσουμε εάν η αναζήτηση πληροφοριών και η παρουσίαση γεγονότων από τη συλλογική μνήμη μπορεί να αποτελέσει όχι μόνο αφορμή σε επίπεδο διάδρασης γονέα και παιδιού, αλλά και ευνοϊκό πλαίσιο συνεργασίας σχολείου και οικογένειας. Παρουσιάζεται ο σχεδιασμός και ο τρόπος οργάνωσης δύο εορτών στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, καθώς και η τελική αξιολόγησή τους. Θα αναδειχθούν επίσης σκέψεις και προβληματισμοί των εκπαιδευτικών που επισημάνθηκαν κατά την οργάνωση και εφαρμογή των εκδηλώσεων, καθώς και σκέψεις και προβληματισμοί των γονέων που προέκυψαν για τον τρόπο συμμετοχής τους πριν και μετά το πέρας κάθε εκδήλωσης. Τέλος θα αναφερθούν τα οφέλη αλλά και οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά τη συνεργασία γονέων και σχολείου.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΩΣ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Αλεξίου Βασιλική
Υποψήφια διδάκτωρ ΠΔΜ
alexiousaso7@gmail.com

Σοφία Αυγητίδου
Καθηγήτρια ΠΔΜ
saugitidou@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιαστούν οι διαδικασίες και τα αποτελέσματα μιας καινοτόμου προσέγγισης με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής των παιδιών στο νηπιαγωγείο. Το ζήτημα της συμμετοχής των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία απασχολεί τη διεθνή επιστημονική κοινότητα στα πλαίσια μιας δημοκρατικής αντίληψης που αναγνωρίζει τα δικαιώματα των παιδιών στη λήψη αποφάσεων (Hart, 1992, Treseder, 1997, Shier, 2001). Με βάση το θεωρητικό πλαίσιο και τα ευρήματα διεθνών ερευνών, θέσαμε ερωτήματα για τον τρόπο ενίσχυσης της συμμετοχής των παιδιών στη λήψη αποφάσεων. Υιοθετήσαμε το μεθοδολογικό παράδειγμα της έρευνας δράσης που υποστηρίζει τον εκπαιδευτικό ως ερευνητή και ως αναστοχαζόμενο επαγγελματία (Carr & Kemmis, 1983, Τσάφος - Κατσαρού, 2003, Αυγητίδου, 2014). Η καινοτομία αυτού του εγχειρήματος σχετίζεται με τη συλλογή δεδομένων για θέματα που αφορούν τα παιδιά και κυρίως με την αξιοποίηση τους στο σχεδιασμό δράσεων της εκπαιδευτικού. Για τα παιδιά, η καινοτομία αφορά το ρόλο τους ως συνδιαμορφωτών των καθημερινών δράσεων και αλληλεπιδράσεων. Συγκεκριμένα τα παιδιά μιας τάξης πήραν αποφάσεις για τον τρόπο που θέλουν να παίζουν σε μια περιοχή παιχνιδιού, για τη διαμόρφωση της τάξης, για την επίλυση ποικίλων προβλημάτων αλλά και για το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων στα πλαίσια θεματικών προσεγγίσεων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα παιδιά συμμετέχουν ενεργά όταν καλούνται να πάρουν πρωτοβουλίες και αποδέχονται ευκολότερα διαδικασίες και κανόνες που έχουν συναποφασίσει. Ωστόσο αναδείχθηκαν και δυσκολίες που έχουν να κάνουν με το μοίρασμα της εξουσίας στην τάξη, με τη διαχείριση του χρόνου και με το γεγονός ότι όλα τα παιδιά δεν συμμετείχαν τελικά με τον ίδιο τρόπο στην λήψη αποφάσεων.

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ» ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Βασιλική Αλεξίου
2ο Πειραματικό νηπιαγωγείο Α.Π.Θ.
vickyalexiou@gmail.com

Μαρία Ζιούγρη
6ο νηπιαγωγείο Ευόσμου
mariaziougri@hotmail.com

Κυριακή Βέλκου
Σχολική Σύμβουλος 15ης περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής
kikiyelkou@gmail.com &

Σοφία Αυγητίδου
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
Πρόεδρος ΕΠ.Ε.Σ. 2ου και 3ου Πειραματικών Νηπιαγωγείων ΑΠΘ
saugitidou@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της ανακοίνωσής μας είναι να παρουσιάσουμε τη διαδικασία αλλά και τα αποτελέσματα από την παρατήρηση και ετεροπαρατήρηση του ρόλου της νηπιαγωγού κατά τη διάρκεια του ελεύθερου παιχνιδιού των παιδιών. Στην έρευνα αυτή συμμετείχαν δύο νηπιαγωγοί των πειραματικών νηπιαγωγείων του Α.Π.Θ. (2ο και 3ο Π.Ν. Πανοράματος), η αρμόδια σχολική σύμβουλος και η πρόεδρος του Επιστημονικού και εποπτικού συμβουλίου (ΕΠ.Ε.Σ.) των πειραματικών νηπιαγωγείων. Η καινοτομία της προσέγγισης αυτής εστιάζει στη χρήση ερευνητικών εργαλείων και δεδομένων ως βάση για το διάλογο μεταξύ των μελών της ερευνητικής ομάδας και την επανατοποθέτηση τους σχετικά με το ρόλο της νηπιαγωγού στη διάρκεια του ελεύθερου παιχνιδιού. Με άλλα λόγια καινοτόμος ήταν η υιοθέτηση μιας τεκμηριωμένης, διαλογικής, συνεργατικής και αναστοχαστικής διαδικασίας για τη διερεύνηση και τροποποίηση των εκπαιδευτικών πρακτικών στη διάρκεια του παιχνιδιού των παιδιών στο νηπιαγωγείο. Η αναγκαιότητα της συνεργασίας μας προέκυψε από τη διαπίστωση ότι το ελεύθερο παιχνίδι συχνά παραγνωρίζεται ως σημαντικός χώρος και χρόνος στην προσχολική εκπαίδευση παρά την αναγνωρισμένη θεωρητικά και ερευνητικά αξία του και το νόημα που έχει για τα παιδιά. Αυτό γίνεται φανερό και στο ρόλο που αναλαμβάνουν οι νηπιαγωγοί κατά τη διάρκειά του. Η ετεροπαρατήρηση των μελών της ερευνητικής ομάδας κατά τη διάρκεια του ελεύθερου παιχνιδιού είχε λοιπόν ως κύριο στόχο την αυτοδιερεύνηση των προσωπικών θεωριών και πρακτικών σχετικά με το παιχνίδι στο νηπιαγωγείο καθώς και την ενίσχυση του αναστοχασμού τους στη βάση συγκεκριμένων καταγεγραμμένων πρακτικών, είτε από το ρόλο του παρατηρητή είτε από το ρόλο του παρατηρούμενου. Στην ανακοίνωση θα αναδειχθούν τα οφέλη της ετεροπαρατήρησης για την τροποποίηση των εκπαιδευτικών πεποιθήσεων και πρακτικών σχετικών με το παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και οι δυσκολίες και οι τρόποι αντιμετώπισής τους καθ' όλη τη διαδικασία.

**ΟΙ ΔΙΑΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ
ΕΡΕΥΝΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

Σόνια Λυκομήτρου
Διδάκτωρ Παιδαγωγικής ΠΔΜ
likomitrou@gmail.com

Σοφία Αυγητίδου
Καθηγήτρια ΠΔΜ
saugitidou@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιαστούν οι διαδικασίες και τα αποτελέσματα μιας καινοτόμου προσέγγισης με στόχο τη βελτίωση των εκπαιδευτικών διαλογικών πρακτικών στη μαθησιακή διαδικασία. Το ζήτημα της ποιότητας των διαλογικών πρακτικών στην προσχολική τάξη συνάδει με τις σύγχρονες τάσεις που συζητούν για μια δημοκρατική και συμμετοχική προσχολική εκπαίδευση και τονίζουν την αξία του διαλόγου στην εκπαιδευτική διαδικασία (α) ως μια συλλογική διαδικασία, που συμβαίνει κυρίως όταν οι εκπαιδευτικοί δημιουργούν μέσα στην τάξη συνθήκες υποστηρικτικών παρεμβάσεων και αλληλεπιδραστικής μάθησης, προκειμένου να συν-κατασκευαστεί η κοινή γνώση και κατανόηση (Vygotsky, 1978· Mercer, 2000) και (β) ως διαμεσολαβητικό εργαλείο για την ανάπτυξη της σκέψης και της μάθησης (Mercer, 2000· Alexander 2004).

Στη βάση μιας αναστοχαστικής συζήτησης του θεωρητικού πλαισίου και των ερευνητικών δεδομένων στη βιβλιογραφία σχετικά με την ποιότητα των εκπαιδευτικών διαλογικών πρακτικών, θέσαμε ερωτήματα για το πώς αυτές μπορούν να βελτιωθούν, ώστε να ενισχυθεί η ενεργητική συμμετοχή των παιδιών στη διαλογική διαδικασία. Για το σκοπό αυτό υιοθετήσαμε το μεθοδολογικό παράδειγμα της έρευνας δράσης που υποστηρίζει τον εκπαιδευτικό ως ερευνητή και αναστοχαζόμενο επαγγελματία (Carr & Kemmis, 1986· Κατσαρού & Τσάφος, 2003· Αυγητίδου, 2014). Η ανάδειξη του καινοτόμου χαρακτήρα της δράσης που εφαρμόστηκε για μια σχολική χρονιά στην προσχολική τάξη σχετίζεται με την ενίσχυση του ενεργητικού ρόλου της εκπαιδευτικού (χρήση ερευνητικών εργαλείων για τη συλλογή και αξιοποίηση δεδομένων) και των ευκαιριών για αναστοχασμό και επαναξιολόγηση των πρακτικών της, προκειμένου να βελτιωθεί επαγγελματικά. Σχετίζεται και με το ρόλο των παιδιών ως ενεργών συμμετόχων και συνδιαμορφωτών στη διαλογική διαδικασία καθώς και με τα οφέλη και τις αλλαγές που εμφανίστηκαν στα παιδιά στη διάρκεια και στο τέλος της σχολικής χρονιάς από την εμπειρία τους αυτή στο νηπιαγωγείο.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ

Καραγκιόζης Ιωάννης

Δάσκαλος

Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Σερρών «Κωνσταντίνος Καραμανλής»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το καινοτόμο πρόγραμμα κατά της ενδοσχολικής βίας «Σχολικός Διαμεσολαβητής», που υλοποιήσαμε κατά το σχολικό έτος 2013-14 (τάξη ΣΤ'2, 20 μαθητές) σκοπό έχει μεταξύ άλλων την εδραίωση κουλτούρας διαμεσολάβησης και αποδοχής του άλλου μεταξύ των μαθητών. Τι είναι όμως Σχολική Διαμεσολάβηση; Η συζήτηση για μια διαφορά μεταξύ δύο πλευρών που διεξάγεται συναινετικά, εφόσον δηλ. συμφωνήσουν και οι δυο πλευρές ενώπιον της ουδέτερης ομάδας των Σχολικών Μεσολαβητών σε κλίμα εμπιστευτικό. Με την ανάληψη ρόλων και ευθυνών σε ομάδα δράσης Σχολικού Διαμεσολαβητή στον αύλειο χώρο του σχολείου βιώνουν σε κάθε περιστατικό που επιλαμβάνονται την πλευρά του θύτη, του θύματος και του/των παρατηρητή/των. Βασικός αρχικός στόχος η ανάπτυξη ενσυναίσθησης θεωρητικά και βιωματικά. Αυτονόητο πως για να γίνουν αυτά έχει προηγηθεί με βιωματική μάθηση (δραστηριότητες) η εκπαίδευση-προετοιμασία των μαθητών για την ανάληψη του ρόλου Σχολικού Μεσολαβητή.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Μαρία Μακρίδου

maria.makridou6@gmail.com

Κατερίνα Δημητριάδου

catherine.dimitriadou@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διαφοροποίηση της διδασκαλίας λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τη μαθησιακή ετοιμότητα των μαθητών, στοχεύοντας στην επίτευξη της καλύτερης δυνατής μαθησιακής εμπειρίας. Η ανακοίνωση αναφέρεται στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση μιας διδακτικής παρέμβασης που αξιοποιεί τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας για έναν μαθητή 7 ετών που νοσηλεύεται στο παιδοογκολογικό τμήμα Γενικού Νοσοκομείου. Πρόκειται για μια ποιοτική έρευνα με τη μορφή μελέτης περίπτωσης και χαρακτηριστικά έρευνας δράσης. Η παρέμβαση έδωσε έμφαση στην προαγωγή του γνωστικού τομέα του μαθητή και στην ανάπτυξη της ψυχικής του ευεξίας και ανθεκτικότητας, καθώς και των κοινωνικών και συναισθηματικών του δεξιοτήτων.

Τα ερευνητικά εργαλεία που εφαρμόστηκαν ήταν μια ημι-δομημένη συνέντευξη για τον μαθητή με στόχο την ανίχνευση των εκπαιδευτικών, συναισθηματικών και ψυχο-κοινωνικών αναγκών του και μια ανάλυση συνέντευξη για τον πατέρα του μαθητή, ο οποίος παρακολουθούσε στενά και υποστήριξε την επικοινωνία της εκπαιδευτικού με τον μαθητή, λόγω της μειωμένης γλωσσομάθειάς του στην ελληνική.

Από την ανάλυση των δεδομένων προέκυψε ότι η εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας ενισχύει τη μάθηση των παιδιών στα νοσοκομειακά σχολεία και ο αναστοχασμός του εκπαιδευτικού βοηθά στη διαμόρφωση δράσεων και την εμπλοκή γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να δώσουν ιδέες σε παιδαγωγούς και εθελοντές που υποστηρίζουν την ακαδημαϊκή πρόοδο μαθητών που λόγω της ασθένειάς τους στερούνται τη δυνατότητα φοίτησης σε «κανονικά» σχολεία. Η αξία της έρευνας έγκειται στην ανάδειξη του τρόπου με τον οποίον εκπαιδευτικοί που στηρίζουν την αγωγή και μάθηση παιδιών σε παιδοογκολογικά τμήματα μπορούν να ανταποκριθούν στις μαθησιακές και ψυχο-κοινωνικές ανάγκες των παιδιών αυτών.

**Η ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ
ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ**

Ελισάβετ Λεπτοκαρίδου

ΠΕ 11, Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Σερρών
leptokar@gmail.com)

Αθηνά Τσετινή

ΠΕ11, 41ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης
athinatser@yahoo.gr

Μαρία Παπαδανιήλ

Σχολική Σύμβουλος Σερρών
mpapadan@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα υψηλά επίπεδα της σωματικής αδράνειας των παιδιών στην Ελλάδα (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2009), θέτουν την υγεία των νέων σε κίνδυνο. Παρόλο που η Φυσική Αγωγή (ΦΑ) έχει θεωρηθεί ως το πλέον κατάλληλο μαθησιακό πλαίσιο για την προώθηση της σωματικής δραστηριότητας των παιδιών έρευνες έχουν δείξει ότι τα επίπεδα της ευχαρίστησης και των εσωτερικών κινήτρων των μαθητών στο μάθημα μειώνονται με την πάροδο της ηλικίας (Prochaska, Sallis, Slymen, & McKenzie, 2003). Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν να εξεταστεί η σχέση ανάμεσα στην αντιλαμβανόμενη υποστήριξη των αναγκών των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς ΦΑ, η ικανοποίηση της ανάγκης τους για αυτονομία, ικανότητα και κοινωνικές σχέσεις, η σχετική αυτονομία τους για συμμετοχή στο μάθημα, η ευχαρίστηση που βιώνουν και η προσπάθεια που καταβάλλουν, στο πλαίσιο της θεωρίας του αυτοκαθορισμού. Το δείγμα αποτέλεσαν 213 μαθητές της 5ης και 6ης τάξης δημοτικών σχολείων. Χρησιμοποιώντας μοντέλα δομικών εξισώσεων, η αντιλαμβανόμενη υποστήριξη των αναγκών των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς τους προέβλεψε θετικά την ικανοποίηση των τριών αναγκών. Η ανάγκη για αυτονομία προέβλεψε θετικά την ευχαρίστηση ενώ οι ανάγκες για αυτονομία και ικανότητα προέβλεψαν θετικά την προσπάθεια. Μόνο η ανάγκη για κοινωνικές σχέσεις προέβλεψε θετικά την σχετική αυτονομία για συμμετοχή στο μάθημα ενώ η σχετική αυτονομία δεν προέβλεψε σημαντικά την ευχαρίστηση και την προσπάθεια. Τα ευρήματα της συγκεκριμένης έρευνας υποστηρίζουν την εγκυρότητα της θεωρίας του αυτοκαθορισμού στο μάθημα της ΦΑ.

ΜΗ ΦΟΒΑΣΑΙ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ, ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕ ΤΟΥΣ. ΤΟ ΑΛΚΟΟΛ

Μαλτή Ευδοκία-Ευθαλία

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το περασμένο σχολικό έτος 2014-15 στο Γυμνάσιο Φιλώτα, όπου υπηρετούσα, υλοποίησα με τα παιδιά της Γ' τάξης Γυμνασίου πρόγραμμα Αγωγής Υγείας με θέμα «Μη φοβάσαι τους κινδύνους, αντιμετώπισέ τους. Το Αλκοόλ».

Στα πλαίσια του προγράμματος:

- Εκπονήθηκε εργασία με μορφή PowerPoint, με αντικείμενο το θέμα του προγράμματος.
- Έγινε ενημέρωση από ειδικούς στο σχολείο στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.
- Συνεργαστήκαμε με τοπικούς κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς.
- Ήρθαμε σε άμεση επαφή με την τοπική κοινωνία, διαμορφώνοντας και συμπληρώνοντας με τους κατοίκους και τους μαθητές ερωτηματολόγιο.
- Πραγματοποιήσαμε εθελοντική δράση που μετείχαν μαθητές όλου του σχολείου με τη συλλογή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης.
- Μεταφέραμε τα τρόφιμα στο παιδικό χωριό SOS στο Φίλυρο Θεσ /νίκης με ημερήσια εκδρομή.
- Δημιουργήσαμε δρώμενο με πρωταγωνιστές τα μέλη της ομάδας μαθητών.
- Δημιουργήσαμε χορευτική ομάδα με μαθητές από όλες τις τάξεις του σχολείου.
- Οργανώσαμε με επιτυχία Ημερίδα στο τέλος της σχολικής χρονιάς, στην οποία συμμετείχαν επιστημονικοί και τοπικοί φορείς. Με αυτήν παρουσιάσαμε στην τοπική κοινωνία όλες τις παραπάνω δράσεις μας

Με το παραπάνω πρόγραμμα πετύχαμε τους στόχους μας:

1. Διαμόρφωση απόμων με κριτική σκέψη.
2. Γνώση και βίωση των τρόπων αντιμετώπισης του κινδύνου του αλκοόλ.
3. Υιοθέτηση υγιών στάσεων που αφορούν την προσωπική και την κοινωνική υγεία.
4. Προώθηση ενός ζωντανού τρόπου σύνδεσης της γνώσης με την εμπειρία.
5. Κινητοποίηση σκέψεων και συναισθημάτων και ενθάρρυνση της δημιουργικής έκφρασης.
6. Άνοιγμα του σχολείου στην τοπική και ευρύτερη κοινωνία.
7. Άνοιγμα του δρόμου σε ένα σχολείο που επιδιώκει τη συνεχή βελτίωσή του, την αλλαγή και τη δυνατότητα προσαρμογής σε νέα δεδομένα.
8. Σύνδεση με τα προγράμματα σπουδών αντίστοιχων γνωστικών αντικειμένων, όπως Καλλιτεχνικά, Φυσική Αγωγή, Πληροφορική, Θρησκευτικά.

Οι παραπάνω δράσεις μας τεκμηριώνουν τον καινοτόμο χαρακτήρα της διδακτικής πρακτικής και συνοδεύονται από το αντίστοιχο φωτογραφικό υλικό και βίντεο.

ΡΑΔΙΟ-ΠΑΧΝΙΔΙΑ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ-ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΩΡΑΣ ΤΟΥ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟΥ ΓΕΥΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Αθανάσιος Θεοδώρου

Δάσκαλος Δημοτικού Σχολείου Άρνισσας, Δρ Παιδαγωγικής

Ιωάννης Θωίδης

Αναπληρωτής Καθηγητής ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται δραστηριότητες από το πρόγραμμα παιδαγωγικής και διδακτικής αξιοποίησης της ώρας του φαγητού στο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Άρνισσας. Το πρόγραμμα φέρει τον τίτλο «ραδιο-παιχνίδια», γιατί ο σχεδιασμός και η υλοποίησή του εμπνέονται από το ραδιόφωνο. Πρόκειται για έναν «ραδιοφωνικό σταθμό» (μικρόφωνα, ενισχυτές, ηχοσύστημα,) που έχει δημιουργηθεί στην αίθουσα του εστιατορίου του σχολείου. Οι «εκπομπές» του σταθμού έχουν ως στόχο να ψυχαγωγήσουν τους μαθητές κατά τη διάρκεια του γεύματος, ενώ παράλληλα επιδιώκεται και η διδακτική αξιοποίηση της ώρας του γεύματος, δίνοντας την ευκαιρία στους μαθητές να ακούσουν ιστορίες, μουσική και τραγούδια από διάφορες περιοχές και χώρες, να διαβάσουν, να γράψουν, να παρουσιάσουν δικές τους εκπομπές αλλά και να παίξουν.

Ο χρόνος του γεύματος χωρίζεται σε δυο μέρη. Στο πρώτο μέρος, μετά την είσοδο των μαθητών στο εστιατόριο και την ανάληψη των αρμοδιοτήτων από τους μαθητές, ξεκινούν οι εκπομπές-παιχνίδια, οι οποίες έχουν ως σκοπό να δημιουργήσουν ένα ευχάριστο και ήρεμο περιβάλλον γεύματος, με τη συνοδεία μουσικής, αναγνωσμάτων αλλά και ανάλογων παιχνιδιών. Στο δεύτερο μέρος οι μαθητές είναι πιο ενεργοί, αφού αναλαμβάνουν οι ίδιοι δράση στο μικρόφωνο του ραδιο-ολοήμερου, παρουσιάζοντας τις δικές τους εκπομπές με θέματα που τους ενδιαφέρουν. Το πρόγραμμα κλείνει με παιχνίδια (κουίζ).

Στα ραδιο-παιχνίδια επιχειρείται η εμπέδωση και η αξιοποίηση γνώσεων από γνωστικά αντικείμενα μαθημάτων Γλώσσας, Ιστορίας, Μελέτης Περιβάλλοντος, Μαθηματικών και Μουσικής. Επίσης προωθούνται στόχοι αγωγής υγείας και σωστής διατροφής αλλά και διαπολιτισμικής αγωγής.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΓΑΛΩΝΟΥΜΕ ΜΑΖΙ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή Γρηγοριάδου

Εκπαιδευτικός

1ο Δημοτικό Σχολείο Πτολεμαΐδας

grigoriadoupara@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η προαγωγή της ψυχικής υγείας των μαθητών αποτελεί τον στόχο προγραμμάτων Αγωγής υγείας στο Δημοτικό Σχολείο.

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζονται δραστηριότητες από το πρόγραμμα: «Συναισθηματικές ιστορίες για να μεγαλώνουμε μαζί» που υλοποιήθηκε στη διάρκεια του σχολικού έτους 2014-2015 από τους μαθητές της Δ' τάξης του 1ου Δημοτικού Σχολείου Πτολεμαΐδας.

Το πρόγραμμα διήρκησε συνολικά 6 μήνες και περιελάμβανε δραστηριότητες, οι οποίες είχαν ως γενικότερο σκοπό να δώσουν την ευκαιρία στους μαθητές να αναγνωρίσουν, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους, να διαχειριστούν συγκρούσεις καθημερινότητας στο σχολικό χώρο, να αποτελέσει η σχολική αίθουσα κίνητρο για «αναγνωστικές πτήσεις» και πρόκληση για δημιουργική γραφή.

Στο πρόγραμμα συνδέθηκαν με διαθεματικό τρόπο Γλώσσα, Λογοτεχνία και Εικαστικά. Με θεατρικά ομαδικά παιχνίδια, καλλιτεχνικές δημιουργίες και κατασκευές οι μαθητές παροτρύνονται να γνωρίσουν καλύτερα τους εαυτούς τους (αυτοεπίγνωση) αλλά και τους συμμαθητές τους, να αφηγούνται, να περιγράφουν, να εκφράζουν τα συναισθήματά τους. Η επίσκεψη εικονογράφου στο σχολείο μας και ιδιαίτερα η διαδικασία συγγραφής και εικονογράφησης από τους μαθητές βιβλίου, με προσωπικές ιστορίες συναισθημάτων, ήταν οι δραστηριότητες που προκάλεσαν το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των μαθητών και συνέβαλαν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

PEIGNONS LES LETTERS: ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟΣ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΓΡΑΦΗΣ

Καμαρούδης Σταύρος
Μανιάτη Αναστασία
canstacey90@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Από το κινέζικο ιδεόγραμμα στον Αλαντίν και από την αραβική καλλιγραφία στο χερούλι μιας πόρτας: τα γραφικά σύμβολα δεν περιορίζονται μονάχα στο να δώσουν υλική υπόσταση στις γλώσσες του κόσμου, αλλά αποτελούν ταυτοτικό στοιχείο ενός πολιτισμού. Ο Kallir (1961 :6) τονίζει πως για να κατανοήσουμε εις βάθος το *raison d'être* των συστημάτων γραφής απαιτείται μια διαθεματική προσέγγιση, η οποία μάλιστα πρέπει να κινείται μεταξύ του επιστημονικού και του κοινότυπου. Στην συγκεκριμένη εργασία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που υλοποιήθηκε στους χώρους του Α.Π.Θ και του Πολύδρομου το 2015 σε παιδιά ηλικίας μεταξύ 4 και 11 χρονών. Επιλέξαμε να προσεγγίσουμε την πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική χροιά των σημερινών κοινωνιών δια μέσου μιας διερευνητικής προσέγγισης των συστημάτων γραφής, ενώ παράλληλα εστιάζουμε στις γραφικές συμπεριφορές των παιδιών και τις απόψεις τους αναφορικά με τα διάφορα γραφικά σύμβολα. Στόχος της εργασίας είναι, πρώτον να αναδείξει τη σημασία αυτού του γραφικού πλουραλισμού μέσα στην γλωσσική βιοποικιλότητα του πλανήτη μας και δεύτερον να αναδομήσει τυχόν στερεοτυπικές απόψεις παιδιών κυρίως προσχολικής ηλικίας αναφορικά με τις “άλλες” γλώσσες και γραφές. Η παρούσα έρευνα σχεδιάστηκε με βάση τις αρχές του Ευρωπαϊκού Προγράμματος της Αφύπνισης των Γλωσσών (*Eveil aux Langues*) και ως ερευνητικό εργαλείο χρησιμοποιήθηκε η θεωρία της Γνωστικής Καθαρότητας (*Théorie de la clarté cognitive*) των Fijalkow και Downing (1990).

«Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΑΣ - Η ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ ΜΑΣ»: ΕΝΑ
ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ PROJECT ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΟΡΩΝ ΣΤΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κωνσταντίνος Κουτμάνης
Κλειώ Σέμογλου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση του διαθεματικού πρότζεκτ με τίτλο «Η διαφορετικότητά μας - η ομοιότητά μας», το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Ε΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου Σούρπης του Νομού Μαγνησίας. Μέσα από δέκα θεματικές ενότητες, με κύριο στόχο την καλλιέργεια της πολυπολιτισμικής επίγνωσης, οι 23 συμμετέχοντες-μαθητές ήρθαν σε επαφή με τα πολιτισμικά και γεωμορφολογικά στοιχεία χωρών των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου, γνώρισαν και χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς και έλαβαν μέρος σε δημιουργικές δραστηριότητες σε ένα πολυτροπικό και πολυαισθητηριακό πλαίσιο. Στο προστάδιο κάθε διδακτικής παρέμβασης, οι μαθητές έρχονταν σε επαφή με μια από τις χώρες, τα πολιτιστικά και πολιτισμικά της στοιχεία, τα ήθη και έθιμα, τοπικές γεύσεις, ιστορίες-μύθους, καθώς και με την παρουσίαση ενός τοπικού χορού. Στη συνέχεια, οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά σε παιγνιώδεις δραστηριότητες και χορούς με στόχο την εμπέδωση της νέας γνώσης, ενώ κάθε παρέμβαση έκλεινε με συζήτηση που αφορούσε στις ομοιότητες και διαφορές των δύο χωρών. Για την υλοποίηση των παρεμβάσεων χρησιμοποιήθηκαν προγράμματα (όπως το Google Earth, Google Street View), εικόνες, ταινίες, μουσική, παραδοσιακά παιχνίδια και χοροί. Κύριος άξονας του πρότζεκτ ήταν ο χορός, ο οποίος αποτέλεσε το όχημα για την εξοικείωση των μαθητών με την ετερότητα και την καλλιέργεια της πολυπολιτισμικής τους επίγνωσης. Για την αξιολόγηση του πρότζεκτ χρησιμοποιήθηκε αρχικά, ένα ερωτηματολόγιο διερεύνησης αναγκών και προτιμήσεων των μαθητών, προέλεγχος και μετέλεγχος των γνώσεων των μαθητών, ένα ερωτηματολόγιο ικανοποίησης, καθώς και το ημερολόγιο του ερευνητή. Από την ανάλυση των καταγραφών, συμπεραίνεται η επίτευξη των στόχων που τέθηκαν στην αρχή, καθώς και η ικανοποίηση των συμμετεχόντων.

«ΠΑΙΖΩ- ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ - ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ ΑΛΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ»: ΜΙΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Φωτοπούλου Αλεξάνδρα

Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
ale.fotop@gmail.com

Γρίβα Ελένη

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
egriva@uowm.gr

Σέμογλου Κλειώ

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
ksemoglou@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μέσα από την πειραματική παρέμβαση «Παίζω- γνωρίζω τον κόσμο - μαθαίνω για άλλους πολιτισμούς» επιδιώξαμε την εφαρμογή μιας διαθεματικής προσέγγισης που αξιοποίησε παιχνίδια από διάφορους πολιτισμούς. Για τον σκοπό της παρέμβασης αναζητήθηκαν και επιλέχθηκαν παιχνίδια άλλων χωρών από τις πέντε ηπείρους. Σχεδιάστηκαν δραστηριότητες που στόχευαν στην ομαδική επικοινωνία, στη συνεργασία και την αλληλόδραση, όπως επιτραπέζια παιχνίδια, παιχνίδια ζωγραφικής, κατασκευές, παιχνίδια με κάρτες, παιχνίδια υποθέσεων και παιχνίδια ρόλων. Έτσι οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να συμμετέχουν ενεργά σε ποικίλα πολυπολιτισμικά παιχνίδια και δραστηριότητες, με απώτερο στόχο να επιτευχθούν ποικίλοι γνωστικοί, επικοινωνιακοί και κοινωνικοί στόχοι.

Η πειραματική παρέμβαση υλοποιήθηκε για 4 μήνες κατά το σχολικό έτος 2013-2014 στην Δ τάξη του 50ου Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα, εφαρμόστηκαν δώδεκα πειραματικές παρεμβάσεις, στις οποίες συμμετείχαν 18 μαθητές. Η εφαρμογή της κάθε παρέμβασης γινόταν μέσα από τρία στάδια: α) το προστάδιο, όπου προβαλλόταν οπτικοακουστικό υλικό που στόχευε στην παρακίνηση και ενεργοποίηση των μαθητών. β) το κυρίως-στάδιο, όπου μέσα από ένα πολυαισθητηριακό και παιχνιδώδες περιβάλλον, οι μαθητές γνώριζαν διάφορα πολιτισμικά στοιχεία άλλων χωρών και γ) το μετά-στάδιο, όπου εκτός τάξης οι μαθητές συμμετέχοντας ενεργά εξοικειώνονταν με παιχνίδια από άλλες χώρες.

Για την αξιολόγηση της εφαρμογής συλλέχθηκαν δεδομένα από: (i) εργαλείο καταγραφής αναγκών των μαθητών, (ii) ερωτηματολόγιο ικανοποίησης των μαθητών, και (iii) ημερολογιακές καταγραφές της ερευνήτριας. Τα δεδομένα κατέδειξαν ότι οι μαθητές μέσα από τη συμμετοχή τους σε παιγνιώδεις δραστηριότητες, αλληλοδρώντας και συμμετέχοντας στην επίλυση προβλημάτων μπόρεσαν να καλλιεργήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες, να ενίσχυσουν τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες και να καλλιεργήσουν την πολυπολιτισμική τους επίγνωση.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕΣΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ. «ΛΕΞΙΔΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΦΑΓΟΙ»

Βακάλη Άννα
Φιλολόγος και διδάκτωρ
avakali@otenet.gr

Γκουντελίτσα Κατερίνα
Προπτυχιακή φοιτήτρια
katerina_gount@hotmail.com

Μαζαράκη Νατάσα

Καθηγήτρια αγγλικών
natasamazarak@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Φλώρινας «Βασιλική Πιτόσκα», προγραμματίισε για τη σχολική χρονιά 2014-2015 εκπαιδευτικά προγράμματα, τα οποία αναπτύχθηκαν στην κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη Φλώρινας για τους μαθητές Νηπιαγωγείου και Δημοτικού, χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση, θέτοντας ως κύριους στόχους την εξοικείωση των παιδιών με τον χώρο της βιβλιοθήκης και τη μύησή τους στο χώρο του βιβλίου.

Πρόκειται για μία καινοτόμα δράση, καθώς επιδιώχθηκε η ανάπτυξη ανοιχτού διερευνητικού περιβάλλοντος μάθησης, υπήρξε ευελιξία στην επιλογή των στόχων και τέλος, μπορεί να πραγματοποιηθεί και στο σχολικό περιβάλλον με την κατάλληλη οργάνωση και προσέγγιση από τους εκπαιδευτικούς.

Ο προγραμματισμός και η εκτέλεση πραγματοποιήθηκαν από μια ομάδα εκπαιδευτικών, η οποία επιλέγοντας ένα συγκεκριμένο βιβλίο και μια θεματική ή μία συγκυριακή ημέρα, οδηγούσαν τα παιδιά, μέσα από μια σειρά δραστηριοτήτων, στην επίτευξη των αρχικών στόχων.

Τη φετινή σχολική χρονιά 2015-16 οι παραπάνω δράσεις επεκτείνονται με τη δημιουργία ομάδων εκπαιδευτικών, που μέσα από σχετικές ενημερώσεις θα οργανωθούν σε ανάλογες δραστηριότητες που θα υλοποιήσουν στα σχολεία τους.

Η αποτίμηση του προγράμματος επικεντρώνεται στην ενεργή συμμετοχή των μαθητών και στην επίτευξη των εκάστοτε στόχων που είχαν τεθεί σε κάθε πρόγραμμα, καθώς και στην αποτελεσματικότητα των ανάλογων δράσεων που πραγματοποιήθηκαν από την ομάδα των εκπαιδευτικών.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ. ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΗ ΤΟΥ 5ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Οδυσσέας Ε. Χατζίκας
Δάσκαλος-Μεταπτυχιακός φοιτητής
odysseasha@yahoo.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο εκπαιδευτικός σήμερα οφείλει να ενθαρρύνει τους μαθητές των τελευταίων τάξεων του δημοτικού να προσπαθούν να παράξουν διάφορα είδη λόγου όπως κάρτες, γράμματα, προσκλήσεις, μενού ή ακόμα και μικρές ιστορίες για να τις διαβάσουν κάποιοι συμμαθητές τους.

Στόχος:

Στα πλαίσια του προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας με τίτλο <<Όλοι εγγράμματοι, όλοι ενάριθμοι>> (1η Απριλίου ως 31 Μαΐου 2015), ανέλαβα να διδάξω περίληψη σε μαθητή της Στ' τάξης του 5ου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας.

Παρόλο που δεν υπήρξαν προβλήματα κατανόησης, φαινόταν ότι δυσκολευόταν να εκφραστεί με δικά του λόγια. Επίσης, δυσκολεύτηκε στη σύνδεση των πλαγιότιτλων, που του ζήτησα να βάλει στην κάθε παράγραφο. Θεώρησα πολύ σοβαρό μειονέκτημα τη μη χρήση λεξικού στην τάξη. Αξιοποίησα σε φωτοτυπία λεξιλογικές ασκήσεις με συνώνυμα και πίνακα με ειδικό λεξιλόγιο από το θέμα της ενότητας και ερμηνεία βασικών λέξεων.

Διαδικασία υλοποίησης:

Πολύ σημαντικό ρόλο στη γλωσσική ανάπτυξη και στην επίδοση των παιδιών διαδραματίζει η εμπλοκή των γονέων σε ποικίλες δραστηριότητες. Πρέπει να παρακινούνται να διαβάζουν εφημερίδες, παιδικά βιβλία, να παρακολουθούν εκπαιδευτική τηλεόραση ώστε να αποφεύγουν την αλόγιστη χρήση της αγγλικής αλλά και της ελληνικής με λατινικούς χαρακτήρες (greeklish).

Το πείραμα θα πρέπει να επαναληφθεί σε πολύ μεγαλύτερη κλίμακα και διάρκεια. Ακόμη και για παιδιά με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, ή και δίγλωσσα, που έχουν ανάγκη από εξατομικευμένη και σε βάθος ενισχυτική διδασκαλία. Απώτερος στόχος η καλλιέργεια και ανάπτυξη πολλών και εναλλακτικών στρατηγικών γλωσσικής εκμάθησης και επικοινωνίας. Η καινοτομία μας συνίσταται στο ότι δεν διδάσκονται οι Έλληνες μαθητές τις στρατηγικές της περίληψης στη μητρική τους γλώσσα.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ & ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗΣ

Ιωάννα Τσολοπάνη

tsolopani.ioanna@gmail.com

Θαρρενός Μπράτιτσης

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

bratitsis@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας, που εξετάζει την εφαρμογή της προσέγγισης της ψηφιακής αφηγηματικής συμβουλευτικής υποβοήθησης σε μαθητές δευτέρας δημοτικού (14 μαθητές - 2 με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες), με σκοπό τον έλεγχο της μεταξύ τους κοινωνικής αλληλεπίδρασης, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις σχολικού εκφοβισμού και προβλήματα κοινωνικής αποδοχής.

Συγκεκριμένα, τα παιδιά παρακολούθησαν ένα βίντεο με ήρωες που προσπαθούσαν να συνεργαστούν αλλά αντιμετώπιζαν δυσκολίες. Με τη συμβουλευτική υποβοήθηση, προβληματίστηκαν για τη θέση τους στη τάξη, τις σχέσεις με συμμαθητές, τη συνεργασία και την κοινωνική αποδοχή. Παρατηρήθηκε, μεταξύ άλλων, ότι οι μαθητές ανοίχτηκαν και μοιράστηκαν τις εμπειρίες τους. Αναλυτικότερα, δύο μαθήτριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μία μαθήτρια από την Αλβανία και ένας υπέρβαρος μαθητής ταυτίστηκαν με δευτερεύοντες ήρωες, που δεν είχαν ενεργό ρόλο και λόγο, ωστόσο θα ήθελαν να μοιάζουν με άλλους. Ανέφεραν περιστατικά εμπαιγμού και περιθωριοποίησης, όμως δήλωσαν ότι θέλουν να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους, παρά τις δυσκολίες. Επιπλέον, από τη συνέντευξη με τη δασκάλα, παρατηρήθηκε ότι είχε καλή εικόνα της δυναμικής της τάξης, ωστόσο υπήρχαν περιστατικά που αγνοούσε, τα οποία την προβλημάτιζαν.

Ο αυτοπροσδιορισμός της θέσης, του ρόλου και της συμμετοχής του κάθε μαθητή στην πραγματικότητα της τάξης είναι πρώτιστης σημασίας για να αντιληφθεί ο εκπαιδευτικός το κλίμα και τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών, ώστε να ενισχυθεί η συμμετοχή και η μεταξύ τους αλληλεπίδραση. Καταλήγοντας, η εργασία ανιχνεύει δείγματα προοπτικής για την ουσιαστική συμβολή της προσέγγισης της ψηφιακής αφήγησης και της συμβουλευτικής υποβοήθησης στους μαθητές, ως εργαλείο ανίχνευσης και πρόληψης προβληματικών καταστάσεων και αντιμετώπισης τους.

ΕΞΥΠΝΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Γίντσης Αλέξανδρος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το αντικείμενο της παρούσας δράσης είναι η ενσωμάτωση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση και συγκεκριμένα στην μουσική. Πειραματιζόμαστε με τις δυνατότητες που μας δίνουν οι νέες τεχνολογίες έτσι ώστε να μετατρέψουμε μια τάξη δημοτικού σχολείου σε μουσικό δωμάτιο, όπου τα διάφορα αντικείμενα θα έχουν μετασχηματιστεί σε διεπαφές που παράγουν μουσική.

Στόχος μας της παρέμβασής μας είναι οι μαθητές να συμμετέχουν σε μια καινοτόμα δραστηριότητα διάρκειας 2 συνεχόμενων διδακτικών ωρών, στην οποία:

- Θα «ακούσουν» την τάξη τους, δίνοντάς της μια νέα μουσική διάσταση στο χώρο που ζουν καθημερινά
- Θα «παιξουν» μουσική χρησιμοποιώντας 3 νέου τύπου διεπαφές:
 - ❖ τα αντικείμενα της τάξης τους
 - ❖ αντικείμενα που η αναπαράστασή τους, η μορφή τους, συμβολίζει με απλοϊκό τρόπο καθημερινές έννοιες της μουσικής όπως ο ρυθμός, η τονικότητα μιας μελωδίας
 - ❖ το σώμα τους, μετασχηματίζοντας τα μουσικά συμβάντα σε σωματικές κινήσεις
- Θα συνεργαστούν όλοι μαζί για να αναπαράγουν οικεία προς αυτούς μουσικά ακούσματα
- Θα αυτοσχεδιάσουν βασιζόμενοι σε καλά ορισμένα μοτίβα

Σκοπός μας, είναι η δημιουργία μιας εκπαιδευτικής βιωματικής παράστασης από τους μαθητές για τους μαθητές που έχει ως αποτέλεσμα το συντονισμό για την παραγωγή μουσική.

Πραγματοποιήσαμε την έρευνα μας με το δημοτικό τραγούδι “Βασιλική τον έρωτα”. Οι διεπαφές που κατασκευάστηκαν μπορούν να απασχολήσουν μέχρι 8 παιδιά ταυτόχρονα. Έτσι, έχοντας στην διάθεση μας την Ε΄ τάξη του σχολείου για 90' λεπτά, χωρίσαμε την τάξη σε 3 ομάδες των 8 παιδιών. Στόχος μας είναι τα παιδιά να πάρουν στα χέρια τους τις 5 διαδραστικές διεπαφές, να κατανοήσουν την λειτουργία τους και τελικά να συγχρονιστούν αναπαράγοντας το τραγούδι.

ΜΙΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ - ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Καδιγιαννόπουλος Γεώργιος
Διδάκτορας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
gakadig@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα προφορική εισήγηση προτείνει ένα δίωρο διδακτικό σενάριο που εμπλέκει: τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, τα Μαθηματικά, τη Νεοελληνική Γλώσσα, την Οικιακή Οικονομία της Β' Γυμνασίου και την ταινία μικρού μήκους «Ουκ αν λάβοις». Σκοπός του είναι η διαθεματική - διαπολιτισμική προσέγγιση του φαινομένου και των συνεπειών της οικονομικής κρίσης.

Η ανάπτυξη του σεναρίου στηρίζεται στη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης και στη θεωρία μάθησης του κοινωνικοπολιτισμικού κονστрукτιβισμού και τίθενται στόχοι γνωστικοί, μαθησιακοί και ως προς τη χρήση των Τ.Π.Ε όπως: η συνειδητοποίηση της σύγχρονης οικονομικής πραγματικότητας, η ανάγκη για οικονομικό προγραμματισμό, η επαφή με τον καθημερινό αγώνα όλων των ανθρώπων και ειδικότερα των μεταναστών για επιβίωση, η εξοκείωση με το ενεργητικό και διερευνητικό μοντέλο μάθησης, η επιλογή πληροφοριών μέσω του διαδικτύου, η οικοδόμηση της γνώσης μέσω της ανακάλυψης - διερεύνησης, η απόκτηση ενσυναίσθησης, αλληλεγγύης, μη εθνικιστικού τρόπου σκέψης κ.ά.

Στο σενάριο χρησιμοποιείται η «συνεργατική καθοδηγούμενη ανακάλυψη». Οι μαθητές χωρίζονται σε ανομοιογενείς ομάδες, λαμβάνουν δύο φύλλα εργασίας και απαντούν στις δραστηριότητές τους, χρησιμοποιώντας την προτεινόμενη ταινία, συγκεκριμένα λογισμικά και ιστοσελίδες του διαδικτύου.

Μέσω των εργαλείων της συμμετοχικής έρευνας (παρατήρηση, καταγραφή σε δομημένο ερωτηματολόγιο, έλεγχος συμπληρωθέντων φύλλων εργασίας) προέκυψε ότι το σενάριο επιτυγχάνει την επαφή του μαθητή με τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, αναπτύσσει την ενσυναίσθηση, την αλληλεγγύη, εξαλείφει τον εθνικιστικό τρόπο σκέψης και καλλιεργεί την ικανότητα συνεργασίας, την αυτενέργεια, την κριτική και δημιουργική σκέψη.

Ο καινοτόμος χαρακτήρας του σεναρίου έγκειται στη διαθεματική - διαπολιτισμική προσέγγιση της οικονομικής κρίσης μέσω τεσσάρων γνωστικών αντικειμένων, καθώς και στην πληθώρα εργαλείων που χρησιμοποιούνται για την υλοποίησή του.

ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΔΕΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Γιάννης Αρβανιτάκης
Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συγκεκριμένη πρόταση διδασκαλίας πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του μαθήματος της πληροφορικής στην Δ' τάξη του Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας, κατά το σχολικό έτος 2014-2015. Βασικοί στόχοι της ήταν να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την έννοια των πνευματικών δικαιωμάτων, να γνωρίσουν τις πιο σημαντικές άδειες χρήσης περιεχομένου, με έμφαση στις άδειες creative commons και να αποκτήσουν συνήθειες και δεξιότητες τήρησης των αδειών, κατά τη χρήση πληροφοριών που βρίσκουν στο διαδίκτυο (κείμενο, εικόνες, βίντεο κλπ) για τις δικές τους δημιουργίες.

Η υλοποίηση έγινε σε 4 δίωρα μαθήματα τον Οκτώβριο του 2014. Οι διδασκαλίες περιλάμβαναν παρουσίαση των νέων εννοιών και παραδειγμάτων από τον εκπαιδευτικό, συζήτηση στην τάξη για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των περιορισμών και των ελευθεριών στην επαναχρησιμοποίηση περιεχομένου και πρακτικές εργασίες από την πλευρά των παιδιών. Συγκεκριμένα οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες και συνέθεσαν τα δικά τους ποιήματα και βίντεο, τα οποία εμπλούτισαν με εικόνες από το διαδίκτυο, τηρώντας όμως τις άδειες χρήσης περιεχομένου και αδειοδοτώντας το δικό τους τελικό αποτέλεσμα. Όλες οι εργασίες των μαθητών υποβλήθηκαν μέσω του συστήματος e-class του ΠΣΔ και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Τρεις μήνες μετά την εφαρμογή, μελετήθηκε η συμπεριφορά των μαθητών και μαθητριών που συμμετείχαν στην διδασκαλία, στα πλαίσια μιας ευρύτερης έρευνας για την συμπεριφορά στο διαδίκτυο, που έγινε σε μαθητές της Φλώρινας και του Αμόνταιου. Στην έρευνα αυτή γίνεται φανερή η διαφορετική συμπεριφορά των μαθητών της πειραματικής ομάδας σε σχέση με τους μαθητές των άλλων σχολείων, όσον αφορά το κομμάτι των αδειών χρήσης περιεχομένου που υπάρχει στο διαδίκτυο.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΦΕ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ - ΝΕΟΣ ΝΟΥΣ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Δρ Αγνή Παπαδοπούλου
Εκπαιδευτικός - Θεατρολόγος
Δημοκρατίας 22, Κοζάνη
kapitanny@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα Ανακοίνωση παρουσιάζεται ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η εφαρμογή του σχεδίου δράσης Ανακαλυπτική μάθηση - Νέος Νους από τους μαθητές της Στ' τάξης του 1ου Δημοτικού Σχολείου Κοζάνης, στα πλαίσια της ευέλικτης ζώνης, κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του σχολικού έτους 2015-2016. Ο στόχος του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης ήταν να προάγει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων της ενεργούς ανακάλυψης της γνώσης, να αυτενεργήσουν οι μαθητές, να υιοθετήσουν τη διερεύνηση ως γνωστική και μεθοδολογική προσέγγιση και να κατανοήσουν ότι ο τρόπος της μάθησης είναι εξίσου σημαντικός με το περιεχόμενο της μάθησης. Προτάθηκαν από τους μαθητές πρόσωπα, αντικείμενα, φαινόμενα, γεγονότα από τις θεματικές ενότητες στη γλώσσα, στα θρησκευτικά, στη γεωγραφία για περαιτέρω εξέταση, παρατήρηση, ερμηνεία, με ενδιάμεσα διαλείμματα ενημέρωσης και ανατροφοδότησης. Οργανώθηκαν σενάρια και βάσεις δεδομένων, πληροφοριών, όπου η κάθε καινούργια πληροφορία επιμερίστηκε στα στάδια της μεθόδου "επίλυσης προβλήματος". Υπήρξε συστηματική εξερεύνηση δυνατών εναλλακτικών λύσεων, οι οποίες ελέγχθηκαν δημόσια. Σε ένα ομαδοσυνεργατικό, συμμετοχικό και διαλογικό κλίμα, οι μαθητές αξιοποιούν σχετική βιβλιογραφία, αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο, κατανοούν το διαχωρισμό των στοιχείων που μεταβάλλονται και εκείνων που παραμένουν σταθερά στη μεταβολή, αξιοποιούν τις ποικίλες αναπαραστάσεις της γνώσης, τα εργαλεία διαχείρισης δεδομένων και προσεγγίζεται η μάθηση διαθεματικά εντός ενός σύγχρονου, εποικοδομητικού και χειραφετικού διδακτικού πλαισίου. Οι μαθητές δεν περιορίζονται στην περιγραφή και την αφήγηση γεγονότων, αλλά ερμηνεύουν. Στις σημερινές συνθήκες ρευστότητας, χωρίς κριτήρια διαφοροποίησης των αντιθέτων, με λεπτές ισορροπίες, έτοιμες να ανατραπούν ξανά με τα νέα δεδομένα, απαιτείται η ανάπτυξη νοητικών εργαλείων προετοιμάζοντας τους μαθητές για ένα μη προβλέψιμο μέλλον.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ

Καραβίδα Μαρία
katpappouli@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα προφορική ανακοίνωση προτείνει το δίωρο διδακτικό σχεδιασμό «Σκυταλοδρομία Ανακύκλωσης». Αυτός συνδυάζει την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και το μαθησιακό πεδίο «Προσωπική & Κοινωνική Ανάπτυξη» του Νέου Προγράμματος Σπουδών. Σκοπός του είναι η διαθεματική διδασκαλία των κοινωνικών αξιών σε μαθητές προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεπίδρασής τους και η απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων.

Η οργάνωση των δραστηριοτήτων στηρίχθηκε στο μοντέλο της εποικοδομητικής διδασκαλίας, το οποίο υλοποιείται σε πέντε στάδια. Αρχικά, ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ανομοιογενείς ομάδες, φύλου και εθνικότητας, τους εξηγεί τη διαδικασία και καθορίζει τους κανόνες της. Στη συνέχεια οι μαθητές καλούνται να υλοποιήσουν με παιγνιώδη τρόπο τις δραστηριότητες τηρώντας τους κανόνες που τους έχουν δοθεί.

Η αποτελεσματικότητα του διδακτικού σχεδιασμού ελέγχθηκε μέσω της «μελέτης περίπτωσης», η οποία εφαρμόστηκε συνδυαστικά με την άμεση και τη συμμετοχική παρατήρηση, μαθητών και εκπαιδευτικών. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών που συμμετείχαν ήταν 118. Αυτοί προέρχονταν από τμήματα σχολείων του νομού Κοζάνης, τα οποία συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα του Κ.Π.Ε Βελβεντού - Σιάτιστας, από τον Οκτώβριο του 2012, έως τον Ιούνιο του 2013.

Από την πιλοτική εφαρμογή προέκυψε ότι ο προτεινόμενος διδακτικός σχεδιασμός προσφέρεται για τη διαμόρφωση στάσεων και αξιών στους μαθητές, ενώ παράλληλα, επιτυγχάνει την απόκτηση ικανότητας συνεργασίας, διερεύνησης, ανάλυσης, αναστοχασμού και κριτικής σκέψης. Επίσης, μέσω του διδακτικού σχεδιασμού αναδεικνύεται η ανάγκη για ενεργητική και βιωματική οργάνωση της διδακτικής πράξης από τον εκπαιδευτικό.

Ο καινοτόμος χαρακτήρας του διδακτικού σχεδιασμού έγκειται στην παράλληλη αξιοποίηση δύο μαθησιακών πεδίων, καθώς και στην ενεργό, παιγνιώδη και συνεργατική συμμετοχή του συνόλου των μαθητών.

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

Βασιλούδη Κωνσταντίνα

*Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
kwonina31@hotmail.com*

Μαλανδράκης Γεώργιος

*Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
gmalandrakis@uowm.gr*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων και χαρακτηριστικών στη διδασκαλία αποτελεί ένα πολύ σημαντικό επίτευγμα για τους εκπαιδευτικούς οποιασδήποτε βαθμίδας. Στην παρούσα έρευνα μελετούμε την εξέλιξη προπτυχιακών εκπαιδευτικών στο διδακτικό σχεδιασμό με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα και στην υιοθέτηση των καινοτομικών χαρακτηριστικών που αυτό έχει για το μάθημα της «Μελέτης Περιβάλλοντος». Επιπλέον, μελετήθηκε και ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ των φοιτητών/τριών στην ικανότητα διδακτικού σχεδιασμού τους. Στην έρευνα συμμετείχαν δεκαεπτά προπτυχιακοί φοιτητές/τριες του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, οι οποίοι παρακολούθησαν το μάθημα «Διδακτική της Μελέτης Περιβάλλοντος». Το συγκεκριμένο μάθημα υλοποιήθηκε σε δεκατρείς (13) τριώρες συναντήσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων κάθε ομάδα είχε αναλάβει από κοινού μια ενότητα για την οποία οργάνωνε συνεργατικά το διδακτικό σχεδιασμό, με βάση τα καινοτομικά χαρακτηριστικά του αναλυτικού προγράμματος. Στη συνέχεια, ακολουθούσε η εφαρμογή της ενότητας αυτής σε πραγματική τάξη και στο τέλος αξιολόγηση της διδασκαλίας στο χώρο του Πανεπιστημίου. Τα ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν ο ατομικός διδακτικός σχεδιασμός μιας ενότητας στην αρχή («Ο κύκλος του νερού») και μιας ενότητας στη λήξη του εξαμήνου («Ο προσανατολισμός»), καθώς και η αναστοχαστική συζήτηση με όλους τους συμμετέχοντες μετά τη λήξη του μαθήματος. Από την ανάλυση των δεδομένων προκύπτει ότι η διδακτική παρέμβαση βελτίωσε κατά πολύ τις ικανότητες των προπτυχιακών εκπαιδευτικών στο διδακτικό σχεδιασμό, καθώς μετά τη συμμετοχή τους στο μάθημα, σχεδόν όλοι υιοθετούν καινοτόμες μεθόδους στο σχεδιασμό της διδασκαλίας τους, όπως αυθεντικά περιβάλλοντα μάθησης, καλλιέργεια γλώσσας και επιχειρήματος, εγκόλπωση ΤΠΕ στη διδασκαλία, άνοιγμα στον πολιτισμό και ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών (αύξηση βαθμού αυτενέργειας).

**ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΠΑΝΩ
ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

Αντώνης Στράγγας

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
stranto@hotmail.com

Νίκος Κολεδίνης

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
koles88@hotmail.com,

Πηνελόπη Παπαδοπούλου

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
ppapadopoulou@uowm.gr

Πέτρος Καριώτογλου⁴

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
pkariotog@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Έχοντας υπ' όψη ότι η καινοτομία και η δημιουργικότητα στην εκπαίδευση είναι δύο παράγοντες που συμβάλουν στην βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αλλά για να αποφευχθεί ο περιστασιακός χαρακτήρας θα πρέπει να ενσωματώνονται στο αποτελεσματικό σχεδιασμό της διδασκαλίας, παρουσιάζουμε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που κινήθηκε πάνω σε αυτούς τους άξονες. Συγκεκριμένα η εργασία μας αφορά την εκπαίδευση φοιτητών, μελλοντικών νηπιαγωγών, στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη Διδακτικών Μαθησιακών Ακολουθιών (ΔΜΑ) Φυσικών Επιστημών για την προσχολική ηλικία. Οι φοιτητές/τριες συμμετείχαν σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα έρευνας και διδασκαλίας διάρκειας 21 ωρών όπου επιδιώχθηκε η εκπαίδευση τους στο σχεδιασμό και ανάπτυξη ΔΜΑ, με έμφαση στη διερεύνηση, στο διδακτικό μετασχηματισμό του περιεχομένου, στην επιστημολογική γνώση, στην αξιοποίηση των εναλλακτικών ιδεών των μαθητών και στην αξιολόγηση. Την σύντομη θεωρητική ενημέρωση, διαδέχθηκε μια φάση σχεδιασμού ΔΜΑ στην οποία οι φοιτήτριες είχαν υποστήριξη στο σχεδιασμό τους σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο (π.χ. διδακτικό υλικό). Παράλληλα μελετήθηκε η εξέλιξη των φοιτητών σε στοιχεία του διδακτικού σχεδιασμού, όπως η μελέτη του επιστημονικού περιεχομένου και ο διδακτικός μετασχηματισμός του, η διδακτική διαχείριση των εναλλακτικών ιδεών των μαθητών, ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων και η αξιολόγηση επίτευξης στόχων. Τα δεδομένα, που συλλέχθηκαν με ερωτηματολόγια προ και μετά-ελέγχου και τα τελικά προϊόντα του σχεδιασμού, αναλύθηκαν με ποικίλες μεθόδους μέσω των οποίων προέκυψαν ποσοτικοποιήσεις ώστε να υπάρχουν σαφή αποτελέσματα. Από τα αποτελέσματα συμπεραίνουμε ότι υπάρχει σε ένα μεγάλο βαθμό μετασχηματισμός του περιεχομένου ώστε να γίνουν κατανοητές οι έννοιες των Φ.Ε. σε αυτή την ηλικία, διδακτική

αξιοποίηση των ιδεών που έχουν οι μαθητές, αλλά ταυτόχρονα γνωστική επικέντρωση στη στοχοθεσία, κάτι που δεν είναι αναμενόμενο σε εκπαιδευτικούς αυτής της βαθμίδας.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΝΑΝΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ VAKE

Χριστοδούλου Παναγιώτα
Panagiota.Christodoulou2208@gmail.com

Πνευματικός Δημήτρης
dpneumat@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν διττός α) να εξετάσει αν η μέθοδος Values and Knowledge Education (VaKE) η οποία δίνει έμφαση πέρα από την οικοδόμηση γνώσεων και στην εποικοδομητική διδασκαλία αξιών, μπορεί να προωθήσει την εννοιολογική κατανόηση σε θέματα νανοτεχνολογίας σε σύγκριση με μια τυπική διερευνητική διδασκαλία, β) να εξετάσει αν μπορεί να επηρεάσει τις επιστημολογικές πεποιθήσεις και τα κίνητρα των μαθητών.

Για την διερεύνηση του παραπάνω ερωτήματος σχεδιάστηκε ένα οιοσδήποτε πείραμα – διδακτική παρέμβαση με μετρήσεις πριν, μετά το πείραμα και σε επανάληψη ύστερα από το πέρας τριών μηνών από την τελευταία μέτρηση. Στην έρευνα συμμετείχαν 81 μαθητές (41 κορίτσια) έκτης τάξης ($M= 11.48$ χρόνια, $SD=.35$).

Η ανάλυση των δεδομένων αποκάλυψε ότι η διδακτική προσέγγιση VaKE προωθεί την εννοιολογική κατανόηση εξίσου με μια διερευνητική διδασκαλία. Επιπρόσθετα, συνέβαλε σημαντικά στην εκλέπτυνση των επιστημολογικών πεποιθήσεων και ειδικότερα στη διάσταση της ανάπτυξης της γνώσης και στην ανάπτυξη των κινήτρων των μαθητών. Συνεπώς, η μέθοδος VaKE συμβάλει εξίσου αποτελεσματικά στην εννοιολογική κατανόηση με μια διερευνητική διδασκαλία, κινητοποιώντας τους μαθητές και ταυτόχρονα εκλεπτύνοντας τις επιστημολογικές πεποιθήσεις τους.

Η καινοτομία της εργασίας εντοπίζεται τόσο στη διδακτική προσέγγιση ζητημάτων νανοτεχνολογίας όσο και στην εφαρμογή για πρώτη φορά της μεθόδου VaKE με σκοπό την εννοιολογική κατανόηση.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ. ΕΝΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Βαΐα- Ελένη Πασχάλη

Θεατρολόγος, Μετ. Φοιτ. Πολιτισμικές Σπουδές: Σημειωτική & Επικοινωνία, ΠΤΝ –ΠΔΜ
elvpaschali@yahoo.com

Λάζαρος Παπουτζής

Υπ. Δρ. Σημειωτικής των Πολιτισμικών Πρακτικών, ΑΠΘ
sfinas3@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ένα εργαστήριο δραματοποίησης όπου μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, αναπαριστούν σκηνές, ακολουθούν ρόλους και έπειτα τις μελετούν σημειωτικά –υπό την καθοδήγηση της/του εκπαιδευτικού. Στόχος του εργαστηρίου ήταν η ενσυναίσθηση και η καλλιέργεια κριτικής/ αναλυτικής σκέψης. Το εργαστήριο κάθε φορά διαρκούσε δύο ώρες και αναπτυσσόταν σε 4 φάσεις. Στις πρώτες δύο φάσεις, τα παιδιά κάθε τάξης σε ομάδες προετοιμάζαν τη δραματοποίηση ενός σεναρίου που αφορούσε στον σχολικό εκφοβισμό. Στην 3η φάση, γινόταν η επεξεργασία των δραματοποιημένων σκηνών με σημειωτικό τρόπο (Barthes 1977) ανακαλύπτοντας το βαθύτερο νόημα των σημείων. Κατά τη διάρκεια της δραματοποίησης, η ροή της σκηνής πάγωνε από την/τον εκπαιδευτικό σε στιγμές έντασης, δημιουργώντας έτσι μια ποικιλία στατικών εικόνων προς διερεύνηση. Η ανάγνωση κάθε εικόνας γινόταν από επιλογή συγκεκριμένων σημείων από τον/την εκπαιδευτικό σε συνεργασία με τους μαθητές. Αρχικά, δίνεται έμφαση στις καταδηλώσεις, την σημασία του σημείου σύμφωνα με την κυριολεκτική του σημασία (Boklund 1983). Στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη συμπληρωματικές πληροφορίες από τη σκηνή, φτάνουμε σε ένα πρώτο επίπεδο σημασίας αυτό της συμπαραδήλωσης για να καταλήξουμε στο ενδιαφέρον μυθολογικό επίπεδο σημασίας που είχε να κάνει με τις πολιτισμικές αναπαραστάσεις της βίας, της διαφορετικότητας, της αρρενοποίησης, της ξενικότητας, των ενδοσχολικών κοινωνικών σχέσεων, του εκπαιδευτικού συστήματος κτλ. Φτάνοντας στη μυθολογική τάξη σημασίας, δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές να συνειδητοποιήσουν βιωματικά ότι όταν έχουμε να κάνουμε με κοινωνικά θέματα η συμπεριφορά μας καθοδηγείται από στερεοτυπικές αντιλήψεις της κυρίαρχης ιδεολογίας και ότι αυτό είναι στο χέρι μας να διαφοροποιηθεί. Η 4η φάση του εργαστηρίου αφορούσε συζήτηση/αξιολόγηση σχετικά με την πορεία και την ομαδικότητα της δράσης. Η καινοτομία της δράσης επιβεβαιώνεται κυρίως από την χρήση του ποιοτικού εργαλείου της

σημειωτικής ανάλυσης, μέθοδος η οποία δίνει την δυνατότητα στον/στην εκπαιδευτικό να αποδομεί σε συνεργασία με τους μαθητές και να ενισχύει την διερευνητική ικανότητα και ευαισθητοποίηση των μαθητών.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δρ Φωτεινή Καγιόγλου

Διδάκτορας Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ, ΠΕ 13
clairekagioglou7@gmail.com

Υποψ. Δρ Ελένη Εφέογλου

Υποψ. Διδάκτορας Τμήματος Καλών Τεχνών Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ΠΕ 08
elenaefeooglou@yahoo.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Εισήγηση αυτή αποτελεί την περίληψη ενός εκπαιδευτικού προγράμματος το οποίο πραγματοποιήθηκε στο 3ο Γυμνάσιο Κοζάνης στο πλαίσιο προγράμματος αγωγής υγείας. Ο τίτλος του προγράμματος ήταν Ανθρώπινα Δικαιώματα - Δημοκρατία. Μέσα από βιωματικές, ερευνητικές και μαθησιακές διαδικασίες προσπαθήσαμε να ενισχύσουμε το δημοκρατικό συναίσθημα των μαθητών, να τους ευαισθητοποιήσουμε πάνω στα προβλήματα της φτώχειας, του αναλφαβητισμού, του κοινωνικού αποκλεισμού, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Ως αντιστάθμισμα προτείναμε μια κοινωνία δημοκρατική όπου θα γίνονται σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα και θα κυριαρχεί η ισότητα ευκαιριών και η ισότητα φύλων. Για την επίτευξη του στόχου αυτού ήρθαμε σε επαφή με το ΚΕΘΙ και επισκεφτήκαμε την ΑΡΣΙΣ Κοζάνης. Πραγματοποιήσαμε επίσκεψη στο δικαστικό μέγαρο Κοζάνης και παρακολούθησαμε δίκη. Εκεί μας υποδέχθηκε ο πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Κοζάνης και μας μίλησε για την λειτουργία της δικαιοσύνης. Συμμετείχαμε στο αντιρατσιστικό φεστιβάλ της Άρσις Κοζάνης, όπου οι μαθητές εισηγήθηκαν τα αποτελέσματα του προγράμματος και παρουσίασαν σε Power Point τα αντιρατσιστικά κόμικς που οι ίδιοι δημιούργησαν. Χρησιμοποιήσαμε τις εικαστικές και εφαρμοσμένες τέχνες ζωγραφική, κόμικς, κινηματογράφο, animation για την βιωματική προσέγγιση για τα ευαίσθητα κοινωνικά ζητήματα της ξενοφοβίας και του ρατσισμού. Στόχος ήταν μέσα από εκπαιδευτικές δράσεις τις οποίες οι μαθητές εκλαμβάνουν και ως παιχνίδι να εντρυφήσουν στην δημοκρατική αγωγή μέσω της τέχνης. Έγινε αξιολόγηση με ερωτηματολόγια και με παρακολούθηση της συμμετοχής και του βαθμού δραστηριοποίησης των μαθητών κατά τη διεξαγωγή της διδασκαλίας. Οι μαθητές κλήθηκαν να λύσουν στον διαδραστικό πίνακα ηλεκτρονικά σταυρόλεξα για την επαλήθευση της αποκτηθείσας γνώσης.

ΜΑΘΑΙΝΩ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μαρία Αθανασοπούλου
mathanasopoul@sch.gr

Χρυσούλα Βαρσάμη
chvarsami@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αξιοποίηση της τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί εγχείρημα μεγάλης παιδευτικής αξίας για το μαθητή.

Επειδή μάλιστα οι εικαστικές τέχνες συνδυάζονται με την καθημερινή ζωή των μαθητών και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του οπτικού πολιτισμού στον οποίο μετέχουν, μέσα από τα εικαστικά οι μαθητές χαρτογραφούν φιλίες, συμπάθειες και αντιπάθειες με συμμαθητές και συνομηλίκους, επεξεργάζονται επιθυμίες, φόβους και ανασφάλειες, διηγούνται σημαντικές για τη ζωή τους ιστορίες, μαθαίνουν πώς να συνυπάρχουν, εμβαθύνουν περισσότερο στο εγώ, στην ανακάλυψη και κατανόηση του εαυτού τους και των γύρω τους για τον προσδιορισμό της ταυτότητάς τους με τρόπο ολιστικό. Το ίδιο συμβαίνει και με έναν πίνακα ζωγραφικής.

Στον όμιλο :« Μαθαίνω Έλληνες και Ξένους ζωγράφους μέσα από παραμύθι» τα παιδιά μέσα από ειδικά σχεδιασμένες εκπαιδευτικές προβολές, διηγήσεις παραμυθιών, παιχνίδια και βιωματικές ασκήσεις γνωρίζουν και το έργο σπουδαιών ζωγράφων και ανακαλύπτουν τα κρυμμένα μυστικά της τέχνης. Δημιουργούν τα δικά τους έργα. Διασκεδάζουν μέσα από δραστηριότητες όπως : σπαζοκεφαλίες, παροιμίες, παιχνίδια παρατηρητικότητας, αντιστοιχίσεις κ. ά. Ακούνε τραγούδια και ποιήματα που ενέπνευσαν τους ζωγράφους στη δημιουργία του έργου τους. Ζωντανεύουν τον πίνακα με θεατρικό παιχνίδι. Οι καλλιτέχνες (παιδιά) «παιζουν» με τα χρώματα αλλά και με τα σχήματα (ποιο σχήμα κρύβεται σε κάθε έργο;) Χρησιμοποιούν ποικίλα υλικά ακολουθώντας τα χνάρια των ζωγράφων.

Μέρος της διδακτικής διαδικασίας είναι η αξιολόγηση του ομίλου, για την αποτίμηση των γνώσεων, της κριτικής ικανότητας, των πρακτικών δεξιοτήτων των μαθητών και να συμβάλλει στην αντικειμενική πληροφόρησή τους. Αυτό επετεύχθη με ποικίλες δραστηριότητες στο τέλος κάθε ενότητας όπως σταυρόλεξα, παιχνίδια παρατηρητικότητας, αφήγηση παραμυθιών , κ.α.

Στην ολοκλήρωση του προγράμματος τα παιδιά σε ομάδες αναπαριστούν έναν αντιπροσωπευτικό πίνακα από την συλλογή του κάθε ζωγράφου που γνώρισαν.

**ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΜΟΝΤΑΖ ΤΑΙΝΙΩΝ ΣΤΗΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

Παπαστεφάνου Στέλα

Εκπαιδευτικός

Απόφοιτος Τμήματος Αρχιτεκτόνων (Πολυτεχνική σχολή ΑΠΘ)

Απόφοιτος Τμήματος Κινηματογράφου (Σχολή Καλών Τεχνών ΑΠΘ)

Φοιτήτρια στο ΠΜΣ Σημειωτική και επικοινωνία του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

kagia_s@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σήμερα η αντίληψη για τη διδασκαλία των τεχνών στη βασική εκπαίδευση έχει αλλάξει. Πριν είκοσι χρόνια, η ώρα του μαθήματος της ζωγραφικής ή της μουσικής δεν αντιμετωπιζόταν από αρκετούς εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς με την απαιτούμενη σοβαρότητα (τουλάχιστον στην Ελλάδα). Δεν αναγνωριζόταν ο σημαντικός ρόλος που θα μπορούσαν να παίξουν τα καλλιτεχνικά μαθήματα, αν και εφόσον η ένταξή τους στο ωρολόγιο πρόγραμμα γινόταν με υπευθυνότητα και συνέπεια.

Με το πέρασμα των χρόνων, αν και έχουν γίνει βήματα προς την κατεύθυνση αυτή, λαμβάνοντας υπόψη τις μεγάλες τεχνολογικές εξελίξεις -και το πόσο επηρεάζουν την καθημερινότητα όλων- και την εισβολή των νέων μέσων με τα οποία τα παιδιά εξοικειώνονται από τα πρώτα τους χρόνια, η διδασκαλία των τεχνών στην εκπαίδευση κρίνεται ελλιπής.

Η παρούσα εισήγηση (η οποία αποτελεί μέρος της ερευνητικής εργασίας που πραγματοποιήθηκε κατά τη φοίτησή μου στο Τμήμα Κινηματογράφου του ΑΠΘ) εξετάζει την ένταξη του μοντάζ ταινιών στο σχολικό πρόγραμμα στο δημοτικό, και πώς θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί, δίνοντας τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

Λαμβάνοντας υπόψη το ελληνικό σχολείο και τις υποδομές του, προτείνεται ένα πρωτότυπο σενάριο διδασκαλίας το οποίο να μπορεί να πραγματοποιηθεί τόσο σε σχολεία που είναι εφοδιασμένα με σύγχρονο εξοπλισμό, αλλά και σε σχολεία που διαθέτουν λιγότερα μέσα.

Όπως αναφέρει και ο Mel Alexenberg “Σε ένα κόσμο που αλλάζει συνεχώς με γρήγορους ρυθμούς, όπου τα όρια μεταξύ τέχνης, επιστήμης, τεχνολογίας και πολιτισμού γίνονται όλο και πιο δυσδιάκριτα, χρειάζεται να διερευνηθούν νέες κατευθύνσεις στη διδασκαλία των τεχνών, όπως επίσης και εναλλακτικοί δρόμοι στην αναβάθμιση και ανανέωση των υπάρχοντων σχολικών προγραμμάτων”.

**ΣΙΝΕΜΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ
ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΕΡΡΩΝ**

Αγοραστός Κωνσταντίνος

Σουργουτσίδου Όλγα

εκπαιδευτικοί ΠΕ70

στο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Σερρών, «Κωνσταντίνος Καραμανλής»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στις μέρες μας η εξοικείωση των παιδιών με τα οπτικοακουστικά μέσα, από τη βρεφική σχεδόν τους ηλικία, είναι μια πραγματικότητα.

Η γλώσσα της κινούμενης εικόνας είναι αναγνωρίσιμη και ιδιαίτερα φιλική στις μικρές ηλικίες.

Η αξία του κινηματογράφου ως μέσο μάθησης, αισθητικής καλλιέργειας, επικοινωνίας, κοινωνικοποίησης και διεύρυνσης των πνευματικών οριζόντων των παιδιών, παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή τους.

Η αναφορά σε αυτές τις διαστάσεις αποτελεί τον στόχο της ένταξης του κινηματογράφου στο σχολείο με σκοπό την ανάπτυξη στο έπακρο της προσωπικότητας του παιδιού.

Η χρήση επιλεγμένων ταινιών υψηλής αισθητικής και ποιότητας, κατάλληλων για τη συγκεκριμένη βαθμίδα της εκπαίδευσης, λειτουργεί ως εξαιρετικό εκπαιδευτικό εργαλείο και βοηθά τα μέγιστα στη διδασκαλία γνώσεων και αξιών.

Η ταινία είναι για τον κινηματογράφο, ότι είναι το βιβλίο για τη λογοτεχνία.

Η ιδέα της λειτουργίας μιας Παιδικής Κινηματογραφικής Λέσχης μέσα στο σχολείο έρχεται με την ελπίδα να εμφυσήσει στα παιδιά στοιχεία κριτικής και δημιουργικής σκέψης, καθώς πολιτισμού και αισθητικής.

ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ & ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΕΝΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΜΥΕΛΟΥ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ

Καδιγιαννόπουλος Γεώργιος
Διδάκτορας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
gkadig@yahoo.gr

Καραβίδα Μαρία
MSc στις Παιδαγωγικές Επιστήμες
katrappouli@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση και η αγωγή υγείας συνιστούν θεμέλιο λίθο για τη θεσμική και ουσιαστική εξέλιξη του ρόλου του σχολείου στον ελλαδικό χώρο. Η παρούσα προφορική εισήγηση προτείνει ένα δίωρο διδακτικό σενάριο που εισάγει τη διαπολιτισμική διάσταση στα προγράμματα αγωγής υγείας του γυμνασίου και βασίζεται στην ταινία μικρού μήκους “Τζαφάρ”, η οποία διαχέει μηνύματα υπέρ της δωρεάς μυελού των οστών και εναντίον της ξενοφοβίας και του ρατσισμού.

Στο προτεινόμενο σενάριο τίθενται στόχοι γνωστικοί, μαθησιακοί και ως προς τις Τ.Π.Ε όπως: η απόκτηση γνώσεων για τη σημασία και τη διαδικασία δωρεάς μυελού των οστών, η κατανόηση των εννοιών του αλληλοσεβασμού, της ισότητας, της ξενοφοβίας, του ρατσισμού, η οικοδόμηση της γνώσης μέσω της ανακάλυψης - διερεύνησης, η ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργατικής μάθησης, η χρήση των Τ.Π.Ε ως μέσα και πηγές μάθησης.

Στο σενάριο χρησιμοποιείται η «συνεργατική καθοδηγούμενη ανακάλυψη». Οι μαθητές χωρίζονται σε ανομοιογενείς ομάδες, λαμβάνουν δύο φύλλα εργασίας και απαντούν στις δραστηριότητές τους χρησιμοποιώντας μηχανές αναζήτησης, συγκεκριμένες ιστοσελίδες του διαδικτύου και την προτεινόμενη ταινία.

Το διδακτικό σενάριο υλοποιήθηκε στα πλαίσια προγράμματος αγωγής υγείας. Για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας του χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία της συμμετοχικής έρευνας (άμεση - συμμετοχική παρατήρηση, εντοπισμένες ομαδικές συνητεύξεις, έλεγχος συμπληρωθέντων φύλλων εργασίας) και παρατηρήθηκε ότι επιτυγχάνει την ευαισθητοποίηση στο ζήτημα της δωρεάς μυελού των οστών, τον περιορισμό της ξενοφοβίας, αναστροφή των ρατσιστικών ιδεολογημάτων, ενώ παράλληλα, αναπτύσσει την ικανότητα συνεργασίας, την αυτενέργεια, την κριτική και δημιουργική σκέψη.

Ο καινοτόμος χαρακτήρας του σεναρίου έγκειται στη διαπολιτισμική προσέγγιση ενός ιδιαίτερα ευαίσθητου θέματος, καθώς και στην ποικιλία των εργαλείων που χρησιμοποιούνται για την υλοποίησή του.

ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΝΟΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Ανθή Τσαμπούρη
anthitsam@yahoo.gr

Ειρήνη Μυτιληναίου
eirini.mitilineou@gmail.com

Χρήστος Γκιαούρης
chrisgiaouris@hotmail.com

Γεώργιος Ευγενιάδης
georgevge@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη και σημαντική συμβολή των παραμυθιών και με αφορμή το πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων που υλοποίησε η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Ημαθίας για το σχολικό έτος 2014-15, εμπνευστήκαμε μαζί με τους μαθητές μας το δικό μας «ξεχωριστό» παραμύθι. Ένα παραμύθι αφιερωμένο στη Διαφορετικότητα και την Αναπηρία.

Στο πρόγραμμα αυτό συμμετείχαν τέσσερις εκπαιδευτικοί και είκοσι μαθητές/τριες του Ε.Ε.Ε.Κ Αλεξάνδρειας.

Στις αρχές του σχολικού έτους, προκειμένου να δημιουργηθεί θετικό κλίμα, τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με το Λαϊκό Παραμύθι. Τους προτρέψαμε να ερευνήσουν, ν' ανακαλύψουν, να ενεργοποιήσουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους.

Στη συνέχεια οι μαθητές χωρίστηκαν σε δύο ομάδες: στην ομάδα συγγραφής και στην ομάδα εικονογράφησης. Κατά τη διάρκεια της συγγραφής, η ενεργή συμμετοχή των μαθητών, η ελευθερία έκφρασης και η δημιουργική τους σκέψη αποτέλεσαν καταλυτικά στοιχεία τόσο στη δημιουργία της πλοκής όσο και στην εξέλιξη της ιστορίας.

Οι πιο χαρακτηριστικές στιγμές της ιστορίας μας, μέσα από τη φαντασία και τη δημιουργικότητα της ομάδας, πήραν σχήμα και μορφή.

Μετά την εικονογράφηση, ακολούθησε ο σχεδιασμός του εντύπου και η οπτικοποίηση του παραμυθιού. Τα παιδιά δάνεισαν τη φωνή τους στους ήρωες, γεγονός που μας έδωσε τη δυνατότητα να παρουσιάσουμε το παραμύθι με έναν πρωτότυπο, εντοπωσιακό αλλά και συνάμα προσιτό τρόπο.

Στα πλαίσια της σημερινής Εκπαίδευσης, η οποία με ιδιαίτερη έμφαση στρέφει το βλέμμα της στην ανάπτυξη νοητικών ικανοτήτων, αλλά και ιδιαίτερα στο χώρο της Ειδικής Εκπαίδευσης, εκτιμούμε πως η χρήση και η αξιοποίηση των παραμυθιών μπορεί να επιτελέσει ένα έργο ανεκτίμητης αξίας, παρέχοντας στα παιδιά πλούσιες ευκαιρίες για δημιουργικότητα.

Σύνδεσμοι: <https://www.youtube.com/watch?v=DjDWMWJ7nz0>
http://issuu.com/eeeeek_alexandreas/docs/fairytail

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΡΟΜΑ ΚΑΙ ΜΗ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ 2ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

Φοινικιανάκη Ολυμπία
foinoly@gmail.com

Παπαδοπούλου Βασιλική
vrapa@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η έρευνά μας σχετίζεται με την διερεύνηση της ποιότητας των κοινωνικών σχέσεων μεταξύ ρομά και μη ρομά μαθητών/-τριών σε Δημοτικό Σχολείο των Σερρών όπου τα παιδιά ρομά αποτελούν την κυρίαρχη ομάδα. Θεωρούμε ότι η καινοτομικότητα της έρευνάς μας έγκειται στο γεγονός ότι υλοποιήθηκε σε σχολικό περιβάλλον όπου οι μαθητές/-τριες ρομά συνιστούν την πλειοψηφία. Το δείγμα της έρευνάς μας αποτελούνταν συνολικά από 50 μαθητές/-τριες, 30 ρομά και 13 μη ρομά ηλικίας 8 έως 12 ετών. Σχετικά με την μεθοδολογία που ακολουθήσαμε, στο πλαίσιο της τριγωνοποίησης της έρευνας δεν αρκεστήκαμε μόνο στην χρησιμοποίηση του κοινωνιομετρικού τεστ αλλά επιλέξαμε και την παρατήρηση διδασκαλίας. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν πως οι κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των ρομά και των μη ρομά μαθητών/-τριών καθορίζονται κυρίως από τα στοιχεία της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς και όχι τόσο από πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Επίσης, οι σχέσεις μεταξύ των ρομά και μη ρομά μαθητών/-τριών εμφανίζονταν περισσότερο βελτιωμένες όταν γινόταν χρήση ομαδικών μεθόδων διδασκαλίας. Τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να ερμηνευτούν με βάση την βιβλιογραφία σύμφωνα με την οποία τα παιδιά σε γενικές γραμμές τείνουν να προτιμούν παιδιά τα οποία είναι κοινωνικά, έχουν καλή συμπεριφορά και σχολική επίδοση. Η βελτιωμένη εικόνα των κοινωνικών σχέσεων μεταξύ ρομά και μη ρομά μαθητών/-τριών σε μαθήματα όπου χρησιμοποιούνται ομαδικές μέθοδοι διδασκαλίας μπορεί να ερμηνευτεί με βάση την βιβλιογραφία σύμφωνα με την οποία η ομαδική μορφή διδασκαλίας αναπτύσσει τις

κοινωνικές τάσεις των μαθητών/-τριών, συμβάλλει στην κοινωνικοποίησή τους και αμβλύνει τις όποιες διαφορές τους.

«ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ» ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Βάσιου Θεοδώρα
vasiouteo@gmail.com

Γεωργιάδου Ελένη
elegeorgiadou1@gmail.com

Κορμά Άννα
anna.korma@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σύγχρονο σχολείο εκτός από γνωστικούς στόχους οφείλει να έχει ως σκοπό και την ανάπτυξη ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των παιδιών.

Η παρουσίασή μας αφορά στην υλοποίηση προγράμματος Αγωγής Υγείας με θέμα την Ανάπτυξη Δεξιοτήτων για παιδιά Δημοτικού. Η Αγωγή Υγείας στα σχολεία είναι μια κατεξοχήν διαθεματική δραστηριότητα, η οποία βοηθάει στην αναβάθμιση της σχολικής ζωής και στη σύνδεση του σχολείου με την κοινωνική πραγματικότητα. Αποτελεί ένα εκπαιδευτικό υλικό που επεξεργάζεται θέματα που συνδέονται με την προαγωγή της ψυχικής υγείας και της προστασίας του παιδιού, την παιδική επιθετικότητα και την πρόληψή της, καλλιεργώντας τις προσωπικές και κοινωνικές του δεξιότητες. Στόχος του είναι η δημιουργία ενός κλίματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης στην τάξη ενισχύοντας τις θετικές συμπεριφορές, αναπτύσσοντας δεξιότητες επικοινωνίας, ομαδικότητας, συνεργασίας, υπευθυνότητας, κριτικής σκέψης και λήψης αποφάσεων. Ταυτόχρονα βοηθάει στην ενδυνάμωση της αυτογνωσίας, αυτοπεποίθησης, αυτοεκτίμησης και αυτοπειθαρχίας των μαθητών.

Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε το σχ. έτος 2014-15 στο 6/θ Δημοτικό Σχολείο Βεύης στις τάξεις Α', Γ' και Ε'. Στηρίχτηκε σε υλικό του ΚΕΘΕΑ, το οποίο τροποποιήθηκε, εμπλουτίστηκε και προσαρμόστηκε στις ανάγκες των μαθητών μας. Η μεθοδολογία βασίζεται στη βιωματική προσέγγιση- με επίκεντρο το παιδί- και χρησιμοποιεί δραστηριότητες ενεργητικής μάθησης, όπως: Παιχνίδια ρόλων (θεατρικό παιχνίδι, θεατρικό- μουσικό δρώμενο), Εικαστικές δραστηριότητες, Παραγωγή κειμένων, Ιδεοθύελλα. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στο παιχνίδι ως μέσο μάθησης, ανάπτυξης δεξιοτήτων και καλλιέργειας της ψυχοκοινωνικής υγείας.

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος φάνηκε ότι ενισχύθηκε η αυτοεκτίμησή τους, βελτιώθηκαν οι διαπροσωπικές τους σχέσεις, έμαθαν να αποδέχονται τη διαφορετικότητα,

2η Επιμορφωτική Ημερίδα με θέμα
«ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»
Παρασκευή, 4 Δεκεμβρίου 2015
Παιδαγωγική Σχολή, Φλώρινα

μπόρεσαν ως ένα βαθμό να αναγνωρίζουν τα συναισθήματά τους και να αντιμετωπίζουν τις συγκρούσεις τους με τεχνικές επίλυσης διαφωνιών που ανακάλυψαν.

Ο Κοσμήτορας της Παιδαγωγικής Σχολής
&
Η Οργανωτική Επιτροπή της ημερίδας

ευχαριστούν θερμά

για τη συμβολή τους:

- **Την Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας**
 - **Το Δήμο Φλώρινας**

και για την υποστήριξή της
Τη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ)